

NEAR EAST UNIVERSITY

FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYAT BÖLÜMÜ

AYŞE KÖLELİ
20021486
4A

BİTİRME TEZ ÇALIŞMASI
Dr. ALİ EFDAL ÖZKUL

Konu ve yazma
hastaneler için
gönlünüz için
19.08.2005

LEFKOŞA 2005

ÖNSÖZ

Osmanlı İmparatorluğundan çeşitli tarihlerde kopmuş olan ve varlıklarını çeşitli ülkelerde sürdürmeye çalışan Türk-Müslüman toplulukların kısmi azami, Kıbrıs Türk Toplumuna nazaran daha büyük ve zengin olmalarına rağmen hiçbirinin basın tarihçesi Kıbrıs Türk'ününkü kadar uzun ömürlü, mücadelecî ve zengin olmamıştır. Zira, Osmanlı İmparatorluğu'nun ortadan kalmasından sonra bu toplulukların çoğu ya Türkiye'ye göç etmiş ya da bulundukları topluluklar arasında kaybolup gitmişlerdir.

-1878'de İngiliz yönetimine girmesine:

-1.Dünya Savaşı ertesin Osmanlı İmparatorluğu'nun ortadan kalkmasıyla bir süre hamisiz kalmasına:

-1926'da Kıbrıs'ın resmen bir İngiliz Sömürgesi ilan edilmesiyle hukuken İngiliz Müslüman addedilmesine:

-2.Dünya Savaşı sırasında İngiliz Ordusunda hizmet görmesine:

-1948-1960 yılları arasında Kıbrıs'ın Rumlaştırılması için sürdürülen yoğun çabalar arasında bocalamasına rağmen, Türklüğünü ve Ada'daki varlığını, Kıbrıs Türk Basını sayesinde bugüne kadar sürdürmeyi başarmıştır:

Bundan ötürü Kıbrıslı Türk, Kıbrıs Türk basını bugüne dek, 1989'a kadar, 3-5 yıl kesintisiz ve şerefli bir biçimde Kıbrıs'ta sürdürmeyi başarır. İşte bu başarının 100. Yılı kutlamak amacıyla Lefkoşa Özel Türk Üniversitesi adına Kıbrıs'ta Enformasyon ve adli bir eser iki cilt halinde Dr. Dedeçay tarafından hazırlanmıştır. Nisan 1988'de satışa arz edilmiştir.

Bu tez çalışmasında; Kıbrıs Gazetesi'nin Osmanlı Türkçesi'nden günümüz Türkçesi'ne çevresi vardır. Bu tezi hazırlarken her ne kadar zorlanmış olsak da bu çalışmaya bizi yönelten sayın Dekanımız Prof. Dr. Bülent Yorulmaz'a, Dekan Yardımcısı sayın Dr. Ali Efdal Özkul'a şükranlarımı sunarım.

Saygılarımla

Ayşe KÖLELİ

İÇİNDEKİLER

1-) Kıbrıs Gazetesi	1-9
a-) Ahval-i Alem	2
b-) İfade-i Mahsusa	3
c-) Havadis-i Darbe	4
d-) Kıbrıs'ın Tefrikası	6
2-) Kıbrıs Gazetesi	1-10
a-) İfade-i Mahsusa	1
b-) Ahval-i Alem	2
c-) Havadis-i Harbe	3
d-) Kıbrıs Tefrikası	7
3-) Kıbrıs Gazetesi	1-10
a-) İfade-i Mahsusa	2
b-) Ahval-i Alem	3
d-) Havadis-i Darbe	4
e-) Kıbrıs'ın Tefrikası	8
f-) Şuanat-ı Osmaniye	9
4-) Kıbrıs Gazetesi (19 Haziran efrenci sene 1893)	1-10
a-) İfade-i Mahsusa	1
b-) Havadis-i Darbe	3
c-) Kıbrıs Tefrikası	7
d-) Havadis-i Haber	9
5-) Kıbrıs Gazetesi (3 Temmuz efrenci sene 1893)	1-8
a-) İfade-i Mahsusa	2
b-) Havadis Darbe	3
d-) Kıbrıs'ın Tefrikası	6
6-) Kıbrıs Gazetesi (9 Teşrin-i Evvel sene 1893)	1-11
a-) Ahval-i Alem	1
b-) Havadis-i Mahalliye	3
c-) Şu'anat-ı Osmaniye	5
d-) Kıbrıs'ın Tefrikası	8
7-) Kıbrıs Gazetesi (16 Teşrin-i Evvel İfrenci sene 1893)	1-10
a-) İfade-i Mahsusa	2
b-) Ahval-i Alem	4
c-) Havadis-i Darbe	5
d-) Kıbrıs'ın Tefrikası	7
8-) Kıbrıs Gazetesi (13. Teşrin-i Sâni İfrenci sene 1893)	1-11
a-) İfade-i Mahsusa	2

b-) Ahval-i Alem	3
c-) Lefkoşa'da At koşuları	5
d-) Muharrerat	6
e-) Kıbrıs'ın Tefrikası	8

9-) Kıbrıs Gazetesi (11 Teşrin-i Evvel İfrensi sene 813)	1-9
a-) İfade-i Mahsusa	1
b-) Ahval-i Alem	1
c-) Ahval-i Alem	4
d-) Şuanat-ı Osmaniye	5
e-) Havadis-i Darbiye	6
f-) Havadis- Haber	8
g-) Kamadibi	8
h-) Kıbrıs'ın Tefrikası	9

10-) Kıbrıs Gazetesi (6 Teşrin-i Sani İfrensi sene 1893)	1-11
a-) Havadis-i Mahalliye	2
b-) İfade-i Mahsusa	4
c-) Havadis-i Darbe	5
d-) Havadis-i Haberhane	6

Şerait-i İştirâ

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir seneliği posta ücretiyle beraber

Yarım İngiliz Lirasıdır.

Nüfus-ı Lefkoşe için

bir seneliği yedi Şilindir.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar kabul olunmaz

Mahall-i Müracaat

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde Turunçluda Osmanlı Kıraathane Matbaası 1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa nâmına mürâcaât olunur.

Gönderilen evrak gazeteye derç olup olunmamasından matbaa mesul olamaz.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

KIBRIS

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

19 kanun-i sene Rumi sani 1313 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 31 kanun sani ifrenci sene 1938 Rica

Gazetemizin sene-i cedid-e si kanun sene ibtidasında başlamıştır. Dahil cezirede bulunan abanatlarımızdan hala geçen sene hasretini tevsiye etmeyenler mevcut olduğundan bi seneden sonra bir aydan fazla verilen müsaadeyle suistimal etmelerini rica ve yeni sene içerisinde abonelerini teddideden zevat-ı keremi yeni bir kapı açmalarını en samimi kalple istirca eyleriz.

AHVAL-İ ALEM

Alem-i siyaset geçen hafta ne halde idiye bu hafta zarfında dahi aynı halde bulunmuyor. Devletler beynindeki sadiyet-i amal ve gerginlik kesb-i şiddet etmekte ve uzaktan seyredenler bunlar arasında şiddetli bir müsademanın layıd olduğunu hükmetmiş eylemektedir.

En ziyade telaş ve tezebzüb içinde bulunan ingiltere bir taraftan çin diğer taraftan afrikayı garbi ve dahi hindistan ve bulucestan meseleleri ingiltereyi gerçekten şaşırtmakta ve dehşetli endişelen düşümeektedir.

Afrikayı garbe (nigar) kitası havalimde kain fransa ve ingiltere müstemlemelikatını tayin-i hudada müsabetiyle fransa ve ingiltere tarafından nisb olunan merhusların parsa icra etmede oldukları müzakera hakkında avrupa gazetelerin bükra alıp nefretettikleri makumat maşeret hemabeyninde itiraf usulu hakkında olan hamiyeleri ile bazı gazetelerin verdiği malumata göre ingiltere merhusu tarafından vukubulan teşekkürleri fransa başkent etmekte husuki itirafın imkan bir halde gösteriyor. İngiltere matbuatı sevkıyat-ı askeriyece ingilterenin inhaz ettiği tedabiri beyan ederek fransa ile ingiltere müna sebetinde büyük yorgunluk olduğunu ve bu halde neticenin vehametinden korkulmakta olduğunu bildiriyor. İngiltere ve fransa evrak hevadisi arasında bakra da cereyan eden mübahesat dahi bunu işat ediyor. Binaenaleyh ingiltere afrikayı hgarbinde bulunan kuvveti tezyide karar vermiş olması da o havali amirinin kesb-i ehemmiyet ettiğine delalet eyliyor.

Celilelşane nailiyetimizden dolayı bu yolda bol cümle ahali-yi islamiye ile beraber ezhar-sur ve surura i'lan-ı mefhurat ve meseret edilmişti. Bir derecedeki: zeyr saye-yi meşmul elhimayeyi hazreti yaşamakta bulunan ahaliyi islamiyenin haslofot kübraya olan şiddet muhabbet ve kemal ve ubudiyetlerine bir misal iştiyab eden meserat-ı mahsusanın asar-ı i'tila ve incila semderarında numune nema olmakta ve bianen aliye ikad edilen kanadil ve muhatablar ise gabıta bahşayı işa'yı necm serya bulunmakta idi denilebilir. İcraat hasravaneleri devleti 'aliyelerinin manen ve madeten i'tilayı şer ve şevketi, memalik mahrumeyi şahanelerinin tacerdarlarının istikmal-ı esbab refa-yı ve rahatı kozıye-yi ma'tena baharına ma'tuf olan padişah-ı hakayık Agah Veli Na'met ta'rif ve tevsifi kudret-i beşeriye fevkinde olan enva' avatıf ve a'yat tacedarlarını mahdiyat için istifadeye çalışan umum-u bendegan ahaliyi islamiye bu şerefede nailiyet zeriasıyla o mukades gece her tarafda icra-yı şehir ayın etmişler ve hissi şükran oldukları halde mütertip 'uhde-yi rakitleri olup daima vurud ziyan edegeldikleri "padişahım sevketinle muhitinle çok yaşa" cümlesini tekrar ile tezyin-i lisan sadakat beyan eylemişlerdir. Hazretlerinin mebd-e-yi saadet-i mülk ve millet olan culuş-u

miyamen me'nuş tacedarlarından beri beltıfa ta'li sahe-yi husule gelen hasne ve asar habiriye-yi malukanelerinin değil kamilen hata kısmen olsun ta'rif ve tevsifi daireyi iktidarımızın harcındadır. Hakikati halde ikbal ve istikbal milleti bir şehrah saadeti isal için daima ibraz buyurdukları me'ser celile-yi hadapendaneleri tevarig 'alemin en tezyin edecektir. Ahal-i islamin yegane medar-ı selamet ve saadeti olan şehri yer zafapenah ve hükümdar adalet iktina-yı efendimiz hazretlerinin asar-ı medalet neşaz zaten peyş-i enzar-ı sagar ve kibar bulunmuş olduğundan bir tefsil-i tarif ve tadadine lüzum görülmeyip bu hususda yine vurud ziyan mahsusumuz olan da'va fuzunu iclal ve şevket ve tezayed-i ayan ömür ve a'fiyet şehriyarlarını tekrar ile iktisab mebahat eyleriz.0

İFADE-İ MAHSUSA

Yeni (mela namının (kıbrıs) ser levhasına tahvili bir cemiyet mütemedeninin nazar-ı dikkatini celb etmek için bir gazeteyi layıkıyla idare etmek sair pek mühim ömür azmiyeyi idare eylemekten daha

“Yeni Zaman” namı altında neşr etmek gazetenin sergüzeşti kar'ilerimizin Çıkmamış olmak gerektir. İşte ulukat yekdigerini ta'kip eden müstekalat sebebiyle bir münasib nam teslimiyesi nazar o sırada hatıra tevliid etmiş olan “yeni zaman” namı kabul edilerek sebat gösterilmişti. Boltofa ta'li bizde gazeemizi mahır layıkında ceryanını te'min ve her meveni' ve müşkülâtı refi' ve teskin edip asıl nazar-ı cedimizi saye-yi mekerem sermaye-yi cenab-ı hilafet penahilerinin memalik mahrusa-yı şahanelerinin her cihatında tabi' ve neşr okumakta olan gazetelere ulf etdiğimiz bunlar mensub bulundukları memleketlerin isimleriyle yad olunduklarını görünce ve “yeni zaman” sözünde dahi bir manayı mefid olmadığını anlayınca o namın vatan mukadesemiz olan “kıbrıs” serluhasına tahvili ile ulu cehle tevsihini münasib görerek bu nüshamızdan i'tibaren vatanımız namına hizmete şeru' ediyoruz.

Gazetemizin te'sisi efrad-ı ahaliye havadis feru şelakle vesile-yi ticaret olmayıp ve zait esasiyesinden olarak ma'rif ve edep umumiyeye hizmetle motba' methumun ve vatan mükerrin hukuk ve fosih enzar-ı yoru agyaraalaya safi bdosevap olmak koziye-ye muhanesidir. Ve ifa-yı ehemmiyet ma'ruzaya mütenasibderecede befa-yı bendekenemiz mefkud ise de alakader alasita-yı daima o vazife-yi asliyeye vasıta-yı neşr olmak için (kıbrıs) namı ihtiyar kılınmıştır.

Bu bahisten maksadımız ne olduğunu kerem ila tahmin ederler.

Bende-yi aliye (kıbrıs'ı) neşr etmekten yegane maksadımız refka-yı sairemiz ile bolatıfak hakikaten padişahımıza ve vatanımıza elden geldiği kadar hasen hedimet eylemektir. Çünkü mütevi' mefhumumuzu ve vatan muazamızı gerçekten kendi hayat ve münafemizden ziyade severiz.

Bunun için bizde modam elhayat her hal ve kılınmazı muhabered a'layı şan ve şevket cenab-ı padişahı ve i'tilayı saman ve sutut mülk-ü devlet hazret-i penohı ugun miyamın.

Mevfuruyetine sadakane ve fedekarane hair hair edeceğimizi tezayid 'umr-u şevket cenab-ı şehir yarılarının tekrarıyla arz ve ibna ve bunu temzib edecek neşriyatda bulunmamak emel halasanemize ma'adül akandar ihsanını cenab-ı hakkın eltaf bi nihayesinden tezri' ve rica ederiz.

HAVADİS-İ DARBE

Şehir ayın mart karin

Geçen Cuma ertesi günü sabahleyin kalede mevcut olan toplardan veladet-i humayan heminet makarun hazret-i podi sahiyi ilanen yirmi bir pare top ki her atılıştta:

Ey ma'aşer-i islam size müjdeler olsun mevlud şaha şah cihan işte bu gündür.beyi-inin me'alini tebşir ediyordu halkı bir mesaret bir memnuniyet ihata etmiş idiki ilan şadımanı için yekdiğerine musabakat edercesine bir taraf dan i'roy-ı ayına hazırlanmasında bir taraftan da fevc fevc sokaklara yayılmağa başalmış idiler. Edilede toplar atılarak evvelki i'lanı te'nkud ile o gece olacak seher ayını tebşir edilmişti.

Saat sekiz raddelerinde re'is elhakam el şirem faziletli fevzi efendi hazretleri elbise-i resmiyesini labes olduğu halde mahkeme-i şera'yede makamına ku'vet ile tebrik için gelecek zevare intizam etmekde iken mefti-i belde faziletli hacı 'ali rıfkı efendi vesa'ir 'aleme-i ve eşref memleket elbise-i resmiye-i 'osmaniyelerini labes olarak birer birer hakim mevmi elihe ifa-yı tebrikat ve teşkirat eleyerek sandalyelere ku'ved etdikten sonra şükürler tevzi' olunmağa başladı.

Mahkeme-i şeri'ye ye gelen zearde hissin memnuniyetle fevkalede mahsus olarak işin şadi dökmekdeler iken mektup rüydi ve mekatib ibtida'mına şakirdanı ikişer ikişer ve önlerinde ma'lumları olduğu halde muhakeme-i şeri'yeye esniye havan şahanşah cihan olarak girdikten sonra mahkeme-i mezbure bahçesinde şafbeste-i ihtiram oldular.

Valide sultan zalyum elsa'id

Sar el islam hatayım 'aid
Sabah gel men karib o ba'yed
Felya's sultanına Abdülhamid
Fak gela men sallatin ikram
Fi el ma'ali ve el mükerem el azim
Fah-ı mesen latife gül almışam
Felia's sultanına Abdülhamid

Beyitlerine asulet-i latife ile tagni eyledikten sonra mefti-i belde faziletli Hacı Ali Rıfkı Efendi tarafından biruce atı irad olunan nutuk baliğin hatasını müta'kib bir da'ai me'ser iradeyle hisar Amin hevan olmakdalar idi.

(NUTUK)

"Ana cetanak hilafette teceli-i mahsusuna mazhar ve elsultan zillallah fi el arz ser manzumeyle 'ame-i ifrad-ı insaniyeden mümtazaner ve bir han din mehmedi olacak netice-i asar bedia'ya mahsusdur ve ebu elmali vasıf celiline dahi bahku mazhar olan üzüyor aray-ı vücud oldukları ruz-ı şevket efroz cenab hlafen panahilerindenben kere-i arazisin cihat-ı senesini enver-ı ma'delet fiyazat-ı haya bahşasasıyla bir ferdus ma'muriyet ve ma'rifet haline ifrag etmekle beraber zir cenah hamiyet cihandaviranelermi bol cümle bendiken sadakat nişanına şayben ve makun buyurmuş olan şevketli kerametli kudretli merhametli veli nam 'alem vesile-i asayış cümle-i imam olan padişah anam-ı ve şahinşah islam padişahımız padişah derya neva ve şahensah hamid elhasıl efendimiz hazretlerinin bu def'a dahi şeref idrakıyla müşeref olduğumuz yevm-i veladet ba'el mesa'dat tacedarlarına naniliyet bende kanelerimizden dolayı hesap ele butite bütün günlerimizi ehata eden nursurun ve cideniyenin tesir-i bediayla lelitiyab neşat ve isbat olduğumuz halde memalik mahruse-i şahanelerinde bulunan kavm-i necip osmaniye bizde bu babda 'acizane piru olarak padişahım devletinle bin yaşa da'vet hayratayatını helvas-ı kalb ile merfu'bargah icabet idelim burada mualafethan yine tekrar ederim ki etkar-ı mahsuse-i kudsiyeleri madi ve ma'nvi istikmal esbab-ı memuriyet beladan ve terfiye ahval-i teb'a sadakanşan olan veli el nimet beyentimiz padişah celil elşan efendimiz hazretlerinin me'sur meşkure-i celilelerini macaktarif ve tuabife kalkışmak ibad nametnaiyenin havi olduğu bunca bedai' her defersayı ta'dade buluşmak kadar müte'sir ve belki meta'da hükmünde bulunduğu için şimdilik bolzarura o mecisden keyf-i lisan ediyorum hemen lemiled vel yuled safat-ı intizara arasıyla mütehali olan cenab-ı

rab ahad her ruz-ı şevket efruz-ı seher yarılarını bir aid sa'adet ve zat kudsiyet semat-i zil
ellahilerine zeyer beya'ıgah saltanat hilafet buyursun amin"

KIBRIS'IN TEFRIKASI

Muharerri

Yadigar-ı Muhabet

Nazım

Mabu'd

Olduğu fena müşbit dir. Onu için bu yolda uzun uzadı tafsilat itasında hacet göremem.
Hülasa sunu demek isterim ki insanın Muhabet uğruna cuz'i bir sebebdan dolayı – Allah
esirgesin – onu vahdede mahu olup gitdiği kasire el vuku'dur.

Lutfi bey – öyle ama dünyada muhabetsiz yaşamak, zehruh afetinden çıkıp da cemadat
haline tahvil etmek demek olmaz mmı?

Sevdar fenada daima göre geldiğimiz müşak hayat hep muhabet sayesinde çekilmiyor
mu hasılı kim ne derse desin benim en büyük sermaye-i sa'adetim muhabetdir.

Neş'et bey – aam Lutfi yandım elinden! Beni zorla söylemek istiyorsun değil mi?

“ölecek bir kişinin bahtı kavi talii yakühlesi dahimahilinde onun işte yarar demişler
ben ise yine tekrar tekrar ederim ki medet umurumda öyle ‘aşıkane, mesu'danew feyz
muhabetle mazhar olamadım, çünkü benat-ı hava içinde hakikaten bir yar-ı vefa purur
olamadım.

Lutfi bey afv-ı aliyelerine magruran söylerim ki lakırdı arasında istila' parolamak,
şa'irane hükmüsane ifade-i merem etmek zat-ı volay-ı kitabetpanahilerine mahsus olan
hallerdendir hele “mazhar olamayar-ı vefa purur bulamadım” yollu şencalar, filanlar hareket
ve ayrı bereket bosur” kabilinden olur.

Neş'et bey – a ... bendenizi tahta-i ye ne hakkınız var? İnsan her halinde, her fa'linde
muhtar değil midir? Yoksa huzur devletimizde edibane irad-ı makal etmek memnuotdan
mıdır!

Lutfi bey rica ederim, o kadar hidet buyurmayınız bendeniz zinet elfaza olan
merakınızı bildiğim için söyledim ma'hiza terkisi gibi, seyir gibi şefik name gibi asar terkisi
gibi, sır gibi şefik name gibi asar-ı ma'bedi var.

Bu ifade tekrar kaleden toplar atılmaya başlayarak duvar veda'i bolacıra muhakemeden
ayrılmışlar vakabu gazetemizin idare hanesi bulunan ve ekabir memleketin cemi' yetgahı olan
osmanlı karanhanesine gitmişlerdi.

Karainhanede yekdigeme lazme-i tebriki akşam namazına kadar ifa ederek tekrar toplar atılmaya başlayınca hekes hanesine lacel elta'm hareket ederek gitmişlerdir.

Saat yarım radelerinde lefkoşa şehri şehir için teziyanat ve tenvirata başlayarak güya ki şehir. Fenusi bir ziyaya tebdil etmiş idi.

Cemami' şerife münazaları kandil serya 'adil ile tenvir edildiği gibi asdıkları saltanat senye hanelerini tenvir eyleyerek hakikaten şehir colb-i hayrat bir renk bağlamış idi.

Lefkoşa şehrinin tenviratı hakkında muharebeleimizin verdiği ma'lumat şundan 'ibaretdir.

- eski saray civarı -

-

Mahkeme-i şeri'aya serapa kanadil ile donatıldığı gibi cevanib erba'sı temasa için cam gafır ile muhat bulunmakta idi. Muhakeme-i Şeria'ya karşısındaki kira'thanede haricen kanadil ile tenvir edildiği gibi kapıdan içeri girildiği sırada güzellik fenerler ile tenviredilerek ince saz takımı terenümsaz civar olmakda vüzura şerbetler tevzi' edilmekte idi.

Saray önünde tücar başı zade izetli hacı derviş efendinin mütesarîf olduğu kahvehanesi kanadil ve saray önü dahi mevmi tarafından enva' fener ile donatılarak ince saz takımı ve lateryana ve bir müddet hükümet musikesi tarenümser olduğu ve saray önü meydanında kurulan çadırdaki kolan zever naltiyef edilerek ifa-yı behçet ve surur edilmiş idi.

Saray önü civarında muhasebeci izetli Mehmet Sadık efendinin hanesi mükemmel suretle kanadil naisid meşil ile tezib edilmiş idi.

Bu civarda meclis idare i'zasında 'izetli Abdullah nadiri efendinin haneside güzellik tezyin ve bir takım kanadil Ziya Adil ile tenvir edilmişdi.

Ayasofya civarı

Mahkeme-i nizamiye hakimi 'izetli 'İzet efendi hanesi kanadil mah-ı adil ve helal osmani ve kapısının üzerini "padişahım çok yaşa" levhasıyla mükemmel suretde tezyin ve tenvir ederek izhar 'ubudiyetle merasim şadımanı icra eylemiştir.

Mekteb-i rüşdü mualimifaziletli Hacı Hafız Ziya-i efendi tarafından şan-ı ubudiyede layık bir suretde tezyin ve tenvir edilmişdi.

Yine o civarda büyük medrese, müderisi faziletli ‘vakil efendi tarafından fevkalde bir suretde ‘enva’ kanadil ve fevaris ile tezyin ve tenvirle izhar-ı ‘ubudiyet ve merasim şadımanı icra edilmişti.

‘Umreye Semt’

mahkeme-i şeri’ayahakimlerinden faziletli Hüseyin Hüsnü Efendi Hanesini fevanis ubudiyet-i enis ile tezyin ve tevsih ederek resme-i şükür güzari edilmiştir

Değirmenlik müdürü Mehmed feda-i efendi hanesini fevanis ve fenadil ile tezyin ederek izhar-ı ubudiyet ve icra-yı şadımanı edilmiştir.

‘Arab Ahmet civarı’

Mefeti-i belde faziletli Hacı Ali Rıfkı Efendi hanesini kanadil ve fenerler ile tezym tenvir ederek şan-ı ‘ubudiyete layık icra-yı merasim şadımanı edilmiştir.

Mekatib-i osmaniye müdürü izetli Hüseyin ‘ata efendi hanesinin kapısını kanadil ile tezyin edildiği gibi padişahım çok yaşa levha-i dilkarasını ta’lik edilmiştir.

Yine o civarda iş bu gazetenin sahib-i imtiyaz rafetli Asaf Bey bir tarz dil nişeyim ve aslub-ı bahayın üzere enva’ kanadil serya’dil ve aslub-ı behayun üzere enva’ kanadil serya’dil ile hanesini tezyin ederek izhar ‘ubudiyetle merasim şadımanı icra edilmiştir.

İşbu gazetenin idarehanesi olan ve ekabir ve memleketin cemiyatgahı bulunan Turunçlu kazanesi suret-i mutanatmede cihat telsisi enva’ kanadil der terya adil verayat-ı zafer ayat-ı osmaniye ile tezyin ve pek çok meş’ale narye işal olunarak enver içinde kalmış ve mürtefi² bir mahalinde ve nazar-ı umumiye celb edecek derecede etrafı tezyin ve tenvir olunarak “sultan ‘abdülhamid çok yaşa” vesaire levha-yı deayenin vazı’ olunmuş ve fevkani cihetiyle tahtanı cihetinde birer ince söz takımı ve bağçesinde hükümet tarafından gönderilen bir bondo musike ve diğer cihetinde ve tabil sürendar terenumaz haber ve neşat olarak zavar-ı şükür ve şerbetlerle telzid etmişlerdir.

Bu sırada erkan-ı hükümetden bulunan ingiliz me’murları kıra’thaneye gelerek merasim tebrik ve tehniyetini icra edilmişlerdir.

Kıraathanenin dahili ve harici geçilmez bir derecede izdiham hasıl edip şu ayın mesudat behiyeni temasa keren seyredilmekde idi.

Kıraathane efendilerinin şu gayreti hakikaten sayan-ı tahsindir.

Ve yine bu civarda yarasa zade Hafız Mehmed efendi dahi dükkanının önü yeşil dallar ve enva' kanadil ve fenerler ile tenvir ve ortasında “padişahım çok yaşa” dua-yı vecbe'l telvi' ve talik olunmuş ve zavar kahve ve şekerlemeler ile tekerüm ve taltif olunmuşlardır.

Kırathane-yi mezbur-u kusuru bunda vaka' Hacı Mustafa efendinin hanesi danışan 'ubudiyetle layık bir suretde enva' kanadil serya 'idil ile tenvir olunarak iltisar şadımaniye icra edilmiştir.

Pazarı Civarı

Tüccarı belşi zade izetli hacı Derviş efendi hanesini şan-ı abudekle layık bir suretde enva' kanadil ile tezyin ederek icra-yı şadımanı edeilmıştır.

- Laleli Civarı -

Tüccar muhtar andan Hacı Yusuf efendi hanesi Şan abudune layık bir suretde tenvir ile resme-i sükür güzar-ı edilmiştir.

Haydar Paşa Civarı

Tüccarlardan Kemal Aga dahi hanesini tezyin ve tenvir ederek izhar-ı ubudiyet ve icra-yı şadırman edilmiştir.

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfî Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kıraathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olunup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

29 şubat rumi sene 308 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder)
1893

12 mart efrenci sene

İFADE-İ MAHSUSA

Bir gazete igrâz-ı şahsiyeye 'aid makale neşr eder ve o yolda olan inhakını 'ulema i'lan
virane-i eylerse nevama bir netice-yi hisine hasıl edemiyeceği kazaya-yı bedihiyeden
olduğunu taksire hacet görülmez.

Evvel ve ahir beyan etdiğimiz gibi şu gazeteden yegane maksadımız ve vatanımıza ma'arifemize, elden geldiği kadar hüsn-i hizmet etmek olup, agyar içinde gazetemizin hulus-u netice, arzuyu hizmetine, iltizam-ı istikamet eylediğine, gazez ve nefsanîyetden salim olduğuna din ve devletimize karşı sadakat ve muhabet beslediğine şüphe eener bulunabileceğini me'mul etmeyiz.

Bine-yi aliye mesleğimizi bilmeyenlerce bir fikir icmalî hasıl etmek üzere gazetemizi dikkale okumaya ve vatana muhabet nokta-yı nazarından muhakeme etmeye mütevakıftır.

Vatana muhabet-i nokta-yı nazarından bdulınca şüphe yok ki bir gazeteden maksad efkar-ı 'umumiyyeye hizmet olup neşriyat-ı arasında efkarı kadeh ve nuse heze ve mekarim ahlaki medah ve müdaf'a' ederek insani rezailden tenfir ve terhib ve faza' ile teşvik ve tergib etmek fikir niyetiyle kar'ının takdir ve tevkirini celb etmektir.

Ceziremizce en ehem ve ilzam olan ma'rifin terkisi ya'ni mekatib islamiye-yi mevcudenin ısklah ve tensikı ile islam köylerinse mektuplar te'sisi hakkında hūlasene irad edeceğimiz mula'at-ı aid olanlar taraflarından vatan ve mua'rik perverlik hisiyatıyla telaki ve kabul edileceğine i'tikadımız bir kemaldır.

Ve en mültezim ve mukaddes vazifeden 'ad etdiğimiz evlad vatanın hissiyat-ı islamiye ve miliyelerini ikaz etmek hususunda erbab-ı fazilet ve eshab-ı hamiyet dahi bize ma'lunet edeceklerine ümid veriz. Cehalet siye'siyle ceziremizde neler! Oluyor.

Cinayet, şekavet, sefalet hep cehaletden neş'et etmiş bir keyfiyet değil midir' küçükler büyüklerine hatta bazen evlad ebevinine hürmet ve ita'at etmemek cehaletin sü te'siri olduğuna şüphe var mıdır?

Elhasıl cehdet insanı dalaletde bıraktığı gibi neticesinde ne söyleyeceğini ve ne yapacağını dahi bütün bütün şaşırdırarak 'aleme eğlence eder.

AHVAL-İ ALEM

Almanya matbuatı miyanında bir mevki' mahsus-u işgal etmekte bulunan (post) gazetesı ittifak meselesi teşkil eden devletlerin kuva-yı askeriyesine dair mühim bir makale neşr etmiştir.

Mezkur gazete Avusturya askerinin mevcud-ı Haziriye si elyevm üçyüz yirmi altı bin kırk ve İtalyanın silah altında bulunan askeri dahi iki yüz kırk yedi bin yedi yüz doksan yani ahalisi yetmiş bir milyon yediyüz otuz birinin dokuz yüz seksen sekiz nüfuza balig olan mezkur iki memleket 'askeriyenin beşyüz yetmiş üç bin sekiz yüz otuz sekiz neferden 'ibaret

bulunduğu ve halbuli ve Almanyanın ahalisi ancak kırk dokuz milyon dört yüz yirmi sekiz bin dört yüz yetmiş nüfus radesinde iken zaman hazırdaki askerikanın cedit-i mucibince beşyüz doksan üç bin altı yüz seksen yedi ve bir senelik gönüllüler dahil hesab olduğu takdirde altı yüz üç bin kişiye iblag edebileceğini ve bu cihetle Almanya ‘askerinin mukdarı Avusturya İtalyanın askeri mecmua’sını tecavüz edeceğini beyan eyledikten sonra Rusya ve Fransaya intikal ile bunların ‘askir-i mevcudeleri binde 19’u Fransaya ve 987.000’i Rusya’ya aid olmak üzere bir milyon beşyüz altı bin nefere Rusya’da olduğunu dermeyeran ederek:”İşte Almanya devletinin ‘askerini tezyide mecbur olması Rusya ve Fransa ‘askerine nisbetle pek geride bulunan solise-i mütefika-yı kuva’yı mecmua canudiyesinin her türlü ihtimalat-ı harbiye-ye karşı meder-ı etmainan olabilecek bir dereceye isalı emelinden ileri geliyor.

Almanyanın bu hareketine Avusturya ve İtalya devletlerince iştirak edileceğine şüphe yotur. Fi el hakika bu devletlerin ahval-i maliye ve sa’ireleri şimdilik tensikat-ı askeriyye mani’ olacak gibi görünmekte ise de bu babda mevcut olan muvanın çok medet-i marur etmeksizin ber taraf edileceği me’mul kaviddir “zamanında idare-i lisan edilmişler ki şu ifadet Avusturya hükümetinin tanzim-i usul-i meskukat hakkındaki tesbisatı ile İtalya’da umur maliyenin kati’yen islamı için mevsiyu (garmaldi) tarafından ithaz olunan tedebirin semre bahş olması üzerine devletin mesaret Yehmene dahi Almanya’ya emsalleri tezyid kuve-i askeriyye mesar’at edeceklerini ima ediyor.

HAVADİS-İ DARBE

Tuzla İskelesi muhabirimizden alınan bir mektup

“Veladet-i Humayun”

şehr Şa’ban elmagzam on altıncı geçen Cumartesi günü veli el nimet bi müntemiz padişah ma’li mühim efendimiz hazretlerinin veladet pürmmet humayenlarının sine-i devriyesine tesadüf etmişti.

Revi zeminde sakın umum-u ahdi islam-ı nazarında en mesu’d bulunan yevm mezkurde padişah melih-i hasille efendimizin her vecchle latif-i didesi ve minetdarı bulunan Tuzla iskelesi ahali-i islamiyenin dahi cebin ‘ubudiyetlerinde liman eden hissiye-i aliye-i sadakatkarane ve meseret-i mahsusa-yı ‘ubudiyetkarene kabil ta’rif ve teresüm değildi.

Ahali-yi mevmi sevgili padişahlarının yevn-i mahsulasa veladeti-i istikbal için mözide emsali görülmemiş şenlikler icra edilmişlerdir ki mahsaren biruceatı esarına ibtidar ederim. Şöyle ki yevm-i mezkerede yirmi bir pare top atılarak umumen meseret ve mesu'detini i'lan edilmişti. Öylenden sonra kasaba da bulunan ahali-i islamiye cami' kebire gelerek yek digere ifa-yı tebrikat-ı ve teşkirat-ı ile izhar-ı şadıma-ı edilmektele iken mekatib ibtidaiye -yi islamiye şakirdanı esniye-yi hevan-ı hazret-i hilafet penahı olarak cami' şerif mezbur-u hulisinde safibesete-yi ihtiram olmuşlardı. Buna müta'lerb camaşinf-ı mezbur-u imamı mekarmuli Hafız Ahmed Nafız Efendi tarafından efzayış-i umur ve afiyet seneye-yi cebala, hilafet penahileri da'vet-i icabet ayatı hazrın amin lehvan oldukları halde, ifa kılındıktan sonra ahdi-i mevmi elihim şehr-i ayın için tezyinat ve tenvirata başlamışlardı. Akşam olduğu gibi halk feve-i fev' sokaklara yayılarak izhar-ı şadımanı edilmişlerdir.

O gecenin cümle-i tenviratı ve tenziyensatından hamiyeye ve Osmanlı kırathaneleri fevkaledede bir suretle donatılmış ve ve caibi hayrety ve letafet bir renk bağlanmışdı. Her iki kırathaneye gelen zevar-ı mansubiyeti tarafından Hasan suretle kabul ve taltif edilerek şan-ı ubudiyete layık icrayı merasim şükrü kedarı edilmiştir. İşbu iki karantihanede ince saz takımı terenümsaz habur ve feset olmakda vuzura şükür ve şerbetler tevzi olunarak efendi-yi mevmi elihim tarafından hal ve mekana münasib nutuklar ibradıyla dai fezuni-yi iclal ve sukunet ve tezayed umr ve 'afiyet hazreti padişahıyı tekrar ile iktisab-ı mebahat edilmiş oldukları cihetle keyfiyetin gazete-i mütarebelerinin bir köşeciğine dereceyle 'umuma i'lan edilmesini rica ederim.

Lefkoşa

(veladet-i Humayen Seheri ayın meseret kırını bakiyesi)

Meclis-i kuvanın izası keramından boru tecrizade izetli hafız ve asaf efendi hanesini şan 'ubudiyete layık bir suretde tezyin ve tenvir ederek izhar şadımanı edilmiştir.

Ser-i mütercim-i veleyet utuciyen efendi hanesini mükemmel suretle tezyin ve tenvir ederek izhar şadımanı ve icrayı merasım şükür-ü güzarı edilmiştir.

“Hicaz-ı magfired tareze-i 'ezimet”

İfa-yı ferizayı hac zamanında benden evvel lefkoşadan hareketlerini yazdığımız zevat geçen posta yani şehr şa'ban elmazimindokuzuncu günü Tuzla iskelesine muvasalat ve muhsal muhtelifeden dahi o vazife-yi mukaddesin ifası için oraya gelmiş bulunan ayraldınız

kesanla mülakat ederek cümlesi birden evvel ömürde emherem benet melihan hale sultan hazretlerinin dergah-ı şeriflerine 'eziyet ederek ziyaret vacib aladıyı icra etdikten sonra cümlesi bizden teki ye-yi şerife-ye mesereli hadan bakemal ihtifalat ve tahlil ve tekbir kara'ntıyla iskeleye kadar tesbih ve orada birucese mu'tad olunduktan sonra hareket edilmişlerdir.

İfa-yı feriza-i hac etmek niyet hüdapasındanesiyle bu sene-yi mübarekede hareket etmiş ve henüz etmekde bulunmuş olan efrad-ı ahalinin kesreti emsali gölülmemiş bir radeye balığ olumuştur.

Hemen Cenab-ı feyaz-ı mutlak balimum mevhadin

İslamiyeye Kemal-i selamet ve 'afiyetler ihsanıyla Yevkikat-ı smdaniyesine mashar buyursun

1 Meralı Hüseyin Aga

1 Çatözlü 'Ömür Aga

2 Hüseyin Aga haremiyle

1 Mehemd Aga

1 Çatuz imamı Mehmet efendi

1 Pi Perseterunalı Musa oğlu Mustafa

2 Vadili kuryeli Hacı Mehmet Muciv Harmile

1 İsmail Mustafa

1 İbrahim Ali

1 Hacı Hüseyin Hacı Süleyman

1 Mehmet Hacı Süleyman

1 Magusalı Hacı Kemal Aga

1 Karındaşı Hacı Ahmed Aga

1 Mustafa Derviş Aga

1 Hacı Esari Aga

Dehşetli bir faci'a

Aldığımız ma'lumat' mevsulukuya göre dagnahiyesine tabi' Ayvasıl kuryesi sakinlerinden ve oldukça emel servetinden iken geçen seher-i şuba efrencinin yirmi yedinci Salı gecesı Hüseyin Bin İbrahim ile Harami ve bir iki aydan beri kendi hedimetlerine kabul etdikleri on iki yaşlarında bulunan bir kız çocuğu Kemal-i sukun-u rahatla cümlesi bir oda içinde oturmakdalar iken, kaç kişi olduğu henüz mu'yan olmayan serk ve caniler tarafından

üzerlerine hücum olunarak ve her birerlerini görmeğe yürekler tahamül edemeyecek suretde bin türlü işkence ve 'akubat-ı şedide ile cerihedar ederek üçünü birden 'azimdar ahret etmişlerdi.

Müharen tahkik-i madde zamanında polis tarafından me'mura mahsus i'zam olduğu ve alan akdamat ve tahriyatlarda bulunduğu halde şimdiye kadar bu faci'a-y taketgedarın metecaserleri kimler olduğuna da'ir birserrişte-i alınamamıştır.

Caniler oldukça fayı merkum haseyinin haremi şerife ile hedimetlerinde bulunan bir ma'sumayı palta ve bıçaklarla maktulen şahid ederek müharen-i merkumun ellerini bağlamışlar ve hanesindeki nukud mevcuda ve meşternin mahallelerini gösterip kendilerine teslim edilmesi için biçarenin bıçakla bir kaç yerini cerh ederek bu suretle metufa Hüseyin üzerine vuku'bulan darbeye merkum nakid mevcudesinin birer birer mahdelerini ta'yin ederek artık habeşler maksatlarına na'il olunca herifin vücudunu bütün bütün ortadan kaldırdıkları üzerlerinde görülen imarelerden anlaşılmıştır.

Vaka'a adaleti ilahiye bunları her kim ise bir gün cezasız ellerine çarpacaktır.

Fakat bir hane halkının böyle gadarına adam ebed-ı nisyanı atılması ne derece te'siri mucib olduğunu ta'rife hacet yoktur.

Oldukça kesretli nüfusa malik olan böyle köy derununda ve etrafı bir takım hanelerle muhat bulunan bir hanede bir kaç sa'atler devam eden şu katil faci'adan köylerin haber almaması! Veyahut maktul-u mazlumun ah feryadlarının hiç birisi tarafından işitilmemesi! Doğrusu 'akıllara hayret veriyor mevadedendir.

Müzeyen namında bir kadına bıçak çekerek firar ve polisi bir çok mefakete duçar eden hakkı nam-ı şahıs deridest olunarak muhakeme-i ibtida'sine ibtidar olduğu bundan evvel yazmıştık. Bu kere Meclis kazade icra olunan muhakemenin neticesinde merkumun iki sene hapsine hüküm olunmuştur.

Geçen şubat efrencinin yirmi yedinci Pazar ertesi günü akşamı alaturka sa'at dört radelerinde polis nefratından resmiyeti Lefkoşalı Hilmi Hacı hapsine mevl-u tekiyesi sokağında tesadüf ederek beyinlerinde zuhu eden manaza'dan dolayı, merkum Hilmi Nefer merkumu biri kasığından ve diğeri kolundan olarak iki yerinden bıçakla fena halde cerh edilmiş ve polis tarafından haber alınmasıyla metecaser derhal derdidest ve mecruh dahi hastahaneye nakil edilerek tedavisine mesara'ı olmuştur.

Hemidiye süvari alaylarının müredeb oldukları da'irede Cevami've mekatip inş0ası mektazayi idare-yi seneye-i hazretleri hilafetpenahinden olmakla Erzurum ve Bitlis ve Van vilayet-i aliyelerinde bunun için intihab olunan mufa'de cevami've mekarib-i mezkurenin inşasına mübaşeret olduğu müstahaberdur.

Evatıf molanihaye-yi hazret-i hilafet penahiden yemin ıslahat ve daiyen ve a'yanında ihsan buyurulup yemin ıslahat mülkiye-yi me'muru atufenli Namık Bey efendi hazretlerine tevdian gönderilmiş olan masahaf-ı şerife ve sol ve sa'atlerden san'a ayarı hususu bekeriye çamaşırlığında meşar aliye hazretleri tarafından tevzi' kılınmıştır.

İşbu na'met celile-i ve ecebel şükürane nailiyetlerinden naşı sana esdeka ayarı caniblerinden tanzim olunan mazbata-yı şükriye 'itiba-yı felek mertebe-yi cenab-ı hilafet panahiye takdim durmak üzere meşar-ı aliye hazretlerinin iza edilişini ve mezbuta-yı mezkire-yi mabin-il tumayun cenab melukaneye takdim kılındığı iştihar kılınmıştır.

Rusyada kulara

Ahire-i Rusya resmi gazetelerinde görüldüğü üzere şimdiye kadar Rusyanın gerek Asya ve gerek Avrupa kasabalarında kularadan vuku'a gelen masab 100.483 ve vafiyet ise 266.200 dan ziyade etmiş. İstantik cedullerinin ta'yin etdikleri mukdara göre kulara altı Avrupayı Rusya'dan ziyade Kafkasya Asyayı vasıtı Sibirya taraflarında şiddetle icrayı hüküm edilmiştir.

Hinaye-yi Tuyur-u Cemiyeti

Şu son seneler bir maksad hayır havahaneye bina-yı teşkil etmiş cemiyetlerden biri de İngiltere'de bilhassa toprak hanesi için teşkil etmiş olan bir sosyetedir ki duşes toparlandık himayesi altında olan bu sosyete i'zası günden güne tezayed etmekte imiş geçen sene cemi'yet mezkure i'zası 4.000 kişi iken eliyem 0200 nüfusu tecavüz edilmiştir.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Muharri

Nazım

Yadigar-ı Muhabet

Ma'bed

Katmayı biraz daha nazar-ı tedkik-i ve mutela'dan geçirilmiş olsanız bu yolda olan ma'lumatınızı hayli tevsi' etmiş olursunuz.

Neş'et bey – cidden söylüyorum! Siz hakikaten tarza'tık edebiyatından hiçbir şey istifade olunamaz zarında mısınız?

Lutfi bey – vелеvki o fikirde bulunayım, Tarz-ı cedid, taz-ı atike-i nisbet kabul etmeyecek suretde güzel, ve delinişidir. hiç on sekiz yaşında birmucube-yi ‘alem araya, a’cube-yi rüzgar olan yetmişlik bir kadın tercih olunabilir mi?

Sa’di bey – hanım şimdi bu mübahaşelerin sırası değil biz muhabetimize bakalım! Baba kıtfı amade geveze imişsin ha!

Lutfi bey – başınızı ağrıttım? Öyle ise istifa-yı kusur iderim hem ben neşe’ti kızdırmak için mahsus böyle bir söz ihtira’ etdim.

Sa’di Bey – zaten şuraya toplanmadan Mucib bey efendi biraderimizi işgal ve ta’ciz etmekten maksad güzelce bir vakit geçirmek değil mi idi.

Mucib bey – aman efendim! Tasdih ne demek? Şeref sohbetinizle müşeref oldum, keşke vakit teşrif buyursanız da hep birlikte muhabet etsek

Lutfi bey – sık sık gelirsek sonra ta’ciz etmiş oluruz ileride ihtimal ki peder bey efendinin de canları sıkılıyor.

Mucib bey – hayır efendim, bilakis, eğer peder burada bulunsaydı teşrif ‘aliyelerinizden dolayı pek ziyade memnun kalacakları derkan idi fakat geçen gün bazı masalah zatiyesinin tesviyesi için iki üç ay kadar me’zunen Manisaya gitmişlerdir.

Lutfi bey – her ne hal ise ileri yine konuşuruz, şimdilik adıyo

Mucib bey – o nasıl lakırdı? Bizi böyle

Mabedi var.

İnhanlarından naşı dünyanın her tarafında yüz binlerce kuşlar telef edilerek bunların rengarenk tonlarından şabkalar vesa’in türlü kadın mezişanına mahsus şeyler yaşamaktadır. Fakat kadınların buhuslarına hizmet edilidği esnada bir yanda da bela bazı nevi’ tuyuruk cinslerinin mankerz olmasına dahi sebebiyet verilmektedir ki bu gibi ahvalin badema önü alınması için kadınları bu gibi zayati mucib olacak mevdelere inhamakdan mani’ etmek lazım olduğundan işte bu maksadın husuli için mezkur-u himaye-yi uyur cemiyeti izasından bulunan kadınlar kendileri kuş tüyünden olan mezinata asla itibar edilmeyib diger bir takım nesvani da bu ‘adetden vaz getirmeğe çalışmakta imişler.

İngiltere de 1889 senesinde lurud (hamletun) tarafından tanzim edilmiş olan plan üzerine yirmi iki milyon İngiliz lirası sarfiyla inşasına ibtidar olunan yetmiş kıt’a sefine-i harbiyenin can kafesi ikmal olduğundan bu kere yeni bir inşa’at planı tanzim kılınarak beş seneye taksim olunmuş ve bu plan mevcubunca yüz bir kıt’a sefine-yi inşasına başlanılacaktır.

Zanta adasında vaka’ (maşeradu) (ingeriku) (sara kinedu) ve (ganibatı) kuryelerinin zilal erziyeden kamilen harab olduğu telgraf haberlerinden mestaben olmuştur.

Avusturalyanın cihat-ı muhtelif senede ahıyeren tagyen miyah vuku'a gelerek pek çok hesareti mucib olduğu evrak-ı havadisde görülmüştür.

Hasarat-ı mezkurenin üç milyon İngiliz lirası radesinde bulunduğu mervidir.

Postada neşr olunan (levyid) gazetesi Rusya ve Almnya'nın münasebet siyasilerine da'ir ahiren yazmış olduğu bir makalede devletin mesar aleyhime bininde bir makarifet husulune da'ir olan mutala'nın asılsız bulunduğunu ve Almanya'nın kuve-yi 'askeriyesini tezyide luzum görmesi Rusyaca pek ziyade mucib igrar olduğundan bu cihetin dahi böyle bir makarfet 'akdı ihtimalini kamilen izale edeceğini beyan edilmiştir.

Mucaresanın 1892 senesi zarfındaki veradat-ı 'umumiyesini 1891 senesine nisbetle yirmi yedi milyon üçyüz yetmiş bir bin yüz otuz ve masarfı dahi otuz dört milyon sekiz yüz doksan altı bin sekiz yüz elli dört kuların radesinde tezayed edildiği neşr olunan bir cedul me'lin den anlaşılmıştır.

Olanlar feyziyab intibah asar-ı kudretten alırlar hase-yi 'ibret temaşa-yı tabia'tdan

Ey ruh medhuş! Dalmış olduğun hevab-ı geren gafletden artık bidar ol seni ihata eden şu temasa gah mahlukat sa'ireyi meşmul negah ibtisar et.

Asıllarını suret-i tekvenlerini, şekillerini, fevaidini başka başka nazar-ı tahireal. Asar-ı rahmet elhiyeye-yi nazar olan her kalbi meşhun hayret ve 'icaz eden şu revabıt mala nihaye-yi ka'inata bak.

Bazen gökyüzüne nazar ederim onun o elvan meşuşa ve metnuva'sını 'aleme neşr envar eden o yıldızları bir tüy muhat olduğum eşyabı bana 'ayan eyleyen o şemi tabanı temaşa etdikce meftun ve mütehir olarak bu şeyler kimin eseri olduğunu kendi kendime şu suretle su'ale başlarım.

Bu kube-i fesiha-yı semevati kim inşa eyledi 'ad ve ihsaya gelmeyen o kanadil araya kim ta'lik etdi.

Şişelerini o derece uzak mesafelerden bize kadar isal eden o yıldzlar hangi sanın eseridir?

Onlara o kadar intizam tahtında seyr ve hareketi kim ta'lim etdi? Güneşi tenvir 'aleme, ifaza-yı arzsa me'mur eden kimdir?

Ey yüce dağları size böyle tarih-ı esas istevan eden sergezi bulutlara kadar ala eyleyen kimdi?

Sizi o sebiz ve haram ermanlarla, o mayumdar ağaçlarla, o büyük dürlü nafi' nebatat ile

O rengin izhar-ı metnua ile tezyin eden kimdir

Şu ahek'inız karla buzla satur iden, arzı arvav ihya edici o menbaları her tarafa feyz ve bereket ve hayat bahş eyleyici o baharları sineniz de neba'n ve ceryan etdiren kimdir?

Ey güzel çiçekler! Bu ziyneti bu arayışısiz kim bahş eyledi! Sizin bu letafet dilferinizi husule getiren bir avuç toprak bir kaç damla sudan ibaret midir!

Tefrih-i meşam eden o revaç tebayı nereden buldunuz Tezyin-i izhar eden o elvan gana günü size kim ihsan eyledi.

Ey Toprakları suları şenlendiren mahlukat! Hilkatinize hayatınza ve tabiatınıza suret-i tayeşenize muvafak olan vuku-u idrak-ı beşeri duçer hayret ve istigrab eden o bin türlü havas ve havas-ı acibeniz kimin ‘afiyesidir.

‘akıl ve idrakimi kimin sete-i hayret eden bugratıbı düşündükten sonra biraralık kendimi tahtirle seraferoz mahlukat olan nevi’ beşerin hilkat-i ve mahiyeti temele başlarım. Bu sırada dahi muhir akıl bir nice havarak feve feve peyş nazar-ı ‘ibretime gelir ve gönlümü müte’sir eyler. Subhanallah! Bir avuç toprak o derece muntazam bir ucuda nasıl munkelib oldu. Nasıl oluyor ki o vücuddan bir asu kendisini muhit olan eşyayı görüyor. Bir diğeri etrafında husule gelen esvatı işitiyor. Bir üçüncüsü hevabı ta’tireden fevac taybeden müstefid oluyor? Efkarımızı arzularımızı hem neva’mız arasında tamamıyla anladıp anlamak kabiliyet kıran kıymetini bize kim ihsan etdi. Hele en büyük bir na’met olan fikir ve nazar’ ki kafe-i eşya mizan-ı dikkate urmağa, aralarındaki revabıt ve münasebeti thriye ve bu suretle yeniden yeniye bir çok malumat ve fevaid istihsalına velhasıl beşeriyatımızı isbata medardır. Nereden bulduk?

Ey rab alarbab olan zat elhi hakayık nakabil ederek olan bunca me’ser harikayı te’msil edip de bunlar bütün senin eser sani’ kudretin olduğunu nasıl fehim etmiyeyim o eşya içinde senin hükümetini azametini adaletini ki mahlukatının ve hususa nevi’ beşerin mesudiyetine sebep ve iletir.

Nasıl müşahade etmiyeyim ... evet allahım bu kainat ve onda meşhud olan asr-ı hayat ve harekat ve sukunet ezelde rahmettiriz.

Sudur olan ferman-ı kudret-i beyan “kan feykun” gele celselve nemayı vücud sehud oldu.

Ey varlığı varı var eden var

Yak yok sana yok demek ne düş var

Dir her şişen lisan-ı hergah

Allah Allah Allah Allah

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfi Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kıraathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

10 Mart rumi sene 308 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 28 Matetrenci sene 1893

İFADE-İ MAHSUSA

Şeref idrakiyle müşeref olduğumuz iş bu şehir-i sayam magfiret oncamin haiz olduğu
enval fazileri ve kudsiyet-i ayat celile aliye ile rehin rütbe-yi bedahatdır.

Cenab-ı Hakkın bizim gibi ‘acizlere en büyük bir ‘itaya-yı secaniyesi olan ramazan magtiret kaşende hakkı batıldan fark ve temize delalet eden Kur’an-ı Kerim dahi levh mahfuzasından dünyaya şerfebeşiş nuzul olmuştur.

Bir şehir mübarek içinde olan rahmet ve fuyuzat elihaye to’dedi kabil olmayan suretde olup insan şu fırsattan istifade ile gece ve gündüz ‘ibaret ve ta’tle vakit geçirmeli ve bu meyanede hatırla te’lif kolube her zaman ziyade san’i ve gayret etmelidir.

Binayen’aliye Ramazan gibi bir ni’met-i celilenin kıymatini taktir ederek umum-u ahdi imane farz-ı ayın olan Sevma Kemal-i ihlas ile ifa etmek maktuza-yı edep-i islamiyet ‘abudiyet olduğunu bildiğimiz için bu memnuniyetle ediyoruz.

Husisiyetle ramazan-ı insan içim ber-i keren değil

Mahz-ı surur vazifeyi vicuddendir

Bu babda dürgen olan menafi ve mahsanat adidesi Kalem ile tarif olunmaz memleketimizde ise hamd olsun bütün ehaliye ferizeyeyi sevmek şeref ve meziyetimi layıkıyla derin vatıy kedikleri için daima sum usuota medevemet etmekte olarak herkes yekdiglerine iz harı ve müddet edilmekte bulunmuşlar

İtahet ve itafat ise ümiti nacibe iyi islamiyeninesasen kabul ve margut bir husulet bir gözitesi olduğunda eme emtisal edenler her halde nail omdu dairende mazhar sehamet vesedet olanlar

Amal ve deriyendemazharı selamet ve saadet olurlar

İşte en ban-ı hayali-yi islamiye arasında mehmehşut oyun iftihar olan muhabbet ve muhalasat ahvetm dene her tarafı bir başka zinet ve letojetle yenin ve kalıp mevcedimi tanir ve tesrin etmiş olan ramazan müsayit nisanın koyuzat belile ve keremin bahiresimde nescet etmiş olduğuna şüpem yoktur.

Yahdis-i na’met kalbimden olmak üzere şurasında beyaninaluzum görüyorus ki cehinemiz ahali-yi islamiyesmm ötedenberi fitrat-ı zatiyelerinde meknuz olan me’sen fetvet ve merhamet ve eli el husus garip nevaslık gibi hasail numtoze her zaman esbsat’ı aşar edilmekte isede bu meşellüayam’ı mesude ve mübareklerde miçziyade nezar’ı memmuniyetle görülüyor.

Hemen cenap’ı Hak cümlemizi hissim ahvele mevfikeyetle meserer elbel buyursun.

HAVADİS-i DARBE

Meclis-i Kavaniyenim Kesadi vesiesiyle biruce mu'yad asaleflü vali hazretleri tarafından irad edilen nokta-yı i'zalar tarafından verilen cevaptır.

Devralitma-yı hazrın kisadı münasebetiyle meclis 'acizanemiz hakkında izhar buyurulan hissiyat hayır havahaneyi asılanalarından dolayı 'az-ı teşeküre mebaderet eyleriz, Limasan kazası hemen zecriyesinin takdirince meclis-i idarede kat'i edilen yüksek fiyata devr ictimai sabık esnasında işbu meclisde vukubulan ifadet üzerine müstemelikat nazarı hazretlerinin nazar-ı dikkatleri celb olunmasıyla kazayı mezkın siyah ve kırmızı şarab mahsulünün zecriye takdiratından yüzde yirmi beş nisbetinden bir tenzil icra ve şu suretle kazayı mezkur şarab 'amellerinin yarıları tahfif olunmasına haşmetlü kraliçe hazretlerinin hükümeti canından lütfen müsa'de buyurulmuş olduğuna meclis maelmemnuniye kesb itila' edilip ma'mafiye ifadet-ı mezburenin mahsuren Limason kazasına mazaf tutulduğunu ve lama-yı aliye yalnız kaza-yı mezkur-u fiyet mukaderesine celb-i dikkat edildiği ta'cip 'azimle mesmua' acizanemiz olmuştur.

Geçen sene meclisçe ve ahali tarafından vuku' bulan şikayatin 'umum-u cezire hakkında şimuli olup şarab husule götüren kazaların cümlesi dahilinde meclis idare tarafından kati' ve taktir edilen bahaların hakaniyete gayr muvafak ve şarabların cinsine aliolmam bir güne fark bulunmamış olmakla beraber sahir kazalarda taktir edilen bahaların tenzil icrasına müsa'de buyrulan Limasan kıyafetlerinden daha ziyade haksız idikler iare-e olunmuştur. Bene Ali Zalm şarab hulsule getiren sair kazalar hakkında vuku' olan magduriyetim münasib ve cehle ıslahı içinbu babda müstemelkot nazari hazretlerinin nazar-ı ihtimamları taraf asılanalarından celb buyurulacağına meclis-i ümid vardır.

Kıbrısın şarabcılık hafetine arz olan gümrük resminin boyu takritirinde hamrek musaraf teklifesi fiyatına dahil tutulması ve şarablarımızın sarf ve istihlakileri merkez mahamene manil duhulleri ve şarabın ecnas muhtelifesinin sınıflara taksimi usulunun 'adına mükelimiyeti ve bunların takdiratın vukundan sonra gayetle metilavet baharla ve muhtelif vakitlerde sarıldıklarına ve bütün bütün i'la yahud Adana cinsinden şarab husule getirir kuryeler bulunup fakat cezirenin rechaniyet tabi'ye ve sehret cumumiyesi hesabıyla sezed hükümetde çoktan beri şimdikinden daha ziyade şayaritakyid'ad edilmiş bulunması lazım gelen şarab mahsulünün beka ve nihayet derecede nefis bulunan usul-i mezbureden naşı 'aynı itikale tabi' bulunduklarına bakılmayarak bir cümlesine bir fiyat katil ve takdir edilmesi gibi birçok muhazır ve nakışlıkların ara'e edilmiş olmalarına rağmen taraf asılınalarından yalnız

şarab'ın tahkik mukdarı tartular için bir müsa'de icrası husatına hasr ve bezel-i dikkat buyurulmuş olduğu meclisin bedi-yi te'sifi bulunmaktadır. Lasmiya köpeklerin ölçülmesi ve mahtuyanlarının tahkik-i muhdarı bahsine izafe meclis-i nazar-ı dikkat aslanlarını toprak köpeklerin şarab muhafazası itihaz olunmalar nice mezkur köpekler yerine sa'ir kabiler istamel tavsiyesinde bulunan mösyo tarafındansırahten beyen edilmiş olan mahzara ve bunların şarab 'amelleri tarafından vakit bu kat tebdil edilmekde oldukları ve daima şarabla memlu bulunmadıkları keyfiyatına celb ve da'vet ileri durdular için müsaade icrası kaziyesine gelince bunun sa'ir mota'dad ve daha ahvan suretlerle husul pesir olabileceğini 'arz ederler.

Hükümetin işbu hurafet hakkında Fransa'dan bağların keşif ve mua'yenesi için bir ahali habere celbi suretiyle izhar buyurmuş olduğu iltizam igtinadan dolayı meclis takdim-i teşekkür. O hususatına me'muren daimi suretde ahal-i ihtisaslar istihdamı için cazibhükümetden tedebir itihazı cezire hakkında menfa't-ı kesireyi mestevicib olacağı re'y ve mutalasında bulunduğunu 'arz eyler. Zehair 'asrının aynen istihsali tertibinin 'umum-i cezireye tevsil' ve ta'mim edildiği mu'di bulunmuştur.

Ehemiyeti nezd hükümetde Kemel-i mertibe rehm-i tak-im buyurulan inşa'et-i iskaiye kaziyesm-e gelince inşa'et mezbure musrafatinin tesviyesince canip hükümetden mu'avenetde bulunabileceği bunların kamilen ahali-yi kuri tarafından te'diye etdirilmemesi münasib olacağı rey ve mutala'sında bulunduğumuz meşellu gerek işbu inşatın ve gerek bol cümle sair inşaat-ı 'umumiyenin teftiş ve mu'ayenesiz olarak icra kalınmakda etdiklerine dahi celb-i dikkat etmek isteriz.

Kullara hastalığınıncezireye mani' serayet ve duhulu hakkında taraf asılanalarından itihaz buyurulan tedabirden dolayı meclis-i 'arz-ı şükran ve cezirenin muhafaza-yı sahtı kaziyesinin ba'deme dahi hükümetin ihtimamat-ı cediyesini işgal edilemeyeceğine da'ir izhar tamisan eyler.

Cinayatin Limason ve Baf kazalarında ve sair kazalar dahilinde dahi teksir etmiş olduğu fielbakika badi te'süf olup re'y ve mutala' acizanemizce kuve-i zabıta-i memurin ve efradının kifayeti ve teşkilatca naksılağı buna başlıca sebep bulunmaktadırlar cinayatin arzu edilmekte olan ma'ni kaziyesinin hey'et-i zabıtanın esasen tansıki ve mafukda bulunan me'muniyetlerine cezire yerlilerinden dirayet lazme yi ha'iz ve modunda bulunan me'muriyetlerine dahi şimdikinden daha ziyade müsta'd ve terbiye görmüş zabıtaya me'murları nasib ve ta'yiniyle husul pedir olabileceği meclisce bela teredüd i'timad edilmektedir.

Meclisin i'tikadınca suret-i mahsutada zabıtaya kulları tertiyi güzel bir usul olup fakat bunlara ta'yim olunan zabıtanın ahaliye emniyet ve itimanan hasıl edecek iktidarı ve ehemmiyet mezbure de lazım gelen tecrübeye ve temerseti ha'iz cezire yerlilerinden bulunmaları iktiza eder.

Baf kazasının münasib bir yol ile cezirenin akşam şairesi ve dahil cezirede vaki' bol cümle tarak ve cesuren îkmal meselesi boluceve ehemmiyet azmiyeyiha'iz bulunmakla bu babdaki arzuyu asılanalarına meclis dahi iştirak etmektedir.

Cezirenin mahsul ve bir merkezlerinin ticaret merkezlerine bir timur yolu vasıtasıyla rabıtı ve memolik ecnebiye ile doğrudan doğruya ve muntazam suretde bir posta ihtila-tı esbabının istihsalı lüzumunu meclis işbu vesile ile hükümetin nazar-ı ihtimamına mebremane 'arz eyler.

Kıbrıs bu hususda ve sa'it iht'latiyeleri yevmen feyume kesb kemal ve selah etmekte olan memolik mecaverenden hayli bir mertebeden geri kalmakta ve bena'i 'aliye menafi' cezire metzarar olmaktadır. "1891 senesi tarla bekcileri kanuni" ile ihdas ve te'sis olunan usulun mekdana cari ola gelen usule nisbetle büyük bir islahat idi ki rab ve kaman olup ma'heza ekser mahalelerde ta'yim oluna tarla bekçilerinin kalet adedine ve bunların ve zaif mükelelelerinin suret-i itasına ve üzerlerine vuku' bulmakta olan nazaretin mahiyetine hükümetin nazar-ı dikkatini 'acizane celb eyleriz.

Kanun-i mezbure binaen tarh eylemekte olan tekalifin tenzil-i mümkün olabileceğine meclis-i ümid vaiz ma'rif meselesine taraf asılanalarında latifen hasr ve bedel-i ihtiman buyurulmuş olduğunu meclisin çeşm-i gururla meşhudi olup ma'rif-i umumiyeye arzu olunan ıslahatın heyet-i 'acizanemizce dahi alokadar alasata ma'venetde bulunacak olan takidat menevre-i velayet penahileri sayesinde haiz husule vasıl olabileceği meydanda bulunmaktayız. İşbu maksada na'il olunması için ithaz olunacak tedabir-i cümlesinden bulunmak üzere ana-i mekatib tahsisatının tezbidi dahi lazım geleceği bedidardır.

Meclis-i nazargah muta'lasına vuzul olunacak leva'i kanuniyenin cümlesine 'atıf ve hasr-ı ihtimam eyleye. Cezireyi tazyik etmekte olan işgal-i maliye mesa'lesini meclis hükümetin mutala'a takid karanesine 'arz ve tevdi' eyler.

Cezirenin feyz ve felaheti ve ahalinin refahiyet ve sa'det halini terevic edebilecek tedabir hakkında he'yet 'acizanemizle iştirak üzere 'amil bulunmak babındaki te'minat asılanalarından dolayı 'arz-ı teşekkür eyleriz.

Meclis-i kuvanın tarafından 1893 senesi şehir-i martının on yedinci günü takdim kılınan a'zizeyi teşekireyeye taraf ala velayet penahiden i'ta olunan cevaptır.

Mecclis-i kuvanın i'zası efendilerhazreti işbu arıza-i teşekireyeyi ahd eylediğim iş'arıyla kesb-i iftihar ve muhtivyatını taht-ı nazar-ı ihtimama öleceğim beyanına ibtidar eylerim.

F:18 Mar sene 1893

Meclis-i Kuvanın

Bundan böyle Kıbrıs'da da'va vekaleti icra etmek arzusunda bulunabilecek işhasın kanlık selene kabulleri usulünün ve bu babda ha'iz bulunmaları lazmeden olan o safın tefsilat ve tefra'tım havi hükümet tarafından kalma alınarak geçen cehler şenbe günü meclis kuvaninde birlehiye-yi kanuniye mevzu' bahş ve müzakere olduğu sırada menhib gayi müselem i'zaları tarafından İngiliz teba'sından ve yahud 'an usul Kıbrıs ahalisinin olmayan bir kimsenin lahiye-yi mezburenin dördüncü bendine tevfikeyen dersi'det-i hukuk mektebinden veyahud Yunan veya Malta darülfunundan kanun şehadetnamesi istihsal ettikten sonra Kıbrısa gelip bend-i mezkurede gösterildiği ve cehle Kıbrıs Kuvaniyenini hakkında imtihan vermiş olsa bile Avukatlık selenine kabul olunması ve bend-i mezkur mevcubunca kabul olunacak işhasın beruce ma'ruz İngiltere teba'sından veyahud 'arsusları teklif edildiğinden keyfiyetin ehemiyetine mebni hükümetce müzakere geçen cum'a gününe ta'lik etdirilmiş idi. Yevm mezkurede ise evel babda ceryan eden uzun mübahaşat ve mecadelatde memelik Osmaniyenin akşam mütememeinden bulunan bir memleketde (Kıbrıs) da haricide bulunan sa'ir teba'i devlet-i 'aliyenin böyle bir şart ile istisna edilmesi muvafak adil ve ahval olmayacağı i'za-yı demeden bulunan med'i umum-i tarafından i'tirazen dermiyen ve (asıl Kıbrıslı) denilecek yerde teba-yı 'Osmaniye'den denilmesi icab edeceği dahi müselem icza efendiler tarafından şediden ısrar edilmiş olmakla müzakere tekrar yevm-i ahire ta'lik olunarak meclis dağıtılmıştır.

Marelbeyan lahiye-yi Kanuniyenin mendiracayı Kıbrıs ahali-yi meselemesi hukuki nokta-yı nazarından tedkik edildiğinde avukatlar hakkında hal-i hazırda men'u bulunan kanunun lahiye-yi mezbure mevcubetce tagyir ve ta'dili zamanında hükümetce gösterilen arzu-ya ahali-i mevmi elihim haklarında büyük bir telake-i nazarıyla bakılsa sezadır. Çünkü lahiye-i mezbure-i kanun hükmünü kesb edince artık şimdiye kadar olduğu ve cehle ahali-i meselemeefradından bir kimsenin 'adliye müdürüne müraca'tla da'va vekaleti icrası için istihsal ecizat edemiyeceği şöyle dursun cezmimiz ahali-yi meselesinin günden güne duçar olmakda bulunduğu fakr-u hal ve mevani' sa'ire hesabıyla lamiye-yi mezburede araiye edilen tarikadan ahali-yi mevmi elihim birşey istifade edemiyeceği şüphesiz olduğu gibi memalik mahrusa-yı şahaneden fevkaledde olarak avukatlık etmek üzere Kıbrısa gelebilecek zevata dahi

mentihab hristiyan i'zalarının teklifi ve cehle bir sed meman'et çekildiği takdirde bundan bir kaç sene sonra Kıbrısda avukatlık edecek hiç bir islam bulunmayacağı aşikardır.

İşte şu mülahazata mebni lahiye-yi mezburenin geliyaredi yoluna gidilmesini arzu eder isekde bu babda olan müşkülata nazaran lahiye-yi mezburenin dördüncü bendi hakkında teklif edilen ta'dilin kabul olunmaması ve buda mümkünsüz bulunduğu suretde lahiye-yi mezburenin havi bulunduğu altıncı ve yedinci bandlein hiçbir harfi tebdil ve yatgayr edilmeksizin kabulü veyahut Kıbrıs müslümanlarının esbab-ı metadade ve ma'lumeye mebni bu cihetden istişanasıyla onların icabat-ı zaman ve mekana göre kemafi elsabık adliye müdürü tarafından icazat almaları hususen gayret olunarak menafi'islamiyemizin vakaya ve muhafazasını e'zalarımızın himet cediyyelerinden Kemal-i ehemiyetle intizar eyleriz.

Haber-i Ye'sef

Kıbrıs Ceziresi 'adliye müdürü iken beş altı ay evvel sinekapar müstemelkati 'adliye müdürlüğüne tahvil me'muriyet eden kullara 'alet mahkemesine kerfeten olarak terk dagdagayı hayat eylediği müstemelkat mezbure valisi tarafından ba telgraf bildirilmiştir. Metufa-yı mevmi eliyeye yetmiş dokuz senesinde Kıbrıs me'muren gelerek seksen üçde 'adliye müdüriyetine ta'yin kılınmış ve beş altı ay evvel Kıbrıs'tan ayrılmıştır.

Mevmi elihin Kıbrıs da bulunduğu müddet umur-u me'muriyesinin ifasınca gösterdiği iktidar ve istikamet ve her sınıf ahali haklarından ibraz edildiği nevazeş ve mevdet ahali-yi kendisine mentidar bırakmış olduğu azade-yi giveh ve bena-yı 'aliye mevmi aleyhi tanıyanlarca vefatı pek büyük mahzuniyet ve me'yuseyeti badi olduğunu bi istibahdır.

Bizde mevmi elisi iyi tanıyanlardan ve dostlardan bulunaklığımız hesabıyla ailesinin te'sfine bulaştıran ita-yı tesliyetle mesar'at eyleriz

"Kıbrıs" idarehanesine vurud eden mektup tabi' ve neşriyle menafi' dahiliyeye hizmet ve bu sebeble 'umum-u ahvan vatan mecbur-u minet ve şukraniyet etmekde bulundukları (Kıbrıs) hakayık nevisan her hafta mutala'sıyla münatdar ve hukuk-u meşru'aya milliyetimizle münafi' sahice-yi mülkiyemizi müdafada görülen mesai-yi mebrura ve akdamat-ı meşkûralarından dolayı haiz-i fahr ve mesarız.

KIBRIS'IN TEFRIKASI

Muharir:

Yadigar-ı Muhabet

Nazım

Ma'bed

Ve her türlü kusuruyla beraber ashab-ı mutala'nın enzar-ı hata postahalerine 'arz etmiştim.

Bizim rıf'a't Yadigar-ı ma'lum ya! Geçende tutmuşda yazmış olduğum fıkracığa bir i'tirazatname tertib ederek latifen gazetesine gönderip tab' etdirmiş.

Mucip Bey refet kim oluyor? Bendeniz pek iyi tanıyorum

Neş'et Bey – Hanım şu herze vekil ka'inat olan ma'hud rafet değil mi?

Sa'id Bey – evet lakin hak-ı a'cizanemde etdiği edepsizliği gördünüz mü?

Neş'et Bey vak'a yazmış olduğu dört beş satırlık bir şeyi güç hal ile okuyabilmişim.! Çünkü pek metselefane-i ezhar-ı ma'rifet arzusunda bulunmuşlar ise de ne faidesi var ki mecbusane olan varakoda evalen müntak yok.

Saniyen 'ibareleri teklitden rekakitden, ve hati rabıtsızlıktan kurtaramamış.

Mucib bey – Ha refatin kim olduğunu şimdi anladım bu şarlatanın sözlerine ehemmiyet verişinize ta'cib ederim.

Neş'et Bey – Bari yazdığı hezyanamiye cevap verdiniz mi!

Sa'di Bey – öyle şeylere tenzil eder miyim hiç!

Neş'et Bey – pek isabet olmuş her ne hal ise işte sa'det altıya varmıyor.

Şimdilik şurada tasdiyane nihayet verelim de yine görüşmek için vaktimiz vardır.

Mucib Bey – 'acele buyurursanız? Daha vakit erken değildir ya!

Sa'di Bey – inşallah bundan böyle ziyaret de kusur olunmaz haydi birader gidelim.

Neş'et ve Sa'di beyler resmi ve dai ifa ederek Mucip beyin yanından ayrıldılar, sokağa çıktılar.

Bu sırada Sa'di Beyin vuku' bulan elhaki üzerine Lutfi'yi bulmak için doğruca ma'hud karainhaneye gittiler. Halbuki mevmi elise bunların oraya vurundan beş dakika evvel kalkıp kendi ikametgahına 'avdet etmişti.

Bu halde tabi iki refik dahi kendi hanelerine doğru ayak kaldırdılar. Ma'nafiye mabedi var.

Mu'taber gazetelerinin bir nüshasında irad buyurulmuş olduğu ve cehle "Kıbrısın" tesisinden maksad alı vartan perurileri 'umumen vatandaşlarımızı havadis ve seivanat sahiye güneyden vaktiyle haberdar etmek olup tutulan mesleki hakikat halde bu maksadın husulünü te'min etmekde ve "Kıbrısı" görüp dinleyenlerin cümlesi gerek münderacatının efkar ve hissiyat-ı 'ameye mutabakatdan ve gerek münafi' mukadese-yi islamiyeye hedimetden dolayı ve cedanen hase-yi çakiraneme isabet eden vazife-yi şükranimetin ifasına mesara't ve mevfakiyet teme ile devam entişarını dergah cenab perudekardan temeni eder. Ve sariyen

gazete-yi velalarının matburatın saire meşllu daha büyücek ve bir iki sahife dehaila vesiyle neşr buyurulması hususunu lisan-ı ‘umumi namına olarak istirham eylerim

Fi l ramazan-ı şerif sene 310

Hadım vatan

Sahib-i varakanın hakkımızda bu cehle şayeşte gördükleri lutuf ve iltifatlarına teşekkür ederiz.

Gazetemizin bir iki sahife üzerine neşri ker’ilerimizin ragbetiyle teşvikine mütevekıf bulunduğundan mevfeğimiz halinde yalnız bir iki sahife olarak neşriyle iktifa etmeyerek haftada iki defa çıkarılmasına na’iliyetimizi eltaf elhiye ve tevfiyat sandaniyeden temeni ve istida’ eyleriz.

Kıbrıs

İlk pazarı çamaşırını imamı Hacı Ahmed Bahri Efendi tarafından Osmanlı karaintihanesi kitaphanesine ihda eylediği “mizan aledap” nan kitap-ı mestitab vazi’ mevki’ ihtiran olunarak bu suretle karai’tihane-yi mezbur heyetine ezhar eyledikleri tevce ve muhabetlerine teşekkür olunur.

Hadise

Geçen cum’aertesi günü sabahleyin alaturka saat bir raddelerinde Turunçlu çamaşırını karşısında havva kadın fevkanı odasında namaz kılmakda ve kerimesi dahi aşağı inerek ba’zı işle meşgul bulunmakda iken fukanı odanı damı yıkılmaya başladığını merkuma görmüş ve derhal pencere içerisinde girmekde satab etmiş ise de muafak olmaya vakit müsade edemiyerek odanın damı düşmüş ve alet katın mertekeleri dahi kaparak yıkılmış olduğundan merkumanın üzerinde bulunduğu bir kaç mertek sağlam kalarak cenab-ı Hafız hakiki merkumeyi Hafız ile hayatını kurtarmıştır.

HAVADİS-İ HABER

-intişar-ı din-i mebyin-i islam

Emrikada İngilizce neşr olunan (necm) gazetesinin beyanına göre memalik medhade-i emrikanın konsolosu nanzet Kunan-ı azim elsa ile tefasir celilesi üzerinde icra eylediği

tadkikat -ı hak binane ve kitap seyr ve ahdaniyet vasıtasıyla ifa ettiği tahkikat hakkıyane neticesinde vasil hakikat-ı şeri'ye olarak terk nasrariyet eylediğini i'lan ile me'muriyetden bela setefa dahil din-i mubin-i islamiyet olmuştur.

Şu istikasaat ve tahkikat-'umikası sayesinde hakikat-ı sabete-yi islamiye 'aynı elikın müşahade etmiş ve buse'-i mebrukiyle dil ve didesinde incila pezir olan leman-ı hidayet mevmi elihı zalimat-ı cehilden ruşenseray 'irfan-ı ihtidaye çıkarılmıştır.

Az zamanda şu suretle şeri'at-ı islamiyeden bahar dar olabildiği malumat üzerine sebeb-i iman ve i'tikadına ve din-i celil-i muhammedinin isbat-ı hakikatına da'ir te'lif eylediği İngilizce bir kitap tebi' etdirerek Avrupanın iktar-ı 'umumiyesine neşr eylemiştir.

Bununla kana't edemiyerek fikrinde cevelan eden o nur-u hakikatle mazhar-ı kabiliyet ezeliye bulunan mazlum delane ara'ıye tarık hidayet hiyeti ve emrikada a'layı kelime-yi hak-ı ve aşaya din münif maksadıyla ibraz dela'il mahke ve ibraz hitabat-ı müsare ile sair müslümanları itihad kelime-yi sadakasına da'vet etmek için 'ulema ve hakemayı islamiyeden bir cemi'yet muktedire teşkil ve emrikaya ersal edilmek ve şu maksadın teshil-i husulu zamanında erazat ve efre toplamak fikr-i hak pürsitanesiyle semet Haydar ibade ihtiyar 'azimet etmiştir.

Bu zat 'aliyi şu himmet mukadesenin izharına ihbar eden fitri ve ezeli bir teceli-yi Samedi kendisini bu hal ilede sukun pezir olmasına müsade etmediğinden ta'lim hakayık-ı islamiye ve i'şa fakiray müselimin ve nesr-i şeri'at Hazret-i rahmetullahın niyet huda pesnedaneste emrikanın mevaki maktezayesinde mektublar, derul şifalar, türbehaneler inşasına şevk edilmiştir.

Şu haniyet fevkaledeyi gören ve öteden beri bu gibi ahvalde gösterdikleri himmet-i 'ulviye ile 'umum-u müslümanları kendilerinitakdise mecbur etmekde bulunan erbab gayretinden bir cemi'yet mevmi eliyeye itifak ve itihad ederek bu mukades maksadın cilve-yi temayı vücud olması için dakika fevt etmeyerek akdamat harikulâde göstereceklerini 'arz etmişlerdir.

Temmuzun yirmisine kadar Haydar Abad, Kalkuta ve daha birkaç mahaleden cem'i ve irsal olunan canat üçbin iki yüz rubiye bolig olmuş ve itirafdan hergün birer mukader iana vurud edilmekte bulunmuştur.

Şu asar-ı celile ile kendisini sahife-yi tarih-i islamiyete bir nam 'ulviyetle keyd etdirmiş olan bu zat-ı ünvan sabıkını (muhammet Rab) ismine tahvil ederek bu günlerde Kube-yi mazumeyi ziyarete methi 'azimet bulunmuş ve bakiye-yi ömrünü neşr-i hakayık-ı islam ve tervic-i şervi' hazreti hopralanan yolunda emrade cezm ile milleti olan emrika ahalisini delaletden tahlisa delatete ve tarık hidayete 'azim edilmiştir.

Bu zat-ı celil – elmanıkıbe asr hazırda ahaki-yi garibi seyrab zelal-ı hakikat edilmeye ahali-yi garibi seyrab zelal-i hakikat edilmeye şeri'at incifiye vafi ve okutanın ahkam-ı münderecesi onların islah ahvaline kafi değildir. Ve emr-i diyanetde muzatır ve mahir kalmış olan Avrupa ahalisinin meftur bulundukları zeka ve istida'd sayesinde 'umumen din min islamiyeti kabul etmeleri o din celilin hakayıkını molik olduğu meziyetini onlara tefehim ve i'lan için birkaç kişinin himmetine muhtacdır itikad-ı mahzesinde bulunmakda imiş.

Hiç halifam yoktur ey reşk-i mülk

İstiyokın cana tesir etdi pek

Nerde olsa söylerim bi rib ve şan

Bende-i mecbur kin ta hasredin

Hep muhasenden mürekeb fitratın

Has ve 'alem meftun hissin tabetin

Can-ı kadim, yok mu cana rağbetim

Bende-i mecbur kin ta hasredin

Bir muhacism, nursun ser takidim

Medeh o safında 'acizdir kalem

Nazım biçareye verse elem

Bende-i mecbur kin ta hasredin

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfi Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kırathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

8 mart rumi sene 308 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 2 mart efrenci sene 1892

Şehir-i Ramazan Güfran-ı Resan

Elhamdullulah ta'li bu sene dahi geçen cum'a ertesi gününden bedi ile mahsiyam-ı
magfiret ancama dahil ve bu şehir mübarekede mev'cud olan merhamet ve eltaraf hazret-i
yezden bizavolla nail olmuş bulunuyoruz. Rehber Necat ve selametimiz olan kur'an-ı azim
elşanın ibtida-yı şeref nuzuluyla da men ondullah kaderi ile buyurulan bu şehir şerif-i miyanin

elifin bütün din karındaşlarımızla beraber bilhassa din mebinimizin hani-i yeganesi bulunan veli-el-nimet bi münterniz padişah diyanet penah ve şehinşah ‘adalet iktinah efendimiz hazretlerinin hakkı el hak hilafet penahilerinde mütemin ve mes’ud olması ve nice emsd-i kesiresinin şeref idrakine mevfikıyet ihsanıyla umum-u ahuan denizin bu şehir mübarek hürmetine ihsan-ı ahval ve saadet ve ikbal ile surur-u el bel burulması edaye-i hayriyesi baltızkar isal-i kabulkah cenab-ı rab mütal edildi.

İFADE-İ MAHSUSA

Ceziremizde hekim ferma bulunan vakayı’ mu’alime insan hayeret içinde bırakır bir halde bulunuyor.

Cezireye verilen serpesit ekser-i ahalinin ve’ali elhusus ahali karanın hal ve hareketlerini ihlal ettiğine ve belki, cezire evrak-ı havadisni bir müdetden beri işgal eden, şekavet ve cinayetin zuhur u teksirine sebebiyet verdiği hüküm etmekten çekinmeyeceğimiz geliyor.

Bu hal bazı taraflara şiddetle serayet ettiğinden büyük rahatsızlık hüküm ferma olmakda olduğu işitilmektedir.

Cezire derece-i matlubada terkiyatdan bu gün bi bahara kaldığı görülmekte olduğu gibi o dereceye vasil şu hal ile müstahil hükmünü almakta bulunmuştur.

Memelik sairenin her noktasında manzur dide-i ibtihac-ı millet olan terki ne derecelerde peziray eziyad ise cezirenin ekser-i cihatında o nisbetde intikasa başlamış ve bu gidişlebir müddet daha kolacak olur ise hodengirde bekleye mahve netice verceği ezhan ancaml endişende müdhiş levhalar teşkiline ibtidar etmiştir. Suhalet – ‘umran, refah, ma’rif, itihad seni ve gayret hususları gibi vücudları ehim ve ilzam bulunan muvadi imha ve şekavet, ‘adavet, şikayet ve ihtiyaç gibi mezhum holatı peyde edeceği şüphesiz değil midir?

Bahar sene ictima’ eden meclis-i kanun-u heyet keramı her halde münafi’ memleket ahali haklarında hedimet etmekde bulunuyorlarsa da itikadımızca en evvel nazar mutalaya almaları lazım gelen mevad cinayet ve şekavetin çare-yi imhasıyla ma’rifin ta’mim ve teşri kaziye-yi mutanabası olduğu emr-i gayr mümkerdir.

Rencibirane teshilat-ı itasıyla mezruatın zarar ve ziyandan ve kayası için yapılan destiben kanununin icrasını ahaliyi me’sul tutmakla te’mın etmişler ve bu hususda destiban

me'murlarına verirken nüfuz-u istiklaliyet ile dahi bin ale ahali zuhuru tabi' olan şikayatin bir dereceye kadar önünü kesmişlerdir.

Cinayet maddelerinde ise aid olduğu mahal ahalisini mes'ul tutmak şöyle dursun ile geçirilen maznun tazyik veya istintak olunmaması ve polisin icabat-ı zaman ve mekana göre tedabir lazme ve şedide itihazına me'zun bulunması ve yalnız made-yi cinayeti ihbar etmeğe arzu eden bulunur ise onun şهادetini istima' edebilmesi ve bu cehle olan istima'yı dahi meclisde maznun alehine delil köy olamayarak mücerred o şahidin tekrar ulu cehle şهادet vermesi usulu mutehaze iktizasından bulunması fenalığın ezdiyadına sebebiyet verip imhasına madar olamıyor.

Çünkü maznun veya mütehim muhabirlerin istintaklarında gösterilen tazikatdan belasefade tahlis gariban edilmelerine büyük kolaylık ve yardım bulunuyorlar.

Öteden beri herkesce dahi arzu olunduğu ve cehle polislere bir dereceye kadar istiklaliyet ve polis zabitanı tabi' yerlilerden bulunacağı cihetle 'adet mahaliyeye göre tasvip ve iltizam edecekleri tedabiri tesbisatın icra edilmesine me'zuniyet i'ta edilmesi ve bunun ile beraber derdest olunan maznunun evel emirde istintak olunması kıyafetleri cinayetin 'önünü almak için başlıca elzem muvadden olduğu çünkü evvelleri bu gibi hususatda icraet ife'-ibiyatla her fenalık meydana çıkarılarak çare'yi seri'asına mufik olduğu cümle-yi mucerbatımızdan bulunmuştur.

Şu anda hatıra gelebilir ki aid olan ahali bir hanı ve katlı meydan çıkartmak vazifesiyle mükelef olmamalıdır. Bunun için diyet gibi mecburiyet tahtına alınsalar muvafak gelmez mi.

Efkarımız vatanımızın fenalıktan ve koyasıyla ahalsinin daima terfiye ve asude hallerini görmek arzusu olduğundan bu ve cehle hatıra gelen şu mutala'tı 'aid olanların nazarı merutlarını hülasene 'arz etmeyi münasib gördük.

AHVAL-İ ALEM

İki mahiden mütecaviz bir müdetden beri Almanya'da izhan-ı umumiyeyi işgal eyledikten başka Danimarka ve İtalya'ya meclis-i mebusanında istizahat ve izahatı icab etdiren ve Almanya'ya gazeteleri ile memdik sa'ire matbuatı tarafından gene gün muhakemet ve mutala'yı deyi olan kanun-i cedid-i 'askeri mezakeratına nevame hîtam verilerek buhran-ı efker bir han-ı sükun kesb etmiş iken Almanya ile Rusya idaresinde tecdiden' akdi derdest tezekür bulunan ticaret uhde-i namesinin revş-i mezakiratine da'ir harciye îzarı mösyu (marşal) tarafından meclis-i mebu'sana îcta olunan izahat bir enziral ba'zı mertebe te'sir hasıl

edilmekle Luhdename-i ticaret hakkında tacti olunan mezakeret ve ceryan eyleyen mübahaşat ibraz olunan mukalat-ı kanun-i'askeriye unutturmuştur.dense sezadır.

Almanya zira'i uhdaname-i mezkuran tehdidi zamanında Rusya tarafından vuku' bulan teklifatdan Almanyanın kabul edeceğini harciye-yi nazar' mösyo (marşal) ın ima ettiği şeri'atı menafi zira'ta münafi ad ederek münafi mezkurenin muhafazası zamanında o gibi şeriatın kabul olunmaması talebinde bulunuyor.

Almanya ile Rusya bininde bir dereceye kadar makatnet husulü me'mul 'ad olunduğu bir zamanda 'uhdenamenin hedef i'tirazat olmasıyla i'tirazat ve ifadenin imha edileceği bedihidir.

Almanyanın avusturya, İsviçre, Almanya, Belçika, Sırbistan ve Romanya ile 'okd ettiği ticaret uhdenamelerinin ahkamı Almanyalıların menatine müsa'id bulunduğundan Rusya ile dahi aynı şeriata tevfiqa 'akd-i ma'hide olunmasını arzu ediyorlar ise de RusyanınZeha'ir ve Şa'ire ce Almanya'ya bir güne ihtiyacı yok iken Almanya'nın Rusya zeha'ir ve n'bubatına muhtaciyeti derken olduğundan o arzuların bu sürede husulpezin olamayacağı muhtac-ı izah değildir.

HAVADİS-İ DARBE

Geçen gece vapur ile hicaz-ı magfiret-i teraze eziyet edenler:

1 Magosalı Hacı Hasan Aga

4 Magosalı Süvari Süleyman Aga ailesiyle

1 Magosalı Esmâ Hanım

Musa aleyhima dahi Kemal ihtitalat ile geçen hafta Salı günü Tuzla İskelesinden mahal-i maksad-ı mübarekeye metucihan ve gece vapuruna rakiben hareket etmişlerdir.

İfa'l cinayedden dolayı gören cezasıyla mahkum olarak Lefkoşa hapisanesinde bulunan on iki nefer mahpusun duçar oldukları 'del ve emrazından nâsı bakiye-yi medetlerinin afvı hususu hükümet etbası tarafından olunan tavsiye üzerine ba emr velayet tahliye-yi sebilleri icra kılındığı müstehberet mevsukanızdan bulunmuştur.

Harık

Yeni kapı harcında mevsim seyfid kahvehane itihaz olunmak üzere geçen sene ahşabından inşa olunan kulube geçen Salı günü akşamı nagâh-ı ateş olarak bütün bütün yanmıştır. Böyle evve içinde olup iskan olunmayan bir nohalede ateş zuhuru başka başka şüpheleri da'vet etmekde ise de polis idaresi lazım gelen tecsisat ve tedkikat, icra edeceği bedbihidir.

Ayvasıl kuryesinde vukuğunu geçen nüshavızda dure ettiğimiz katal facia beş kişi tarafından cra olunduğu bu kere polis tarafından olunan ikdamat ve tedkikat-ı cediye semeresiyle kurye-yi mezbure destibanı Hasan Nam kimsenin şehadetiyle meydana çıkarılmış ve ancak merkum-u destiban yalnız şelvereli Hacı Hasanın oğlu Mahmud ve yine kurye-yi mezbureli kırmızı namların da iken kendisini tanıyabilmiş olmasıyla cani-yi merkumun derhal derdest olunarak taht-ı tekiye alındıkları esmle-yi müsteh beratımızdan bulunmuştur.

Tahminen on on iki yaşlarında laktime-ye kuryeli mahalli intuni mah halm onbeşinci gecesi İskele'den lefkoşa'ya masiyen gelmekde iken iskeleli 'arabacı Mehmed Hacı Hosa ve Mehmed Halil Nam şahıslara tesadüf ederek ve vuku bulan teklifleri üzerine merkum arabalarına girmiş vapuru kuryesini geçtikten sonra merkum Mehmed Hacı Hasan Rıfkının yardımıyla merkuma cebren fa'l senih icra edilmiş ve diğeri dahi icraya kıyam ettiği sürede merkum baltekarib muhlis gariban ederek doğruca Lefkoşa'ya gelip polis idaresine da'va ve ihbar-ı keyfiyet edilmesiyle merkeman derhal derdest ederek taht-ı tevkife olunmuş icrayı muhakemelerine ibtidar olunacağından merkumların şu gana if'al facia ve kabidiye ziretlerinden pençe-yi kanun kendilerine bir nisan-ı mecazat bırakacağı şüphesizdir.

Limasonda mah-ı halin 9 ve 11'nci günleri icra olunan at koşusunun neticesidir.

Birinci Günün Koşusu **(Yedi atdan Mürekep Birinci Koşu)**

Birinci bu damiyalı 2 ade Kazım Beyin "vurud" mükafa on lira

İkinci iskeleden mister marselunun ferat

(dört atdan mürekep ikinci koşu)

Birinci mister liracıyodunun “cevdi” mükafat on lira ikinci iskeleden mister ve vendecesiyanunun avrumidaya

Yedi hayvandan mürekeb üçüncü koşu

Birinci mister bir acıyodum “cevdi” mükafat on beş lira

İkinci mister lamıru revsidmm “selim” dördüncü yerli süvari koşusu

Birinci paskapılı kara hasinin (pati kopunan) iki lira

İkinci yarki levlinin atı bin dört ufak hayvandan mürekep beşinci koşul

Birinci misterderunun (moyk)mükafat on lira ikinci maycun çatundan “kancer”

Yedi hayvanda mürekep altıncı koşu

Birinci mister derunun “dibacdır” on beş lira

İkinci Kazım beyin “vurud”

(dört hayvandan mürekeb yedinci koşu)

Birinci yarku rusidisin “tüm teyf” mükafat on iki lira

İkinci mister haralambu babadubulunun “diheyir” (dört hayvandan mürekeb sekinci koşu)

Birinci dukaturun yorudanın “Abdullah” on iki lira müfakat

İkinci misterallamırurusidism “levn istar”

İkinci gün fi 11 Mart sene 93 de

(dört hayvandan mürekeb birinci koşu)

Birinci mister lameruru siyedisin “lev ne sadar” müfakat on iki lira

İkinci mister derunun “di teraviler”

(Beş hayvandan mürekeb ikinci koşu)

Birinci mister bira ciyuduinin (cevdi) mükafat on lira

İkinci mister cunarusidimin (tumteyn)

(altı hayvandan mürekeb üçüncü koşu)

Birinci doktor kaluganın (şeytan) mükafat on lira

İkinci mister derunun “mık”

(altı hayvandan mürekeb dördüncü koşu fevkalade hayvanlarla)

Birinci Kazım Beyin “vurud” müfakat yirmi beş lira

İkinci misterel rasidism “levn istar” mükafat on lira

İki hayvandan mürekeb beşinci koşu

Birinci mister biracivdinin “cudi” mükafat on iki lira

İkinci mister biracivdinin “me yed sancak”

(program harcında olarak altı hayvandan mürekeb bir koşu)

Birinci mister mersellanun (gamrek) mükafat on iki lira

İkinci doktor reyardanın “abdullah”a

(yedinci teslit koşusu)

Birinci mister tempoların “vadi halife” mükafa-ı on lira

İkinci mülazım Rasid Efendinin “bulaniye”

Meclis-i Kavain

Meclis-i Kuvanın tarafından mekale-yi iftinahiye-yi velayet parahiye ceraben takdimi usulden olan ‘arıza-yı teşkiriye tanzimine me’muren i’za-yı meclis-i miyanından intihab olunan incimin müferez tarafından kalma olunup meclise takdim kılınan ‘arize-yi mezbure mesudesi meclisin geçen Perşembe günü ictimâ’nda ba’zı ta’dilat ve ‘ilavet müheme icrasıyla ekseriyet ara ile kabul ve tasdik ve ferdası Cuma günkü ictimadazat ‘ali-yi velayet penahi dahi makam-ı riyasetde hazır bulundukları halde kara’it ve takdim kılından sonra kanun lahiyelerinin mezkuresine bede-yi ve şerul olunmuş ve evela “ba’zı ta’hdiname ve evrak sa’irenin damga resminden ma’fiyeti ve zikir olunan ta’hdename ve evrak-ı sa’irenin damga resminden mukadama kanunen ma’af bulunmuş nazarında tutulmaları esbabının istihsali zamanında mariyat-ı ahkamı canib hükümetden teklif olunan lahiye mevki’ tezakire vazî’ edilmiş lahiye-yi mezburenin damga resminden istişlana edilecek evrakın beyan ta’rifini ha’li bulunan birinci ve ikinci maddeleri ‘imha hakkında ha’iz bulundukları ehemiyete binai biruceati ‘aynen dera edilir.

Birinci made işbu konunan kabul ve tasdikinden beda’ ve i’tibaren selahiyat ceza’iye isti’mal eyleyen bir mahkeme nezdinde yahud huzurunda ceryan eden bir da’vada yahud o meşlu bir da’vaya mütelağ olarak ‘akd veya ‘itayahud tanzim olunun hiç bir ta’hdiname veya Tahvil yahud emsali evraksa’ire içm damga resmi istifası lazım gelemeyecektir.

İkinci made işbu kanunen kabul ve tasdikinden ekdem made-yi sabıkada beyan olunduğu üzere ‘akd ve ya ata yahud tanzim edilmiş olan kafe-yi ta’hdaname ve tahviller yahud emsali evde saire damga resminden güya usul-u dairesinde kabul ve tasdik olunmuş bir kanun mahsus hükmüne bena-yi istisna edilmiş gibi resm mezkureden kanunen muaf bulunmuş ‘ad ve farz edileceklerdir.

Belede muharer birinci madede zikir ve ta’dad olunan ta’hdename ve evrak sa’ireden ma’da nizami da’iresinde resm-i damga pulu ve zani’ ve elsak olunmuş ‘adi din sendeleri

sendeleri zuhuruna makbuz yahud 'ali el-hisab teslimi havi tahrir ve imza olunan şer hallerin dahi resm-i mezkereden kati'yen muaf tutulmaları lüzumu iczadan mevsiyupaskol kastantaniydi tarafından bir nutuk iradıyla 'arz ve izah ve keyfiyet Limasan ve Baf mebu'su Ahmed Raşid Efendi tarafından tasdiken te'yid olunması üzerine meclisce beha-yı i'tiraz kabul ve tasdik olunmuş ve mev cebince bir bend-i mahsus kaleme alınarak ikinci made makamında lahiyeye durc ve 'ilave ve 'atık ikinci made dahi cesdid ikinci madede resm-i mezkureden istisna edilen salef el zikir-i makbuz ve teslim şerihlerini şamil olacak suretde icab eden tagyiret elfaziyenin ilavesiyle üçüncü made olmak üzere ta'dilen ebka edilmiştir.

İşbu lahiyenin şu ve cehle kabul ve tasdikinden sonra eşcaru nebatet hastalıklarının cezire'ye duhulunun ve dahil cezirede intişarının mani zamanında güzellik hükümet cenabından teklif olunan diğer bir karla lihe-yi kominiyenin dahi tezkerine şerul edilmişise de vakit geçmiş olduğundan bu babdaki mezakirenin devamı diğer içtima'-yı ta'lik olunarak meclis dağıtılmıştır.

KIBRIS'IN TEFRIKASI

Muhairri

Yadigar-ı Muhabet

Nazım

Ma'bed

Bırakıp da nereye teşrif ediyorsunuz! Sadi Bey Bazı kere ne tuhaf şeyler yaparsın? Azıcık daha sabır etseniz de şuradan hep birlikte gitsek olmaz mı

Lütfi Bey bu sırada muhabese ve da' ile yalnızca Mucib Bey Efendinin hanesinden çıkarak dışarıda bir miktar gezindikten sonra doğruca ma'hud karainhaneye metuce oldu.

Mevmi eliye oradan gider gitmez Neş'et Bey menfa'lana bir tarz ile Sa'di Beye hitaben dedi ki bu akşam durup dururken latifimin münasebetsizliğine ne buyurursunuz? Bendenize 'adeta cazip olurdu.

Sa'di Bey – Bakınız, icla-yı edebamızdan ma'dud bulunan mualim Naci Efendi Beyle “kim ehemmiyet verir Naci Melamet Seninne” demiş.

Eğer böyle münasebetli, münasebetsiz icad edilen bir takım ta'cizlere ehemmiyet verilecek olursa dünyada hiç kimse bir şey yazmaya ve yahud iyi kötü yazdığı şeyi meydana atmaya cesaret edemez. Vak'a i'tiraz haklı ise kabil olunur değilse red edilir.

Mucib Bey – Birader! O kadar me'yus olmayınız bu alem elem de halkın keftekusundan kim kurtulabilmiştir? İnsan ne kadar rezailden ictinab faza ile intisab etmiş olsa yine ebna-yı zamanın ta'n teşni'atdan halas_ı mümkün olamaz! O cihatla böyle bagır hak edilecek itirazata asla ehemiyet verilmemek lazım gelir.

Sa'di Bey-ne garib şeydir ki bundan ikdam-ı tecrübeyi kalem kalibinden olarak bir hikayecik yazmış mabedi var.

ŞUANAT-I OSMANİYE

Şura-yı devlet iczasından şa'detli Nef'i Bey Efendi Hazretlerine Hasan hadımet ve ahaliyetine mebniterfiyen rütbe-yi eveli tevcid ve ihsan buyurulduğu evrak-ı Havadisde meşhud basre-yi ibtihacımız olmuştur.

Efrad-ı bahriyenin Kıbrıslı Hamiyetli İbrahim Çavuşun Türk tezkire etmesinden dolayı uhdesine emsali meselu mülazım saniyelik rütbesi tevcihi muktaza-yı irade-i saniye-yi cenab padişahıdan bulunduğu ceride-i bahriyede okunmuştur.

Dersadetde kazı gününde Rıza Paşa mahallesinde 'azizeye caddesinde bir kapamacının taht-ı tasrefende ve kerkur namında birisinin taht-ı icarında bulunan hanenin matbanından zuhur eden ateş kuryeyi mezkurece zaman te'sirat mahsusası hisolunan lodos rüzgarının şiddet hecubenden naşı zuhurundan bir saat sonra gayet dehşetli bir harık halini iktisab edilmiştir.

Harık mezkurede yanan hanelerin ve Aftizde olan nüfusun mukdarı biruce atidir.

Nüfus	Hane	
88	18	İslam
408	72	Rumi
410	128	Ermeni
<u>31</u>	<u>2</u>	<u>Katolik</u>
1029	233	yekün

Mezkur hanelerden başka altı dükkan ve bir 'aded büyük mektup dahi muhterik olmuştur.

İşbu harikada ikiyüz elli bin lira mikdarı ziyan vukubulduğu ve bunun kırk iki bin iki yüz lirası sigorta kampanyalarına 'aid bulunduğu evrak-ı havadiste maelte-i sef görülmüştür.

Kasaba hatının iştirasıyla ala şehirden Afyon kara hasarına temdidi istiyazının medaine ve burusa şemendufiri a'ceb imtiyazı mevsiyu na kalema kerse ihsanı hakkında irade-yi seriye şerfenu' buyurulmuştur. Kasaba hatı iki yüz altmış altı kilometre takmaktadır. Bedel iştiranın otuz altı milyon frank olacağı rivayet edilmektedir. Ala şehirden Afyonkarahisarına kadar inşa olunacak hattın dolu tahminen iki yüz kırk yedi kilometredir. Bu hattın konaklar mevkandan o atlar mevkine kadar 27 kilometrelik kısmında 21 nevnil 32 köprü inşası iktiza edildiği ve bir tonluk 72 metre olacağını ve bu kısmen her kilometresine 300 bin fernak sarf olunacağı evrak-ı havadiste okunmuştur.

İçlan

Mektup idadi-yi harabi talebe-yi zeka vetim medanandan Kıbrıslı merhum Na'im Efendi Zade Nida-yi Bey karantihane-yi Osmani izahğına kayd olunduğundan dereceyle tezým sahife-yi mefharet edilir.

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfî Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kırathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

22 Mart rumi sene 308 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 3 Nisan efrenci sene 1893

İFADE-İ MAHSUSA

Ma'il kemalat olan fikr-i beşeri intizam için hudud bulamaz belhama terkiyat-ı hazire-yi alem binelakum rekabeti tevlid ettiği cihetle tarık tanzimat ve ıslahatda hergün kati' olagelen mesafe hakikaten akıllara hayret verilecek bir radeye gelmiştir.

Din mubin muhamedi, Avrupalılarında taht-ı tasdikinde olduğu üzere, insani kemalet ve terkiyata sevk etmek hususunda tefrid ederek en birinci mevki ihraz edilmiştir.

Bunun için denizin bize tavsiye ettiği bazı umur-u da'iresinde gayr müslümanlardan geri kalmak bizim için 'afv olunabilir hatalar' ad olunmaz.

Lakin bizim bu gibi umurda geri kaldığımız var mıdır? İf'al ve hareketimiz içinde melil sa'ire önünde humret hicabı da'i olacak nev'adan biri bulunabilir mi? tasdik ve a'ne yakınlarla gelinceye kadar islamiye-ye sa'irede olduğu gibi buranın dahi imtiyazat metnu'ası miyanında en ziyade mucib-i şeref ve şer olanı sayılırdı. Buna da pek tabi nazarla bakılıyor. Çünkü cenab-ı Allah'ı kelamı peygamber zişanın ehedisi eshab-ı resululahın ifa'li, erkan-ı ümitin emsalleri efradı islamiyeyi hep beni nev'anın muhtacına imdaden malik oldukları iki takimeden birini tasdik etmeğe teşvik edegelmiştir.

Memalik-i islamiye kadar neva' ve mikdarı itibarıyla a'ne ve zekat ve sadaka vermiş ruy-u zeminde bir manelik görüldüğü gibi bugün dahi emsali müsanehide olunmuyor.

Bürücü de eshab-ı hayret-i islamiye neşr-i ulum, it'am-ı fıkra, himaye-yi beyvaiken, inşa-yı merat ve saire için hakıyla ia'netden çekinmeyerek bol cümle itfal-ı milete ulum-u aliye ve funun-u setayıtahsil ettirmeğe ve bolcanle fıkra ve muhtacını güzelce giydirip tokça doyurmağa, temizce meskenlere yerleştirmeğe gayret ve ehemmiyet etmelidirler.

Müşeref olduğumuz din-i mubyin intizamı alem için min tarefallah ihsan olunan kanun elhidir. O kanun münifin ahkam-ı celilesinin müstefid olanlar için henüz hasta-i şeref ve istifadesi malik olmayan beni neva'ni agah etmeğe çalışmak ve icabdır. İslam olmak lıgın ve za'if asliyesi bu iken bugün cezirenin etrafına göz gezdiriliyor ise vazife-yi mezkurenin ifa olunduğuna şahadet edecek pek az asar meşhur olabilecektir. Bunun için a'layı Kelimetullah uğrunda ne kadar büyük tesbitlerde bulunsak, din mebinin bize gösterdiği hudud dahilinde hareket etmek mecburiyetinde bulunacağımız cihetle kimsenin şikayet ve itirazını da'vet etmiş olmayız.

Memelik islamiye kader fikren itihad üzere başlamak istidadetde bulunan bir memelik yeryüzünde bu kadar islamlar ilk nazarda bin çok kıta'larda ve birçok hükümetlerin zeym idarelerinde bulunmak hesabıyla pek dağınık zan olunur ise de harita öne alınarak bakılıyorsa

mucir muhit italası sahilinde bulunan fasdan mucir muhit kebir sahilinde bulunan çine kadar olan memalik ehali-yi asliyesi i'tibarıyla bela Fas'la memalik islamiyeden ma'duddur.

Benaen 'aliye bizde veza'if dünyamızdan olan itifak ve itihade tamamıyla takviyet vererek esasen müselem oldukları halde cehalet cihetiyle ahalisi şeri'at-ı esasiyeden bile bi haber olarak kalan bazı köylere cami' ve mektepler yapıp ve izler göndermeliyiz. Bu suretle ma'il hayret ve inat olan cemiyet-i islamiyeye emniyet gelip bir eser celil-i cisim hala ve müstakbelan temin edilmiş ve cemiyet-i islamiyenin şan ve şerefi artırılmış olur.

HAVADİS-İ DARBE

“Bazı ahvalde şehadet-i zevr halkındaki bine vasıl muhakemenin tanzimi zamanında mevzu' olan kanunun ta'dili zamanında” lahiye-yi kanunidir.

İşbu kanun Kıbrıs ceziresi valilik ve Serdarlığı canip asılanasından cezire-yi mezbure-yi kuvanın meclisin inzimam-ı rey rızasıyla biruce atı vazi ve te'sis buyurulmuştur.

Birinci made her kim her katını kimse tarafından neva'ame bir cerm ifa' edildiğine da'ir bir zabıta mahkemesi huzurunda ma'elkasım bir esnad yahud şikayet meddesinin mahkeme-yi mezbure tarafından hain tahkik yahud tedkikinden şehid saftıyla istintak olunduğu sırada cermin-i isnad edildiği kimsenin isbat-i mecermit yahud ma'sumiyetini müntre olacak ve cehle ve maelkasım vuku' bulan esnad yahud şikayeti sırada vaki olan ifadatına gayr-i muvafak yahud mebain suretde en kasd bir ifade de bulunur ise “1882 senesi Kıbrıs muhakim ‘adliye ferman kanunisi”nin yüz doksan üçüncü maddesi müdasince yalan şehadet vermiş ‘ad edilecek ve evel şahdın olucehle yalan şehadet vermiş olduğu esnadını havi her katını eylemek valinin salahati kanuniyesi olacaktır.

Sekizinci madde her kim made-yi sabıka hükmane binayen ve istinaden i'ta olunmuş her katını emr hilafetinde olarak işbu cezireye imti'a veya eşya celb ve edhal eder. Yahud getiri veyahud bir fa'l yahut sey icra eyler ise tehanet işlemiş olarak and elhüküm nihayet beş lira cezayı nakdi ifasına tabi' bulunacak ve emti'a veya eşyayı mezburenin cümlesi mevzu' bulundukları kablar ve beraberlerinde denk ve istif edilmiş olan her bir nesne ile ma'en mesadere olunacaktır.

Dokuzuncu madde işbu kanunun üçüncü maddesine bina-yı sadır olan her katını emr hilafetinde nev'ane bir hareket ve yahud kanun-i mezbur ahkamından her kargısının inkazı için ta'yin olunan herhangi me'mur yahud kimisine neye mema'nat vuku bulunduğu takdirde

mütecassırı o yolda vaki' olan tahametinden ilk defa'sında bir ve tekrarı halinde beş lirayı tecavüz etmemek üzere cezayı nakdi ile mecazat olunabilecektir.

Üçüncü made işbu kanuna benaen hüküm olunan her kargı cezayı nakdinin kelisi yahut herhangi kısmı hükümün lehvakına vasıta olan kimseye yahud kim senelere te'diye olunması emr etmeye valinin salahiyyat-ı kanuyesi olacaktır.

On birinci madde işbu kanun "1893 senesi nebata hastalıklarının mezi' kanuni" tevsim olunabilecektir.

Fi 2 Mart sene 93 gününe vuku bulan Limason kazası beldeye izalarının suret intihabları hakkında idaremize vurud eden mektubdur.

Müddeti teknil olmayıp ebka edilen i'zalar Mehmed niyaz alledin efendi Hacı Hafız Rasid Efendi temusini hacı bavlu isberver aguzu arbidi pelavaki görevli Kanuyanı arsetudeli yolseyulevgu Yedi i'zadan merkebdır.

Belediyeyi üç müselim ve dokuz gayr müslim cemaen on iki i'za teşkil eder. İ'zayı mevmi aleyhimden bir islam ve dört hristiyan medet-i nizamiyelerini ikmal edildiklerinden tarih-i mezkerede intihaba 'arz olunan islamdan merhum Hacı Hasan Ağa Zade Hüseyin Hayri Efendi ve Hristiyan Yorki rusidi ve Agatoklu Frankudi ve Yuvanı Kerya Keydi uguranikalaydi yorki bavlesiydi istifsanılanıydı namezed teklifolunmuş ve islamdan yalnız namezed mevmi elsiye Hüseyin Hayri Efendi bulunduğundan i'zsalığı canip riyasetden nizamı da'iresinde derhal tasdik ve kabul olunmuştur ve Hristiyan i'zalarının a'di fazla intihab olunduğundan vereice tesavi bulunduklarından fi 21 Mart sene 93 Kar'a usuli bela cira yorki revsidi gasukli frankudi yuvanı karya keydi ve o uğura nikolaydi ekseriyet kazanarak i'za ta'yın olunmuşdurlar.

İ'zayı mevmi aleyhiminden beldeye reis vereis tesisinin intihabı için fi 24 Mart sene 93 gününde Limason kaza kaymakamı beldeye hey'etimi i'tima-i da'vet ederek iki islam ve altı hristiyan mevcut bulunarak itifakı ara ile temsutuni Hacı Baulu re'is Hacı Hafız Reşid Efendi Re'is seni intihab ve ta'yın olunup beldeye i'za-yı intihdana netice verilmiştir.

Mevmi eliye Hüseyin Hayri Efendinin i'zalık mezkure-yi intihabı hakikaten cümleyi mesar ve mefhurte na'il edilmiştir. Çünkü mevmi eliye genç ve o saf kemaleyemelik olup ahlak hasına sahibi ve o sahib-i iktidar ve daima tatiyib-i kalube sa'i bulunduğundan herkesin hasan-i nazar ve muhabetini kazanmış olduğundan ve hoşunudi ameye nail olup istikbalince dahi terki-yi muvafakiyeti amid edildiğinden mevmi airye hakkında ifa-yı şükranıyet ve mesar mahatimizi 'arz ile ceride-yi feridelerinin bir köşesine sıkıştırılmasını hakikaten istirham eylerim.

Efendim

Fıtrat-ı beşeriyeye sendeki meyil ma'li icabından olarak her emeli tecmilat-i fazileyi insaniyeye meftun bulunan bir muharirin hakikaten vadisine beyana çalışacağı efkar-ı celeletinma aruk ve havas-ı beşeriyeye tabia'tıyla mutikaz bir hak erce' ederek merkez dimag-ı beşeride öyle hissiyet asılana tevliid eyler ki me'ser-i terkinin, enva-yı kemalatin her fikirde her cemiyetde tezlezil-i intizam hale bedel tekamül-ü kemal ve istiklal edildiği bir devr düşen itibar edilir.

KIBRIS'IN TEFRIKASI

Muharirri

Yadigar-ı Muhabet

Nazım

Ma'bed

Yolda hem giderler hem de mucibi yazıca-yı igfal edebilmekte derker olan sa'ubet ve müşkülâtı beyş-ı nazar muta'laya alarak her ikisi de zihnen bir müreser-i tedbir bulunmak için istigal ederler idi.

Esna-yı rehde-i Sa'di Bey refikane dedi ki “bizim Mucib cenablarının bu akşamki haline dikkat buyurulduğu bileyim? Kemal Hicabından mıdır nedir? Musahabet sırasında kah çehresi kiraz gibi kıpkırmızı kesiliyor, hah o güzel o dilerbe gözlerinden etrafa kığılcımlar saçıyor idi!”

Doğrusu terbiyesine Hasan Cemaline, hal ve kalına diye çek yoksa da biraz mütasib görünüyor değil mi?

Neş'et Bey – “istimez ezeyle” ne söylüyorsunuz! Mübarek de asar ta'sib biraz değil, pek çokdur? Korkarım bu yolda öyle kolay kolay mufakiyet mümkün olamayacak! Bizim filozof lutfi nerede? Hani evelce çocuk hakkında “ben ne yapar, yapar, var kötü yazıya veririm, mucibi mutlak-ı igfal ederim” demiyor mu idi heyhat!

Mübarek, selamet müsahatı te'min edecek yerde 'adeta telvis etdi.

Sa'di Bey – subhanallah! Halamı o igber devam edip duracak

Şimdiki halde bizce en mühim mes'ele ola mucibim her ne suratle olursa olsun elde edilmesine gayret saniyen pederinin gaybubetinden bela setfade hiç olmazsa haftada iki defa methaden hanesine 'eziyet, salisen “elkadım beraber” kao'desinden tutdurarak kendinin dahi

dışarı çıkmasına mecburiyet hasıl edilmesi hususlarından 'ibaretdir. Yollu yekdiglerine menvi-yi zamirlerini ezhar ile bu babda biraz daha medavele-yi efkar olduktan sonra iki arkadaş, aheste ébuz tagon" kemrinin yanına yaklaştılar, artık hanelerine takrib etdikleri cihetle orada birbirine veda' ederek ayrıldılar.

Mucib Bey Efendi ise öteden beri guşe-yi ve hideti balahetiler mutala't ile vakit geçirmeyi dünyada ezvak hayatın cümlesinden 'aziz ve kıymetdar bildiği, ve ma'mafiye mukadema refikasının vukubulan taleb ve ısrarı üzerine kendilerini balzurur.

Ma'bedi var.

Efkar-ı umumiyeye mühim ve müfid me'ser hasıl edebilecek öyle bir muharirin kaleminden çıkan bir gazete, tarafdarı milliyet, ibtilayı kuvet gibi yeni yeni lazme-yi muhame-yi insaniyeyi her an ve zaman medar-ı iftihar ve vecibe-yi insaniye bilir o halde o nüshay ma'rifet hademi bulunduğu vatan ahalinin seraser ve teceliyetini veya ta'bir-i aherle seyabındaki intizam ve nev aksanı araiye eyler bir meret-i hakikat hükmüne geçer ki rehber-i terki olmasına müfaten herkesde anı mahbuben ve cüdanı makamında ta'zize kıyam eyler.

İşte şimdiye kadar ezkarıyla meftihar bulunduğunu o saf kerimeyi haiz olmakla beraber mevki' intişar-ı ihtiram olan "Kıbrıs" nız anlaşıyorki ümit Osmaniyemizin tenvir abiven hakikat ve teşnif-i azan mesadakat edilmesine medar cezaidin makam tahsinine dahil olabilmek istadadını kazanmıştır.

Hele her ferde ta'yın elzemiti derker olan meslek hususunca "Kıbrıs"nızın itihad buyurdıkları meslek istikamet memnun eltaf aleyhiyeye mozharitiyle beraber millet bildiğimiz efker mütehedenin tervic mukasdı nokta-yı nazarından pek manidar elkoşlarına na'il olacaktır. Bizde mebd-e-n intişarı çok zaman olmayan "Kıbrıs" kızın münderacat muhakanelerinde tehiç ve ihtiras etmek rütbe-yi 'aliyesini kesb eyleyen efkar-ı 'umumiye-yi Osmaniyemiz elbette bundan böyle asar-ı terki ibrazına daha ziyade bedel-i vücud eyleyecektir.

Çünkü intihab mesleğindeki isabet fikren tezkiye-yi ahlak ve tenvir-i efkar halka pek büyük te'siri vardır.

Ma'mafiye hakaniyet-i perver bir muharire tebdil-i meslek etdirecek 'alemde hiç bir man'a tasvir olunmadığından şayed öyle bir tehacüm ve tazyike duçar olmuş olsa bile yine herhalde muhafaza-yı şan mesleğe cehd eyler.

Fakat öyle bir muharirin mesleğindeki ıslah-ı efkar ve sebat civandanımızdane her sahib-i vücuddan nezdane başka bir te'sir, başka bir his peyda eder ki 'uluiyet-i efkara malik olan a'li bile işte o hisi taktirden geliyan 'acizdir.

Çünkü dünyada 'arz hedimetden gazez-i iktisab şan ve şeref etmek ve metbu' mefhumene ibraz-ı sadakat edilmekten gayri bir çare yoktur.

“Kıbrıs” kızın ise bu mukades meziyetlerin hiç birinden mahrum olmadığı görülüyor ne söyleyeyim. Hemen hak maksad olan amal hayriyenize muvafak buyursun.

Amin

Kıbrıs

On asıl Baf kazasına tabi’ yollu kuryeli olup isterunçlu kuryesinde intani Hacı Yankanin hadimetinde bulunan bafı yaduyi nam-ı şahs kuryeyi mezbureli onasitası kostanti ve mercan tak ile o güz beklemeğe iken vakit geçirmek için gülüşmeye başlamışlar ve merkum bafiduyi onasitasıyı yenerek diğeri ile gülüşmüşler ise de ikisi birden yere düşerek ayrılmışlar merkum bafiduyi bir tarafa çekilerek oturmuş merkuman ise başka oyun ile meşgul olunmak da olup merkum dahi oyuna da’vet etdiklerinde keyifsiz olduğunu beyan etmiş ve gitdikçe fenalaştığı merkuman tarafından görülmekle derhal köye haber verilmesi üzerine köyler gelerek merkumu köye nakil etmişler ve bir kaç sa’at sonra ve kat eylediğinden Magosa Hükümetine ihbar-ı keyfiyet olunup polisin melarmı ve hükümet tabibi gelip icra edilen mua’yenede zaten merkumda bulunan bir nevi’ ‘aletten ve kat eylediği hekim tarafından bildirilmiş ise de ba’zı tahkikat icra olunmak üzere refikaları derdest olunarak Magusaya gönderildikleri istihbar kılınmıştır.

Hanımlara Mahsus

“Keşke Dünyaya Erkek Geleİdim”

Dünyada Cenab-ı Hak kadınlara ne kadar nazik ne derece tatlı vazife ihsan buyurmuştur. Böyle iken tavırlarda bazı kadınlarımız “keşke dünyaya erkek gele idim!” derler doğrudur: ‘ilem vakca büyük büyük keşiflerin, vapur gibi şimendufer gibi icadların, sayısız eşya fabrikaların şerefi erkeklerindir.

Kahramanlık ‘askerlik muharebe etmek devlet idare etmek yine erkeklere aittir.

İlim fen, san’at edebiyat onlar gider. Kanunlar yaparlar, nizamlar kurarlar, fenalık edenleri mahkemelerde muhakeme ederler, cezasını verirler. Hasıl kadınların ellerinin yetişmediği daha bin türlü ciddi hedimetler erkeklere verilmiştir.

Ailesinin ilerisini düşünmek çoluğunu çocuğunu beslemek kendi ve ailesinin çeşitini gözetlemek de erkeklerin birinci vazifesidir. Bunları ifa etmek için gayret lazım, kuvvet lazım, bu vazifeler görünüşde pek parlaktır.

Halbuki kadınlara tevdi 'edilmiş vazifelerde pek naziktir. Kahramanlığı, hekim ve nüfuz satması olmadığı için belki harca o derece şaşalı görünmez.

Cenab-ı Hak kadınlara da birçok şerefler bahş etmiştir. Meşhur adamlar alim zatlarında elbet çocukluk zamanı oldu. Bu zamanında şüphesiz ona bakan besleyen ta'lim ve terbiye eden nihayet meydana bir kahraman bir alim bir diplomat çıkaran kadındır.

Bir ailenin, bir hanenin saadeti kadınsa merbutdur. Bir erkeğin ailesince huzur ve rahatı olmayınca cemi'yet fikrini, sa'i ve gayretini mümkünsüz zan ederiz.

Bir erkeğin duçar-ı zahmet olursa ana kadın teseli verir. Ümid verir, gayretlendirir, hatta diye biliriz ki 'akıl ve zekasını bile terki etdirir. Cemi'yet arasında kadınların vazifesi görünüşte yukarıda söylediğimiz gibi parlak değildir. Lakin te'sirlidir. Kadınların dünyada hüküm ve nüfuzları zıan olunduğundan ve göründen pek ziyadedir. Vafifeleri vücudlarıyla mütenasibdir. Yani pek naziktir.

Bir çok meşhur ve muktedir ve büyük büyük müsnelar ve mensublara geçmiş adamlar acaba yalnız kendi sami ve gayretleri ve zekavet ve dirayetleri sayesinde mi bunlara na'il oldular ve huzur ve rahat gördüler yoksa validelerinden aldıkları hissin terbiyenin ve umrelerini emirleriyle birleştirdikleri zefaketlerine aldıkları kadının 'ifet ve edep ve terbiyesiyle rahmetlerini unutturacak nezaket hissin idaresinin de buna kali tesiri olmadı mı? Olmadı diyenler büyük haksızlık etmiş olurlar. Hülasa kadınların vazifesi de erkeklerin vazifelerinden dün mertebede 'ad edilemez.

Bilakis daha nazik ve daha ehemiyetlidir. Milletin terkisine sebep olanlar kadınlardır. Çünkü efred-ı milleti terbiye eden büyüten onlardır.

Bu cihetleri düşünen ve hakın kendisine böyle tatlı vazife ihsan ettiğini bilen bir kadın "keşke dünyaya erkek gele idim" demez.

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfî Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Yarım İngiliz Lirasıdır.

Nüfus-ı Lefkoşe için

bir seneliği yedi Şilindir.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

Mahall-i Müracaat

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kırâathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

KIBRIS

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

2. ADET (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 28 Matetrenci sene 1893

AHVAL-İ ALEM

Devlet-I Aliye-I Osmaniye Yunanistan hükümeti muhade-yi sulhiyenin on sekiz
ahkamından ikisi tarafından imzasıyla tenkis edilmiş ve baki kalan 16'cı ie12'inci mevad
kararlaştırılarak taht-ı müzakerede kapitilasyon ve konselato muahedesi mesail-I mehması ile
zarar ve ziyan tazminatının tediyesi maddesi bu dört maddeler beyanında tahlil bulunarak dört
madde kalmıştır.

Teselyalıların vatanlarına avdetleri hakkında tanzim olunan protokol devlet-I Aliye-yi Osmaniye ile Yunan hükümeti Marhuskum tarafından imza edilmiştir.

Teselyaya avdet eden yerlilere vergi torh olunmayacak yalnız 40 koyun ve kei başına elli para vermeleri tavip ve tasdik olunmuştur.

Mültecilerden 16000 kişi Teselya'ya avdet eylemiştir. Baemin kuralı ile Yunanistan'daki Türk konsolosları tekrar tanınmıştır. Times gazetesinin Paris muhabirinden aldığı makumata nazaran muharebenin siyasi olup tediyesi Yunanistan'ın iktidarı haricinde bulunan duyunatın teminatına İngiltere ile Fransa ve Rusya mail bulunuyorlar.

Yunanistan'da alel husus karada bulunan hlak parişan ve sefil bir halde bulunduklarından bunları agaşa ve iknasına medar olabilmek üzere yirmibin lira için Avrupalılarla Amerikalıları iiaatlarına müracaat ve iltica olunmuştur.

GİRİD

Skalarya'da üç hristiyanı katl ile itman olunan müslümanlar meclis-I milli tarafından ebedi kürek cezasıyla mahkum edilmiştir.

Times gazetesine gore giritliler tarafından intihab olunan Reis Mösyö Esfa Kiyanaki Girit'te mukayyen Osmanlı askerinin kemalen kaldırılmasıyla Osmanlı Tebaasından ve zatı haznet padişahiye taliki olmayan bir zatın vali tayinini talep eylemiştir.

Zatı Hazret padişah I Girit'e imtiyaz iatasına muhalefet ediyorsada Avrupalılar muhtariyete muhalefet meselesini bitmiş davranıyorlar.

Binaen Aleyh cezirenin iade-I asayiş ve intizamı idaresi iki yüz elli bin liraya muhtaç bulunduğu söyleniyor.

Ve Makedonya zat-ı hazret padişahı Makedonya'da bulunan bulgar despotlarına berat iatası meselelerinin tehiri hakkında bab-a aliye emir vermiştir. Destekte bulunan politika vekili Türk memureyn ve Bulgaristan'ın ilanı istiklaliyet edeceğine ima ile bab-ı aliye tehdite cüret ediyor.

İstanbul muhabirimizin beyanına göre Bulgaristan tarafından teleb olunan bu muteyazın iatasında muhalefet olunacağı memuldur.

Çünkü zat-ı hazret padişahı Balkanda asayışı muhal bir guna tecavüzlük buku bulamayacağına emindir.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Recebül Feridin ibtidası peçeşne gününden sabit olmayla geçen Cuma akşamı leyle-yi regaip ve ecbe'l tegayla olduğu ba ilan şeri ilan edilmiş ve bil cümle cevami ve menarat kanadil mütededa ile tenvir ve tezyin olunarak icra-yı şehri ayin regaip eylemiştir.

Malum olduğu üzere leyle-yi şerikayı mezkure fehre'l-resul efendimiz hazretlerinin peder-i uluvviyet güherlerinin zevaf olduğu verhum mader kudsiyet perverlerine şeref nuzul bulunduğu gece olub ods recabüt-ferid birinci Cuma gecesine tesadüf olduğundan evlad-ı arab bu gecenin tarihini sabit ederek icra-yı surur ve şadimaniye şeref ad etmişlerdir.

Tabidir ki receb-i şerifin ibtidası Cuma olursa leyl-i regaip ertesi Cuma akşamına tehir edilir ki şehri-i mezburun birinci Cuma gecesi o gecedir. Halbuki şehri-i halin ibtidası pençeşne gününden isbat edilmiş olmayan Cuma akşamı tamtam birinci cuması itibar edilerek leyl-i ragaibin icra-yı şehri ayinine şenan hüküm eylemiştir.

Sekiz on günden beri İstanbul nemçe vapurunun adem vurudu halk arasında dehşetli şayialar zuhuruna badi olduğu işitilmiş ve kşimi vapurun altından büyük bir delik açılarak birkaç saat içinde fark olunduğunu ve derununda bulunan yolcuların Sisam eylemesine çıkarıldığını söylemekte kimi bir yolcu kurtulmadığı ve kimi de kazan patlayıp hareketten kaldığını ilave etmekte bulunmuşlar ise de bunların hiçbirinde aslı olmayıp ancak mezkur vapurun kaptanı şiddet berudatı ezale için şarabı biraz ziyadece kaçırdığından vapur kuma oturmuş daha sonra diğer bir vapurla hareket ettirilerek yoluna devam etmiştir ve mezkur vapurla İzmir'den hareket etmiş olan bir vatandaşımız geçen gün Lefkoşa'ya gelmiş mael-iftihan ilan ve ihtira musarrat eyleriz.Mülakat ederek bir müddet sohbetden sonra daire velalarına 'avdet eylemişlerdir.

(firari derdesti hususunda mevfikeyet kanile)

Baf kazası muhaber mahsusamızdan alınan bir telgrafname mealine nazaran vadi-yi firarda bulunan katil ve şeki-yi meşhur dimetri bu kere polis zabıtanın umur-u şanasanından Naim Efendinin gayret cediye ve tedbir hasnesiyle haya derdest olunarak Baf kazası Hapisanesine nakil olunduğu maalafethar anlaşılmıştır. Bu hususda cümleden evvel zabıt mevmi eliye ta'im Efendinin akdamat metueliyelerine teşkir ve mevfikeyet kamilesine tefhir ile i'lan-ı keyfiyete ibtidar eyleriz.

Ahval-ı cezireye layık ve icabat zamane muvafak bir çare aranılır iseyerli zabıtarlar mezin bu gibi hususatda ibrz ve isbat idgeldikleri iktidar ve ehliyetleri nazar-ı mutalaya

alınarak muhafaza-yı Asayiş ile cinayet ve şekevetin imhası maksadına mebni cezirenin muhtac olduğu ve bu ihtiyac bolamum ahali tarafından tamamıyla idrak ve tasdik edildiği polis nezametiyle usul-u mahkemenin tebdili bu idare-yi sabıkada ithaz olunan usula tahvili için irad-ı delail ve bir ahına hacet kalmamıştır.

Evet, yerli zabıtalara yarı polis idaresine lazım gelen nüfuz-u ve ekmitdar verilerek her maznun evvel emirde istintak olunmalı ve polis tarafından olunan tahkikat üzerine verilen şahadet mahkemece mu'taber ve makbul tutulmalıdır.

Yerli zabıtalara ahval-ı mahaliyeye tamamıyla agah olduğu meslu ahlakı bozuk şekavet ve cinayet erti kabına meyol bulunan eshası dahi bildikleri cihetle bir fiil cinayetin vuku'nda mütecaseri derhalçıkırılacağı şüpheden varistedir.

Lefkoşa'da tahta el kale mahallesinde geçen Cuma günü akşamı nikola çarkoku ile ibrahim mercan beyinlerinde vuku bulan münazada merkum nikola ibrahim mercanı sağ tarafından kasığı üzerine bıçakla şiddetli suretle cerh eylemiş ve cerb merkum derhal polis tarafından derdest olunarak tevkif ve mecruh dahi hastahaneye nakil olunmuş olduğu mustaberat musukandadır.

Tuzla iskelesi dahilinde kain lefkara kuryesi sakinlerinden ismi nama'lum bir şahıs yagcılık etmek üzere Baf kazası kuryelerinden beladasiya kuryesine girmekte iken seher-i hal efrencinin ikinci günü kuye-yi mezkure civarında boğazından bıçakla boğazlanmış olarak itilaf eylediği görülmüştür. Merkumun kanlı henüz nama'lum bulunduğu gibi ne sebeble mebni katil edildiği dahi anlaşılamamıştır.

Atina velayet aliyesi mülhakatından silifke sancağı muhasebecisi sabık izetli kızı beyefendi geçenlerde Girne tarafıyla lefkoşaya gelmiş ve burada beş on gün ikamet eyledikten sonra önümüzdeki bağçe vapuruyla İzmir'e gideceği müstehberat vakamızdan bulunmuştur.

Her sene olduğu vecchle bu sene dahi Tuzla İskelesinde mahhalin on ikinci ve on üçüncü günleri at koşusu icra olunacağı mukerer bulunmuştur. Bu koşu iki gün metvalya devam olup her günde altı koşu icra olunacaktır.

Cezire Meclis konağı alafranga Martın otuz birinci gününden itibaren seher-i hal nisanın yirmi üçüncü gününe kadar ta'til olduğu ve Meclis-i mezkure yine seheri nisanın yirmi dördüncü gününde kişadı mukarir bulunduğu mesmuamız olmuştur.

Lefkoşa Meclis-i kaza mukidi ehliya geryakidi efendi tarafından osmanlı karantihanesine kendi te'lif girdisi olan rumcadan ingilizceye "lagot" nam kitabı ahda etmekle karantihane-i mezber kütüphanesine vazi' olunarak bu suretle karantihane-yi mezber hey'etine ezhar eyledikleri tevce ve muhabetlerine teşkir olunur.

ŞUA'NAT-I OSMANİYE

Padişah alempenah ve şehneşah ma'delat ektinah şevketli, kudretli efendimiz hazretleri pay-ı taht-ı saltanat seniyelerinde aramasaz olan asker kollarının en büyük rütbeden en küçük rütbelerine kadar cümlesinin saray-ı saadet ihtivay-ı malukaneleri karbinde tahsis olunan mahallelerde menavebeten iftar etmelerine emru ferman cenab-ı tacedarı şerfesa' olarak ramazan-ı şerifin ikinci gecesinden itibaren delaveren osmani daima naim gûna gününü ictima eylemekte oldukları veli nimet beyinlerinin mütenem hevan na'metli olmak gibi bir bahtiyarı ezmeye mazharıyatla beraber her biri maaşlarına maadil ataya seniyeyle hilafet penahiye dahi nail buyurularak fark mesarat olmuştur.

Zevr sancağı mezafatından olup celb ve bağdad caddesi üzerinde ve çoluk mesusat ve mühim bir noktasında vaki' olan oyu kemal kazası merkezinde şimdye kadar fırıncı bulunmamasından dolayı aşakir şahane memurun mevcuda ile marın ve abırının nar aziz tedarikince zurett fevkelade çekmekte oldukları ve kaza-yı mezkur-u ahalişi zaten hatime neşyin 'işayardan ibaret olarak merkez kazada hükümet konağından başka ibne olmadığı halde ahaliye bir numume-yi şevk ve gayret olmak üzere müteseref salih paşa hazretleri tarafından verilen emir üzerine beldi dairesince münasib bir furuncu buldurarak edavet ve lev azametmuktazıyesinyle kaza merkezine gönderilmiş ve hükümet konağı o günde bir fırın inşatına mübaşeret etdirildiği gibi mutasaraf meşar eliyle hazretlerinin Trablus şamdan celb etdirmiş olduğu enva' eşcar ve magrusat fidanlarından feza-yı mezkurede bir miktar fidan gönderilerek millet namıyla bir bağçe ihdas edilmiş ve işbu asar nafad dolayı umum tarafından da'vet-i kudsiyet ayot hazret tacedarı îsal kabulhane-yi cenab-ı rab îlmital kalındığı zevr sancağı muhabirimiz tarafından bildirilmiştir.

“Bir Bahtiyar-ı Nesil”

Cenubi “pezul”kazasında kain sene niko kazısında 74 yaşında dul bir kadın mevcuddur ki tevlid ettiği on bir çocuktan 80 ve onlardan da 17 evlad dünyaya gelmiştir.

Benabiririn merkuma evlad ve hakik çocukları olmak üzere 238 kişi görmüş demek iken bir lutuf aleolel samdanı olarak ihfadının ihfadi olarak da ihyaran bir erkek çocuğu görmek bahtiyarlığına narl olmuştur. Fakat bunlardan eliyem 181 bir hayat etmiş.

D. Gazel

Bade-yi laifenle evel neş'e yab etdin beni
Derdi hicranla piçetab etdin beni
Gözlerimden hoşeden tufan aşkı seyr edip
Zemre-yi 'uşak içinden intihap etdin beni
Saye-yi lutfunda delir nam olmuş iken
Tığ firkatle niçin pür – ıstırab endin beni
Dembedem yad ve salın hatıra eyler hücum
Bırak ahımla efendim şale tab etdin beni
Menseleb oldu kemal-i rahtım ey cerh-i devn
Hasret canan ile gayet harab etdin beni
Hasret menalamı revmek badesi nazım gibi
Pişegah-ı yarda hazır cevap etdin beni

İstanbuldan şair nezahet perverim tarafından irsal buyurmuştur.

Bir ye's sevdavıyla bir vakit şu yolda söylemişim

Yine sevdayı vatanhatırıma etdi hatır

Ah kim cerh dini kıldı beni ondan devr

Vatanın canı ferh averini ekdikçe

Gözlerinden ediyor işin almanın zuhur

Ah o vadige bana olmuş idi cevelengah

Takdir deliniş ve dasaz idi o olcayı surur

Bir mevka'

Her seher azim edip olmaga kam almış idim

İstima' etmek idi adım elhan tuyur

Cavıbarın o şefaketini görse idik

Deyr idik levha-yı a'caz kemalat vefur

O sulardan yüzümü pak ederek derdim kim

Hasbilaleme hayaten hevmin 'azim alamur

Der jale ile biz nemiř cihan üzere oturup
Deyir idim var mı acep ben gibi per furu fuhur

Yem hayretde řenaverlik idi matadem
Daima ruh ve füadem idi böyle bir nur

Nagme-yi balesbele derdim ki kelemallehdır.
Çünkü kudsiyet ile eyler idi hasen sa dur.

Ben de taklid ederek belsebli ahenkim ile
Edip inşad okudum Nazmi bafart habur.

Ey hüküm ezeli ey idi, daim ala!
Haluk Safha-yı gobra ve semavot ve duhur

Seni takdis ediyor cümle lisan eşya
Her biri dir řu kelam (an rebi lagfun)

Ey řu ekavanı masur kalem kudret ile
Ey azim elkerem alem-i eshabsadur

Sana ahradır hada, daim ibadet ta'at
Bilir varlığını cümle müslüman ve kesver

Beni azade-yi gam ilede makbul olayım
Göreyim ben dahi alemdendir zevk ve huzur

(1) Telmih ayet-i kerime

“dava vekillerinin Kıbrıs mahkemeleri nezninde icra-yı vekalet için kayd edilmeleri hususunun tensiki zamanında lahiye-yi kanuniyedir.

Kıbrıs mahkemeleri nezninde dava vekaleti

Edeceklerin kayd ve kabulleri hakkında tedsikatu

Havi ahkam-ı kanuniyenin ta'dili münasib

Görölmüş olmayın

Bena-yı ali zalin evel babda işbu kanun-i kıbrıs ceziresi valilik ve serdarlığı canib asılanasından cezire-yi mezbure kurenin meclisinin inzımam re'y ve rızasıyla bir vece atı vasnı ve te'sis buyurulmuştur.

Birinci made işbu kanunun kabul ve tasdikinden bed'i itibaren hiç bir kimse kanun mezburun dördüncü maddesinde zikir olunan şehadetnameyi ihraz etmiş olmadıkça kıbrıs mahkemeleri nezninde icray-ı vekalet için vekalet-i dava sulkuna kayd edilmeyecektir.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Muharirri

Yadigar-ı Muhabet

Nazım

Ma'bed

Hasen kabule hazır bulunduğı bu böyle laebaliyane mecalis elffetden hiç hoşlanmadığı cihetlerle bir dereceye kadar bunların huzurundan kalben mütezi olmuş idiysede yine fitraten mecbul olduğu terbiye ve zerafet fevkaledesı hükmünce itvar ve ket tarında asla renk tagir göstermemiştı

Mucib bey refa meclis etdikten sonra masa üzerinde mevcud olan sigaralardan bir tanesini yakarakmutasıl odanın içinde dolaşır, ve kendi kendine “bizim kapı yoldaşları da pek acayip şeylerdir. Herbiri bir daha çalıp gidiyor! Baksak! Demincek - cezayı bir sebebden dolayı – Az kaldı Lutfi ile Neş'et bogaz bogaza geliyorlardı! Hele bunlar ile birlikte gezip, tozmak benim hiç de meşribime tevafuk eder şeylerden değildir!” yolu söylenir durur idi.

Bu sırada Mevmi aleyhin validesi Kemal mesrurutla oda kapısından göründü. Ve içeriye girer girmez, gelen misafirlerden dolayı hasıl olan memnuniyetine, meslektaşları hakkında daima ezher-ı muhabet ve muavenetle istihsal hoşnudiyetlerine da'ir ufacık bir mukademe irad ve bina-yı aliye vaktin gecikmesinden dolayı yatıp rahat etmesini beyan eyledi.

Çocuk bu muameleyi meşfikaneye “evet valideciğim şimdi yatıyorum arkadaşlarım hakkında ise elden geldiğı kadar hümetde kusur etmiyorum!”

Cevap edebiyanesiyle mukabelede bulundu.

Onun üzerine validesi “evladım her halde cenabı hak irfanını mezdad eylesin” ediyeyi hayriyesiyle nokta-yı pıra-yı zeben olaraktan hilvetgahına çekildim.

Vakta ki afitab cihene tab afak-ı şarkdan refi’ nakab ederek bir şişe-yi kemalat ile tenvir-i ab ve tereb etmek başladı.

Bu halde bir çok muhnetizdekanın, saikayı, ye’s ile galebe-yi ehzanlarında gözlerinden seyalen eden işin te’sirata felek-i nazire yaparcasına geceleri zemine dökülen şebnemler güneşin cazibe-yi makavemet gedazıyla alem-i balayla doğru said olmakta idi.

Kışın sogukları, rüzgarları oldukça zevale yüz tutmuş, haveler kesb-i itidal ma’bedi var.

İkinci madde vekalet da’va sulkına kayd edilene talep bulunanlar tarafından i’fa olunacak müracatnameleri ahz ile haklarında karar vermek ve o meşellulara mahsus vakit bu kat imtihanlar akd etmek ve bunlara atide muharir-i ahkam kanuniyeye tabi’ bulunmak üzere biruceatı beyan olunan şهادetnameleri i’ta eylemek vazifeyle mükelef bulunmak isbu kanuna bir he’yet teşkil edilecek olup He’yet mezbureye meved Atiyede “Encümen Hukuk” Baf verilmiştir.

Üçüncü madde incimen hukuk atıyelezker işhasdan ya’ni vaktin adliye müdürlük ve mahkeme-yi aliye muavin hakimlik ve meda-i umumilik memuriyetlerinde bulunan zevatla kaza mahkemeleri hakami ve “1882 senesi kıbrıs muhakim adliye ferman kanuniyesi”nin yüz yetmiş altıncı maddesi hükmüne kayd edilmiş yahud işbu kanun ahkamına bena-yı badama kayd edilecek olan da’va vekilleri miyanından vekilinin her sene ta’yin edileceği kimselerden müredeb bulunacak ve şu kadar ki herhangi sene içinde evvel vechle ta’yin olunan kimselerden a’di üçü tecavüz etmeyecek ve evvel cehle ta’yin olunan kimseler miyanında emr-i hak veya istifa vukuandan yahud içlerinden birisi medet memuriyesinin herhangi kısmı zarfında encümen mezker izahlığını ifaya adım alakatdar bulunmasından dolayı mahal vuku’ bulduğu takdirde evvel vechle mahal olan i’zalığa vali ishab-ı ehliyetden diğer bir zat ta’yin eyleyecek güzellik şu kadar ki evvel ve cehle mahal vukuna ve canib velavelayedden encümen mezker i’zalığına ta’yin olunan her hangi kimse tarafından müddet me’muresinin herhangi kısmı zarfında zikr olunan i’zalık ve za’ikanın ifasınca duhul yahud emtina’ edildiğine bakılarak encümen-i mezkur hey’eti matlub ve cehle müteşkil ad edilecektir.

Dördüncü madde her kim da’va vekaleti sulkına kayd edilmeğe talep olup da (1) Kıbrıs yerlisinden yahud İngiliz teba’sından bulunduğuna (2) yirmibir yaşına balig edinse (3) Hasen ahlak sahibi bulunduğuna (4) Britanya’yı ki bir yahud İrlanda ve Fransa ve İtalya ve Yunanistan ve Malta ve dersadet ve Rusya ve Avusturya ve almanya ve İsviçre ve Cemahir

muhtima-yı emrika ve İsveç yahud nevruciyi darefnanlarının yahud hukuk mekteplerinin her kangısından rüs ahra etmiş olduğuna ve (5) “1882 senesi Kıbrıs muhakim adliye ferman kanunisi”nin yüz yetmiş altıncı maddesi yahud işbu kanun ahkamına bena-yı kayd olunmuşbir da’va vekilinin yazıhanesinde altı ay ifayı hizmet eylemiş ve yahud ali eltevalı on iki mah müddet zarfında bir kaza mahkemesi celselerinin na’finden hazın bulunmuş ve “1882 senesi Kıbrıs muhakim-i adliye-yi ferman kanuniyesi”nde beyan olunduğu üzere Kanun-i Osmaniye ve Kıbrıs Fevenin mevzuası ve Kıbrıs mahkemelerinin usul muhakematınca tensikatı havi nezaret mebedisinden encümen hukuk kanatini mucib seret de imtihan geçirmiş olduğuna dair encümen mezburu ikna eder ise selin mezkure kayd edilmek için ehliyet lazmevi haiz bulunduğu mebyin zikir-i istihkakı olacaktır.

Beşinci madde encümen hukuktan şhadetname verilen herbir şahsın şhadetname-yi mezkuru Mahkeme-yi aliye mukidine takdim ve cerh mealini tediye eylemesi üzerine da’va vekaleti sulkuna kaydı icra kılınacak ve Kıbrıs mahkemelerinin cümlesi nezdinde icra-yı vekalet hak ve salahiyeti olacaktır.

Evvel vecehle kayd olunan birer şahsın kaydı icra kılındığını mebyin adliye müdürü canından memzi ve mahkeme-yi aliye mührüyle memhır bir kıta şhadetname ahzına iştiyakakı bulunacaktır.

Altıncı madde Britanyayı kibir yahud İrlanda memalinde veya (sevlisitur) yahut (eduvekeyet) ve yahut (raister) nesmiye olunur. Birinci ve ikinci sınıf da’va vekaleti sulkuna yahud Fransa ve Yunanistan ve İtalya mahkemeleri yahud masır muhakim muhteltaşı veyahud “dava vekillerinin imtihana dair nizamname” sernameler vefi gare-yi zielhece sene 301 tarihli nizam ahkamına tevfiikan memalik-i Osamniye muhakimi nezdinde icrayı vekalet vece matlup üzere kabul edilmiş olup Kıbrıs’ta dav’a vekaleti sulkuna kayd edilmek üzere müraca’t eden herbir şahsın yirmi bir yaşında balig ve hasen ahlak sahibi bulunduğuna dair encümen hukuki ikna’ edildiği takdirde encümen-i mezkureden şhadetname ahzına iştiyakakı olacaktır.

Yedinci madde madde-yi sabıkada beyan olunanların gayri herhangi diyar ecnebiye mahkemeleri nezdinde icrayı vekalet için vece matlup üzere kayd edilmiş yahud memalik-i Osmaniye muhakimi nezninde icrayı vekalet için maddeyi mezburede zikir olunan fi gareyi arel hece sene 301 tarihli nezamename mevcubunca olmayarak vekalet dav’a sulkına kaydı icra kılınmış ve ulucehle kayd edilebilmek üzere encümen hukukun rey-i ve mutalasınca Kıbrıs mahkemeleri nezninde icra-yı vekalet ehliyet verecek mertebede malumat-ı hukukiye malik bulunduğundan sebutuna kafi suretde imtihan geçirmiş yahud ‘alem hukukda ta’lim ve riyazat görmüş olduğuna encümen mezburu ikna’ eyleyen herbir şahsa

encümen-i mezkurdan madde-yi sabıka hükmünce şahadetname verilen eşhas hakkında cari olan menval üzere ve aynı şeraitle şahadetname i'tası kabil olacak veyahud encümen-i hukuk-u evvel şahsa şahadetname vermeksizin onun işbu kanun dördüncü maddesinde muharir imtihanı geçirmesini yahud yalnız Kıbrıs Mahkemelerinin usul mahkemesini tensik eden nizametden imtihan vermesini talep edebilecektir.

Sekizinci madde işbu kanunun kabul ve tasdiki tarihinde “1882 senesi Kıbrıs muhakim-i adliye ferman kanunisi”nin yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ihkamınca dav’a vekaletli sulkuna kabul edilmiş bulunupta tarih-i mezkurdan ikdam-ı ali iltivali sekiz sene ulucehle kabul edilegelmiş olan herbir şahıs encümen-i hukuktan andalmaraca şahadetname ahzına istihkakı bulunacak veyahud dilediği halde bu ana değin carı olagelen menvalüzere ve aynı şeriata tabi’ olarak selük mezkure seneden seneye kabul edilecektir.

Dokuzuncu madde işbu kanunun kabul ve tasdiki tarihinde “1882 senesi Kıbrıs muhakim ‘adliye ferman Kanunisi”nin yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkamına bena-i vekalet-i dava sulkına kabul edilmiş ve ali etvalı sekiz sene kabul edilmemiş bulunan herbir şahıs dilediği halde selük mezkure bu ana değin carı olagelen menval üzere ve aynı şeriata olarak seneden seneye kabul olabilecek veyahud işbu kanunun dördüncü maddesinde muharir imtihanı geçirerek encümen-i hukuktan şahadetname ahzına istihkakı olacaktır.

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfî Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kıraathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

29 Mart rumi sene 308 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 1 Nisan efrenci sene
1893

Geçen Pazar günü vakit asurde atılan toplar o günü seher-i ramazan mübarekin yevm
ahiri olduğunu ve firdası Pazar ertesi günü dahi ibtida-yı seher-i şevol ve aid fitra mesadat
iştimal olacağını lefkoşa halkına i'lan etmişidi.

Cenab-ı fitra el semavat ve el arz umum-u müslimin ve müslümat ve kafe-yi muhidin ve muhadatın dünyevi ve uhrevi rehber fevzuncatımız ve sebeb hakiki asayiş 'alem olduğuna imanımız olan hazreti karenk-i şerif efza-yı nuzul olduğu sehr-i ramazan göfran risandaki sevmisolate ve talat ve ibadetini balkabul mev'ud olan mesubat ve foyuzat elbiyesine mazharıyla bu ayd se'idi ve her yevm-i cedidi umum-u din karındaşlarımız haklarında badi-yi enva' yemin saadet ve baletihusus veli el nimet bi mentemiz hami din ve devlet halife-yi resul-u rab 'izet, padişah adalet penah ve şahinşah ve 'afiyet atul-u umr ihsanıyla serireray şevket ve saltanat ve saye-yi madalet ve bamelukanelerinde kafayı bendekan ve teba-yı şehriyarılarını daima hal bahtiyarı ile haiz nisab fahr-i ve meserat buyursun. Amin.

İFADE-İ MAHSUSA

Bir memleketde servet-i umumiye'nin tmin-i vücud ve bekasına ticaret ve zira't ne mertebe hedim ise sanayin dahi olubbabdaki tesirâtı onlardan dün olmadığı bir ehim veloiden müstagnidir.

Yine aliye bir mahalde ticaret ve zir'at ne kader mazhar himaye olur ise sanayi dahi onisbetde mazahirat olmak iktiza eder. Bu mazahirat ise iki suretle olabilir. Beri taraf hükümetden diğeri canib ahaliyedendir.

Bizde hükümet bu hususda kendi uhdesine tertib eden himmi dirig etmekte olduğu emr gayrı münekirdir. Fakat maeltesef itiraf etmek iktiza ederki halkımız tarafından bu babda ibraz olunan eser ragbet ve muavenetin derecesi pek makdud ve eğer mübalaga haiz ise hemen mefkud denilebilecek bir raddedir. Cezirece sarayın himayesi için iktiza eden gayret baltıbu hükümetden ziyade ahaliden görölmek lazım iken emr bir akistir.

Bunun tesirat-ı maziyesi cümlesinden olmak üzere cezirenin hiç bir tarafında küçük büyük fabrikalar vücuda getirilmediği gibi bu suretle harca olan ihtiyacımız sevkiyle kendi paramızın harca gitmesi esbabı gitdikce teksir etmektedir.

Daha igrabı şurasıdır ki kendi memleketimizin mahsulları ma'mukat ve mensucatının terakisine ehemiyet verilmediğinden başka ragbet dahi gösterilmemektedir. Mesela Kıbrısın peynir ve hellimi hemen memalik sairenin mahsuluna rekabet etmek derecesinde olduğu halde taşradan gelen bir takım köhnemiş ve merad saire ile terkib olunmuş peynirleri tercih

etdiğimiz gibi tere yağı çıkarılmasına merak edenemiz bulunmamaktadır. Sabun imali sair küçük memleketlere kadar ta'mim etdiği halde burada belki nasıl yapıldığını bilenler az bulunur. Hala ipin mensucatu için bir makine bile buraca mevcut olmayıp destikahla dokunmakta ve bu suretle tabi' birçok vakit ve emek sarf olunduğundan gali fiyatla satıldığından herkes avrupa memulatına müracata mecbur olmaktadır. Dibag esnafımız henüz bundan asırlarca evvel itihaz olunan usul üzere dibagdan ayıramıyarak terkisi çaresini aramaktadırlar.

Elhasıl bu kıyatdan mahrumiyet hep ahalimizin adalet ve betait hallerinden ileri gelmede olduğuna şüphe yoktur. Hele ahali-yi islamiyenin bu yüzden kamilen bi bahara kaldıkları veriste-yi şerh ve izahtır.

Ceziremizden hemen her sene evlat vatandan bir kaç kişiler bir ay tahsil taşrada birer mektebe gidiyorlar. Bunlar mekteplerinde tahsilini itimam edince kimisi memuriyet kimisi avukatlık ve bazılarında ticarete selük ediyor. Acep bunların içinden birisi çıkıpta mektep senayi giderek vatanına yardım edecek bir hizmette bulunuyor mu? Garibdir ki cezirede bulunanlar sana'ta inhamın etmeyi bir bar sakıl veya daha dogrusu ayıb 'ad ederek ötede beride sefil ve rencide halde yaşamayı tercih ederler. Hele ahall-i islamiyemiz ten perverlikten maida bir meşguliyet de bulunmamaları en azim tesüfleri dai degil midir? Cezirede müslüman olarak kaç tüccar ve kaç sana't sahibi bulunuyor?

Biz diye biliriz ki binde bir anck bu işlerle meşguldür. Onlarda mükemmel değillerdir.

Elhasıl hemiyet ve vatanperverlik iktizası ceziremizce lazım olan sanayi matlub ve cehle tahsil ve mevcut bulunanları ıslah ve terki etdirmeğe sa'i ve gayret ederek harca olan ihtiyacımızın ezalesiyle kendi paramızın yine kendi memleketimizde kalması esbabını te'min etmek hususidir.

İnsanların vücudunu isbat eden terkiyat, imal-ı cismiye, icraet masibe nokta-yı nazarından şehrimizin veyahud ceziremizin hadisat tabiayadan gayri efkar ve ezarı tahrik ve celb edecek hiç bir eser mevcut olmadığı beyandan varistedir.

Ceziremizin ehemiyet mukayesi emsali içinde birinci derecede olduğu halde büyük ve metreki iskelemiz olan tuzla kasabası lefkoşadan yirmi altı millik bir kara mesafesinde vaki' olduğu halde bu mesafeyi kısaltacak isabet ve münasebet, muhatırası hemen her gün bilfiil vuku bulmakta olan köhnemiş bir takım at arabalarına masar kılınmıştır. Bu hal dahil ve haricen ticaret, sanayi ve ziratce terakiye büyük bir sed memanet ikame ederek cezirenin ve ali elhusus her iki kasabat ile civar karanın servet ve memuriyetinin bundan evvelki nüshamızda bu hususa dair izahen bir bend teşriyle bir semenduferk lüzum ve vücudunu beyan ederek te'şisi taleb ve iltimas olunmuş idisede şimdiye kadar bir semeresi zuhur

etmemesi meyusiyet ve tesüfümüzü mucib olmuştur. Zira ceziremizde Lefkoşa kazası ile meserya havalisi ve sa'ir civar mahal zehire hububatımıza taşralarca kilitli revac ve ragbet gösterilmekte iken Lefkoşa ve Meserya civarının en büyük iskelesi, en yığın mohacı olan Tuzla iskelesine kadar o göz arabalarıyla nakl edilen zahirenin fiyatı icrat nakliye ile iki kat oluyor? Halbuki yüz hoyra usul otikeden metevled müşkülât ve büyük masaraf ile husule gelmektedir. Cezirenin erbab ziraati böyle şaşırmış kalmış olduğu halde bizce ziraate hememleketden ziyade münasebet ve merbutiyet geliyesi olan ticaret mahaliyede mahu derecesinde sektedar olmak tabidir. Gerek ziraat gerek ticaret-i mahaliyenin ehemmiyet ve terkisini te'min için sahihen ceziremizde bir şemendufur te'sis ve icrasından başka hususu bir çare tasvir olunamaz.

Bine aliye gümrüklerde iskele hakkı veyahud icratı namıyla ve sair bu suretle ahz olunan meblag böyle bir Semendufurk maseerfina karşılık tutulduğunu halde pek büyük bir suhuletle ihtiyaç ahali tesviye pezir olacağı emr gayr münekirdir.

AHVAL-İ ALEM

Sünat siyasiyenin en ehemmi geçenleri Fransa hey'et ve kalesinin istifa-yı sukutu mese'lesidir ki bu hadise-yi muhamenin sebep zuhuru hakkında evrak-ı havadis münderacatından kesb itila' eylediğimiz malumat biruce zeyr-i beyan olunur.

Fransa parlamentosu dört beş aydır 1893 senesi bu decesinin tedkikatiyla meşguldür. Fransa kukanın esasiyesi mevcubunca sene-yi maliye-yi efrenciyenin havalinden mukadim-i tedkikatı hatam bulunarak kabul ve tasdik muamelesinin icrası maktazı olan mezkur budice hakkında meclis-i mebusanda ceryan eden mezkurat had-ı kanuniyeden hare ve ta'mil sabıkandan ziyade uzadıktan ve güzeren eden efrenci kanun-i sani Şubat ve Mart ceryan maslhan tatrık helalden vekayesi zamanında üç defa birer aylık mevkaten kabul muarebesinin itihazına yani senenin on iki ayından bahar maha isabet eden veridat ve mesarfin sehir mezkure zarfında bevdice mucince istifa ve ifası için ve sani kovanına mecburiyet hasıl olduktan sonra göç hal ile budice meclis-i ayanın pişgah tedizikine 'arz olundu.

Vaktin gayet darlığı ve paskalya münasebetiyle tatil ayamının heluli cihetiyle budece işinin bir an evvel hal ve faslı meclis-i mezkure ve hükümetce fevkaled mültezim bulunduğundan bu dicenin muamele-yi tasdikasından icrasında meclis-i ayan boltabi istiacial eylemiş ve 29 Mart da inakad eden celsesinde tedkikat lazmei ikmal ve bazıtā'dilat icrasıyla bolkabil Meclis-i Mebusana iade eylemiştir

Meşrubat resimi hakkında Meclis-i Mebusan tarafından budeceye edhal olunan ıslahat hakkında bir rey saib itihaz edebilmek üzere uzun uzadıya icra-yı tedkikat ve mezakerate vakit müsait olmadığından Meclis-i Ayan ıslahat-ı ma'ruzayı bu decenin heyet-i 'umumiyesinden tefrik ve ba'zı fasıllarda cezi tadilat icra eylemiş idi. Meclis-i A'yan tarafından bu suretle ta'dil ve tasdik olan budece ertesi gün maliye nazarı tarafından tekraren Meclis-i Mebusana tevdi' ve he'yet-i A'yan kararına tevfiken meşrubata dair olan mevad-ı islamiyenin tefrikayla Meclis-i Ayan bu babda işin ehemmiyetiyle mütenasib-i tedkikat mükemmele icrasına müsaid vakit vermek için bu meselenin sene-yi atıye bu decesine ta'liki veya müstakil bir kanun-u Mahsus ile hal ve ta'yini lüzumu teklif olunmuş ve Meclis-i Mebusan ledielmezakire beş re'y fazla ile teklif vaki der ve karar sabıkanda ısrar ederek mesele tefriki kabul etmemiş olduğundan bunun üzerine hey'et vekala re'is-i cumhura giderek balmaşavra isti'fa eylemişlerdir.

Hey'et nazaran istifası Fransa ahval-ı idare ve maliyesini meşgul bir mukada bıraktığından re'is-i cumhurun tensibiyle hey'et mestife yeni kabinenin teşkiline kadar devam me'muriyetlerine yine karar verilmiştir.

HAVADİS-İ DARBE

Bundan evvel Kıbristan hicaz magfiret-i teraze eziyet eden bahamım hibac leel hamduelmine Kemal 'afiyet ve selametle meka-yi mekermeye muvasalat eyledikleri vurud eden mahruratdan sama nemaz olmuştur. Hemen cenab-ı hak batmum hicacın maksat-ı mukadeselerine nailiyet ihsanıyla tevfiyat semdaniyesine mazhar ve kemal rahmet ve selametle vatanlarına 'avdetlerini miser eylesin amin

Mefti-yi belde Hacı Ali Rıfki Efendinin müddet gaybubetinde müftülük vazifesinin ifasına nalcibalaşaraf kaymakamı faziletli Hacı Vecid Efendi tevkil edilmiştir.

Seharhal efrencinin 19 uncu günü şelkura kuryeli onbeş yaşında bulunan Mustafa Ali o ve de develerini bekler iken katırda bulunan gergin beşinci merkumun başından yakalayarak yere çarpmasıyla telef edilmiş olduğu maeltesef işitilmiştir. Böylece çocukların bu gibi meşgul bir vazife ile istihdamı netice-yi mahlekdeyi mucib olacağı şüphesiz olduğundan daima böyle işlerde metikazane davranılması aid olanlara tavsiye olunur.

1892 senesi Kanun-i evveli nihayetine değin bir sene zarfında cezirece hayvanat, hububat, mensucat ve emtia saire ihracatı 120, 298 lira vad halanı 821, 342 liraya balig olduğu bu kere tanzim olunup gazete-yi resmiye ile i'lan olunan ceduldan müstebat olmuştur.

Ayvasılda vuku bulan katal faciadan dolayı Ayvasıl kuryeli hasen nam destibanın şهادeti üzere polis tarafından derdest olunduğunu bundan evvelki nüshamızda derc eylediğimiz şelure kuryeli Hakkı Hacı Hasan vekarımız Mustafa Nam Şahısların geçenlerde muhakemeyi ibtidaiyeleri icra olunduktan aleyhlerine yalnız bir şahıs tarafından verilen şهادet kafi görülmeyip polis tarafından dahi başkaca imaret kaya meydana çıkarılamadığından merkumanın tahliye-yi sebilleri icra olunmuştur.

Mahkemece merkumanın her takdir tahliye-yi sebilleri icra olunmuş ise de polis tarafından tahkikat ve tecsisat lezmeye devam olunmaktadır.

Seheri hal efrencinin 19 uncu Çarşamba günü üzerinde kuryeli Kosti Hacı cercaku kurye-yi mezbureli desbinu cercaku nam Hatuna ovada tesadüf ederek fa'l şeni' icra eylediği ve keyfiyet polis tarafından haber alınarak mütacaser merkum derdest eylediği müstehberat musukadadır.

Magosa kazasına masaf pipersteruna kuryeli ali bin süleyman nam şahs mah-ı hal efrencinin ondördüncü cum'a gecesı saat dört beş radelerinde hanesine gitmek üzere kuryemiz bura kahvehanesinden kalkmış. Ertesi sabah kurye-yi mezbureden tahminen bir çarık mesafe vuku' bir mahalde gayet feci' ve gadarene bir suretde bir kaç yerinden cerh olunmuş ve buzgalanmış olduğu halde cesedi bulunmuş ve mütecaseri kimler olduğu henüz meydana çıkarılamamış ise de polis tarafından tecsisat ve tahriyatda devam olunmakta bulunmuştur.

Her sene olduğu ve cehle bu sene dahi Lefkoşada mahalin yirmi yedi ve yirmi sekizinci günleri mevki mahsusunda at koşusu icra olunacağı mukarrer bulunmuştur.

Bu koşu her gün için yedişer def'a vukubulacak ve bunlardan birisi sırf yerli atlarına mahsus olarak asaletli vali hazretleri tarafından ihasan olunan "hindi kap" yani yirmi beş lira kıymetinde bir tas birinci gelecek at sahibine müfakat verilecektir.

Matadavezere yerin Tuzla İskelesinde vuruldu. İntizar olunan nemse vapuruyla hicaz magfıret taraze eziyet eden zevatin ve depderin iktizasından olarak icra edilen resmu da ve teşrifatın biruce zeyr beyanıla tezyin setun mafhıret eyleriz 3 cezire müfetişi faziletli Hacı Ali Rıfkı Efendi femeliya ve muhdumu Münir Efendiye 3 biraderi müderir faziletli Hacı Veli Efendi famliya ve muhdumu fazıl efendiyle

3 Mevluyu şahı raşedetli Hacı Selvet Dede Efendi Famliya ve mahdumu Feyzi Efendiyle

2 Mela Paşa Efendi Familiasıyla

2 Baf Kazasına tabi' Lbetku Kuryeli Mela Musa Kerimesiyle

1 Bagçeci Hüseyin Aga

1 Babutçu Hacı gali Aganın oğlu usta Mustafa

1 Bakkal Derviş Mehmed Aga

1 Eskici salih Aga

2 Merhum Şükrü Efendi Hüremi Hanım ve Mehdus Hafız Ahmed Efendi

1 Mektep Rüşdi Mualim Hacı Zyai Efendinin Validesi Hanım

1 Aşçı Hacı Mustafa

1 Akaça Kuryeli Mümine Kadın

1 Persteruna Kuryeli Aziz Ahmed Batıdı

1 Kozabafanlı Mustafa Ahmed

Efendi-yi mevmi aleyhim pazaz günü sabahleyin saat iki buçukta faziletli Mufti Efendi Haziretlerinin hanelerinde i'tima' etdirdikten sonra mevlevi şayeni rşedetlü safvet dede efendinin Meridanı tarafından anın hazin ile kadımlar çalınıp neyler ufulanarak ve kemal ihtifalat ile tahlil ve tekbirler krat olunarak Ayasofya Cami' Şerifine gidilmiş ve orada bir ma'tad yarım saat kadar ifa'yı salvet ve istihlal-i hukuk olunduktan sonra atıf elbeyan depderin üzere Magosa kapusu harcına kadar teşyi' olunmuşlardır. Bena-yı aliye orada dahi bir çok teşrifat icra olunarak efendi-yi mevmi aleyhim maksu

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Muhariri

Yadigar-ı Muhabet

Nazım

Ma'bed

Edip Mevsim bahar takrib eylemişti güya ki kainat, safat kudsiye-yi elhiden olan "feyaz" isminin teceliyat ulviyesine mazhar olarak her şeyde Asar-ı Hayat Revanma oluyordu o gün Mucib Bey dahi pester rahatdan kalkıp biraz sonra bir mütad tevaltını icra ile yine vakti vaktine memuriyetine eziyet etdi.

Mevmi aleye vazifesince meşhud olan kemal akdam ve gayretine zere kadar fetır getirmedikten başka daima ibraz idegeldiği meser reviyatından cihetiyle magbut-u yar ve agyar olacak mertebelerde ta'li eylemekte, ve refikası ise biçareyi dam igfale düşürmek için elden gelen tedabir şitaret-i karanede asla tecavüz kusur etmemekte idi.

Bilmeyenler tarafından bilenlere husumet-i alem insaniyetin en kesretli siyetinden biri olmasına nazaran bu mübarekler de Mucib Bey Efendi'nin öteden beri iltizam ettiği meslek mestikamiyaneyi tarık sefehate tahvil, ve belki kalem de vücudunu bile zevaid makulasından ad ederek defa ve tenkil eylemek istiyorlardı.

Bu cihetle meyir mevmi aleyhin maddeten rıfka ve mani işid rekabesi olan Nazifin bekler bin türlü hayıl dilferibanede bulunarak kah hanesine giderler ve ara sırada beni kendi hanelerine da'vet ediyorlardı.

İşte bu hal ile beraber kış geçirip artık aylıkbahar takrib etmişti ki bunlar henüz teşfi-yi sadar edebilecek suretde bir mufikite mazhar olamamışlar idi.

Yine bu kabileden olmak üzere Mucib begin belada isimleri ta'dad olunan, kalem arkadaşları bala tefak bir gece Naş'et Begin hanesinde toplanmağa, ve kendilerince bir alem ab teşkil ederek mevmi aleyhi dahi orada hazır bulundurmaya karar verdiler.

Ve bu kararlarını bir iki gün sonra mevki icraya koyarak mucibi da'vet ve her naslise mecbur icabet etdiler.

Onuncu madde her kim vech matlup üzere kayd edilmiş olmaksızın da'va vekaleti eder ise tahümet edilmiş olacak ve 'andalhakim tahamet vaka'sının herbir dakikası için nihayet on lira ceza-yı nakdi ifasına tabi' bulunacaktır.

On birinci madde "icra-yı vekalet ta'biri etiyetellezken hususatın yani her hangi mahkeme yahud her mahkemenin herhangi hakim yahud me'muru yahud herhangi herhangi kurye hakimi huzuruna çıkarak bir şahıs ahir namına neva'ma bir dav'a yahud ta'kibat icra etmek ve her hangi bir şaha ahir namına neva'me bir ta'kibat icrası için herhangi mahkemenin yazıhanesine vermek ve her hangi şahs-ı ahir namına olarak her kerağı mahkemeye yahud her hangi mahkemenin her hangi hakim yahud me'muruna takdim kılınmak yahud her hangi mahkeme nezninde ikamet veya icra kılınacak her hangi d'va veya ta'kibatda tarafından her hangi kimseye teblig ve her hangi mahkeme yahud her hangi mahkemenin her konağı hakim yahud memuru nezdinde ceryan eden her hangi dav'a veya takibatda istimal olunmak üzere icrat makaletde neva'ma bir evrak tahrir veya tehiye eylemek gibi ifa'ın herhangisini icra ve ifa etmek manasını mütezimin ve şamil bulunacaktır.

Şu kadar ki işbu maddenin hiç bir muhtevatı "1882 senesi Kıbrıs muhakim adliye ferman kanunusi"nin yüzsekseninci maddesi ahkamını fesh eder nazarında tutulmayacaktır.

Ve şu kadar ki her kim işbu kanun-i ahkamına bina dava vekaleti sel'inine intisab için matlub olan ehliyet ve istihkakı ihraz niyetinde olupda kanun-i mezbunun dördüncü maddesinin fıkra-i hansesinde muharir o safi iktisab maksadıyla herhangi dav'a vekilinin yazıhanesine devam etmekde bulunur ise ulu cehle yazıhanesine devam etmekde olduğu dav'a vekili için bir iş görmek ve onun namına neva'ma bir tahrirat yazmak yahud tehibe etmek üzere herhangi mahkemenin yazıhanesine yahud mahkemenin herhangi memuru nezdinde varmaya hak vasalahiyeti olacaktır.

Güzellik şu kadar ki herhangi dav'a vekilinin katibi kendisini istihdam etmekde olan da'va vekili tarafından evrak-ı istinsahına yahud o dav'a vekili namına olarak mahkemenin herhangi memuruna nevame bir evrak kayd yahud tasdir etdirmek üzere herhangi mahkemenin yazıhanesine vemeğe salahiyeti bulunacaktır.

Ve güzellik şu kadar var ki belada muharir ahkamsa tevfi ken namına bir iş görmek için herhangi mahkemenin yazıhanesine tarafından biruce biruce meşruh bir şahs yahud kartib giden herbir da'va vekili evel şahs yahud katibin ismini mahkeme-yi mezbure makidine bildirmiş olması lazım gelecektir.

On ikinci madde işbu kanun ahkamına bina da'va vekaleti silsinine intisisab için matlub olan ehliyet ve istihkakı ihraz niyetinde bulunupda kanun mezburun dördüncü maddesinin fıkra-yı hamsesinde muharir o safi iktisabetmek üzere kaza mahkemesinin celselerinde hazır bulunmakda olan ishasasın isimlerini ve evvel ve cehle hazır bulundukları her bir celsenin tarihini kayd etmeleri için her bir kaza mahkemesi yazıhanesinde bir sicil tutulacaktır.

On üçüncü madde bir kaza mahkemesinin ali eltuvalı en iki mah müddet zarfında vuku bulan celselerinin nasfında hazır bulunmuş olan her bir şahsın evel vechle devamını mebyin mahkeme-yi mezbure makidinin imzası tahtında bir kıta sehadetname ehzetmeye istihkakı olacaktır.

Ondördüncü madde canib velayetden encümen hukukun inziman rey ve mavenetiyle etitelezken hususatın cümlesi yahud herhangisi yani encümen hukukun celseleri hangi mahalede in'kad edeceği ve encumen mezburun resmen münakad tutulabilmesi için aksalı kaç i'zanın huzuru lazım geleceği ve herhangi sene zarfında kaç def'a ve hangi vakitlerde imtihan 'akd edileceği ve imtihana taleb olanlar tarafından encümen mezkure hangi vakitlere kadar müraca't olunabileceği ve zikir olunan imtihanları icra edecek memizlerin kaç kişinin 'ibaret bulunacakları ve kimin tarafından ta'yin olunacakları ve bunlara ne miktar icrat tediye edileceği ve herhangi imtihandan dolayı herhangi tercümana yahud tercümanlara ne müfakat verileceği hakkında tensikatı havi nezamet-i tanzim ve tertib olunabilecektir.

On beşinci madde luzum yahud motluba muvafak gördüğü kimseneye yahud kimseneleri encümen hukukun kitabet ve tercümanlığına yahud tercümanlarına ta'yin etmeğe velinin salahşyeti olacaktır.

On altıncı madde encümen hukuk tarafından imtihan olunmak üzere müraca't eden her bir şahıs tarafından mal sandığına beş lira ve kaydı icra kılınan her bir şahıs tarafından on lira harc tediye edilecektir.

Onyedinci madde işbu kanunun kabul ve tasdikinden sonra “1882 senesi Kıbrıs muhakem adliye ferman kanunuiyesi”nin yüz yetmiş altıncı ve yüz yetmiş sekizinci ve yüz yetmiş dokuzuncu maddeleri ahkamına bina artık kimisine koy ekilecektir.

On sekizinci madde işbu konuda “mahkeme” tabiri Kıbrıs dahilinde “1882 senesi Kıbrıs muhakem adliye ferman kanunuiyesi” ile te’sir olunan mahkemeler menasını mütezimin ve şamil bulunacak ve mahkeme-yi şeri’ye denmekle ma’rif muhakem mezhebiye-yi islamiye tea’lik ve şimuli olmayacaktır.

On dokuzuncu madde işbu kanun “1893 senesi da’va vekilleri kanuni” tevsim olunabilecektir.

İşbu nizamın ahali-yi islamiye hakkında ne gibi mazareti dai olduğu menderacatının mutalasından anlaşılacağı bi iştibahid nizam mezkurun tahtında mestetin meil ve merad-ı nazar umuk ile tedkik eylediği halde menefi’ islamiye ve milliyemize mengel alevceve muhelif bulunduğu azade-yi gevahdır. Nizam-ı mezkure her taktir-i meclis kuanınca tasdik olunmuş ise de meriyet alakamı müstemelkat nazaretinin kabul ve emrine metukaf bulunduğundan nazaret-i meşer eliha keyfiyet ve hakikat hali mutala-yı cediyelerine aldıkları zaman nizam-ı mezkurun münafi islamiye ve milliyemize mugoyer bulunması nokta-yı nazarında ehemmiyet layıka ile muamele edeceklerine ümid varız.

Ahali-yi mevmi alihim taraflarından bu babda vuku’ bulacak müracatlar dahi gerek mahali hükümeti ve gerek müstemelkat nezareti tarafından hasen kabul ve telaki edileceğine ümitimiz bi kemaldır.

Bir Pazar gecesi idi ki saat iki sıralarında medubun Neş’et begin Hanesine gelmişler Mabedi var.

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfî Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kıraathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

22 Mart rumi sene 308 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 3 Nisan efrenci sene 1893

Şeriat-ı ıştırâ

Lefkoşa'da ma'da mahalleler için bir seneliği posta icrasıyla beraber yarım İngiliz lirasıdır.
Nüfus Lefkoşa için bir seneliği 7 şilindir. (Nüshası 6 paradır.) posta icratı verilmeyen
mektuplar kabul olunmaz.

Mahal-i Müraca't

Kıbrıs ceziresinde Lefkoşa şehrinde Osmanlı Karaithane matbaası umur idare ve tahriyeyi için matbaa namına müraca't olunur. Gönderilen evrak gazeteye dere olunupo olunmasından matbaa mesul olunmaz. İlanatın bahar satırından 2 gurus alınız.

Şimdilik Pazar günleri neşr olunur.

19 Nisan Rumi Sene 309

1 Mayıs Efrenci sene 1893

Siyasat, Edebiyat ve fûnundan bahis eder.

İFADE-İ MAHSUSA

Meclis-i kuvainin hey'eti şu bir gün zarfında 4-93 sene-i maliyesi bu decesenin takdikiyle meşgul bulunuyordu. Ehemmiyet fevkaladesinden naşı bu decenin defter-i hakani idaresi ma'aşat ve masrafatını nazar-ı dikkatlerini hazır etmektedirler.

Daire-i mezkure umuriyesinin intizam ve inzibat halde cereyan etmesinden şikayet edenler pek çok olduklarına nazaran bu decenin tedkikinden evvel umur-ı tahriye ve kaydiyenin malumat-ı esasiye ve tefrat-ı sairesi mütalaa olunsu daha muvaffak olacağını beyandan geri duramayız.

Osmanlı zamanı eshab-ı masalahı işlerine nihayet birkaç gün zarfında tesviye ederek sonrada bir güne meşkulata düşer olmazlardı. Şimdi en ufak bir iş için günlerce bazen haftalarca dairede uğraştıktan ma'da birçokta paralar sarfına mecbur oluyorlar.

Daha iğrap veca-yı teessüf olan nokta şurasıdır ki şimdiye kadar emlak ve araziye dair vukua gelen münazalar mahkeme-i nizamiyede türlü türlü şekillere giriyor. Defter-i hakaniye de verilip mahkemede ibraz olunan koçanlarda gösterilen hudutlar yekdiğerine muhalif veyahut isbat-i ma'da zamanında ikame alınan şehadet-i virane edilen evrak kayıt hakaniye muaayer bulunuyor. Bunun üzerine vukuu defatle eshab-ı araziye başka başka müşkalata düşürmektedir ki işlerinde arazinin muktarını hududunu tayin edecek pek az kimseler bulunmaktadır. Bununla beraber mesahe edilen arazi her mahallenin bir komisyonuyla icra olunup bu suretlerde hata defa ile vukua gelmektedir. Sehv ve hatanın teshiri için aid olan taraftan müracaat haiz ise de bu gibi müracaatların tayin olunan 5-10 gün zarfında icra edilmesi meşrut olduğundan sahib-i arazi hakikate mütalaa olup işi anlattırıncaya kadar o müddet muayene geçmiş olacağından ve ondan sonra bir güne şikayet istima hemen mümkünsüz bulunduğundan o kimse mütezarar olarak mecbur olarak sükutu ihtiyar ettiği

görülmektedir. Hele sahip arazi lacel elmaslığa ise müddet muayene zarfında tabii müracaat ve şikayet edemiyeceği cihetle hakiki mahv olmuş hükmünde ‘ad olunacağı bi-ıştibahtır.

Ne hal ise lisan-ı umumi memleketin ruhu müsabasında bulunan defter-i hakani dairesinin ıslah ve tanzimi neye metukaf ise icrası hususuna ‘aid olanlardan talep etmektedir.

AHVAL-İ ALEM

Fransa’da mevsiyunun taht- rivasetinde teşkil eden kabinenin ahiren parlamentoya tabliğ olunan programı menduracatı Avrupa matbuatına yeni bir sermaye-yi bahş ve makal olunmuştur.

Bundan evvel dahi dif’at ile beyan kılınmış olduğu üzere Fransa’da tekriben iki seneden beri bilhassa da’i-i müşkilatı olan mevadeden beride bu derece açığın gittikçe tezayid etmekte bulunmasıdır.

1891 senesi budencesinde bir tevazun tam hasıl olacağı tahmin olunmuş iken müharen bu tahmin doğru çıkmayarak yedicede bilakis 50 milyonu metacaviz bir açık zuhur etmiş ve 1892 senesi bu decesenin açığı dahi bir kat daha tezaid edilmiş olduğu gibi sene-i hazıra ve Atiye bu decesinde mevazane husuli için pek çok müşkilata tesadüf edileceği Karain ahvalden anlaşılıyor ki şu neticenin zemini ticarete itihaz edilmiş olan vusul-ı tesirâtı politikası tesirâtından ileri gelmekte olmasına nazaran mevsiyun ıslahı umur maliye için ne gibi tedabire müracaat edileceği şayan-ı dikkattir.

Usul-i himaye tarifelerinin intizar olunan fevaidi vücuda getirmek şöyle dursun bilakis müşkilat hazireye tesdidden geri durmamış olduğu artık suret-i kıtayede tahakkuk edilmiş olduğundan Fransa matbuatından bir kısım mehmi-i usul mezkureden feragatte tevsih mua’merhat-ı ticariye esbabın istihsalini mesaret edileceği zannı dermiyan ediyorlar.

Vaka kabinenin programında ahval-i maliyenin ıslahı zamanında tedabiri-i cedide ithaz olunacağı temin kılınmış olup şu kadar var ki şu tedsikat-ı resum-ı mevcudeye bazı zamanın icrasıyla mı yoksa usul-i himaye politikasından sırf nazar edilmek suretiyle mi haiz fa’le isal edilecektir? Burası henüz meçhuldür.

Lefkoşa’da avukatlık etmek üzere geçenleri mistereyi mekasını namzat İngiltere’den şehrimize vasıl olmuşlardır.

Mevmi eliye İngiltere’de “Sulisutur” sıfatıyla ameliyat görmüş icazatın ameli bir avukat olup Eshab-ı masalhat tesviye-i umurunca izhar-ı cihat muavemet ve şehvet ita edeceğine imtiyaz bir kemal olmakla mevmie’l-yeh karilerimize tasviye ederiz.

Baf kazasına tabi' kukla kuryeli Hacı Dimetri bina-i inşanın 23. gecesı kahvehaneden hazinesine gitmekte iken sokak kapısı önüne geldiğinde meçhul bir kimse tarafından üzerine tefenin atılmış vasıl koluna 20 adet saçma değer tarafından karnına bir kurşun ve dört parça kesme dahi vücuduna asayet etmiş olduğu halde alan bir hayat olduğu muhabirimiz tarafından bildirilmiştir.

Geçen nüshamızda cezirenin bazı taraflara şiddetle nüzul eden doludan ahali-i kar'anın mezru'atça ne kadar düşar-hisar ve ziyan olduklarını müeltesif beyan edilmiştir. Bu kere aldığımız malumata göre musab olan mahalleler bir vecعاتı zekir olunur.

Şiir Gile

Gile Gile

129 188 eğlence kuryesi

070 1220 kiracı kuryesi

94 182 minareli kuryesi

1 12 aya gir kuryesi

10 2 kırklar tekkesi

11 11 marku kuryesi

319 42 büyük kaymaklı kuryesi

208 baliler kadisi kuryesi

00 kuryesi

129 baliktire kuryesi

100 28 terhun kuryesi

80 42 dibu kuryesi

+ +

=49,0 =22,8

ve 108 aded koyun

Bu sene matlub u cehle devamından dolayı cezirenin her tarafında nazar-ı şükran ile görülmekte olan feyz ve bereket sa'ir senelere nisbetle fevkalade olup umurun ahalinin yüzlerini güldürmüş ve bu cihetle renci biranın izale-i zeruretleriyle te'min istikballerine medergeli olacağı ümitleri bir kemal bulunmuş iken muhakemetullah ta'li müherren zuhur eden böyle hadiseden nâşı teessüf etmemek mümkün değilse de cenab-ı hak mesad olan kara ahalisinin yüzlerini güldürmüş ve bu cihetle rencinanın ezele-i zaruretleriyle temin istikballerine mezargalı olacağı ümitleri bir kemal bulunmuş iken muhakemetullah ta'li muharren zuhur eden böyle bir hadiseden nasıl teessüf etmemek mümkün değilse de cenab-ı hak masab olan kara ahalisini her halde icra ve mükafat ihsan buyursun amin.

Lefkoşa'da At Koşusu

Mahal efrencinin 27-28. günleri vukuu bulan koşuda birincilik mükafatını kazanan atlarla mükafatın muktarı bir vece zir beyan olunur.

Birinci Gün koşusu:

- 1-) Birçok mil mesafe koşuda Mister Murat'ın "Farık" isminde olan atı birinciliği kazanarak 12 lira mükafat almıştır.
- 2-) Bir vavicrenc mil mesafe koşuda Mister Milhailidisın "Kaymakam" isminde olan atı birinci gelerek 10 lira mükafat almıştır.
- 3-) 2 mil mesafe koşuda Mister Murat'ın "İskender" namında olan atı birinci gelerek 2 lira mükafat almıştır. Bu koşuda Tahir Efendi'nin "Menşur" isminde iki atı ikinci gelmiştir.
- 4-) Sırf yerli ya'ni Kıbrıs'ta doğmuş atlar için bir ve birrebi' mil mesafe koşuda Mister Deru'nun "Bracer" namında olan atı birinciliği kazanarak asaetli vali Hazretleri tarafından teyid olunan 20 lira kıymetinde gümüş bir tas mükafat olarak meser eliye bizzat iltifat mahsusu ile merkuma ita edilmiştir.
- 5-) 2 milyon mesafe üzerine vuku bulmuş koşuda Mister Murat'ın "İskender" namındaki atı birinci gelerek 2 lira mükafat almıştır.
- 6-) Zabtiye süvari koşusu olup 1 mil mesafe üzerinde icra olunmuştur. Birinci gelen İskele süvarisi karşılı Hüsayin'in atı olup 3 lira ve ikinci Omorfolu süvari mela Hüseyin'in olup bir lira mükafat verilmiştir.
- 7-) 1 mil o dakiki mesafe üzerinde vuku bulmuş koşuda Mahbur Çetiv'nden "Kancar" isminde olan atı birinci gelerek 18 lira mükafat almıştır.

İkinci Gün Koşusu

- 1-) 1 mil mesafe üzerinde koşuda yalnız Mister Diran o küstiyan "Takavur" isminde olan atı koşup diğerleri dahil olmadıklarından 12 lira mükafat ahz edilmiştir.
- 2-) 10 dakika mesafe koşuda Hacı Rıfat Bey'in "Bedevi" isminde olan atı birinci gelerek 1 lira mükafat almıştır.
- 3-) 2,5 mil mesafe üzerine olan koşuda Mister Murat'ın "İskender" namındakş atı birinci gelerek 3 lira mükafat kazanmış ve bu koşuda Tahir Efendi'nin "Meşhur" adındaki atı ikinci ve Kazım Beğ'in "Vurud" isminde olan üçüncü gelmiştir.

- 4-) 1,5 mil mesafede vuku bulan koşuda Mister Biraciyadinin “Cudi” namındaki atı birinci gelerek 12 lira mükafat almıştır.
- 5-) 1,5 mil mesafede vuku bulan koşuda Meyhalidinin “Kaymakam” ismindeki atı birinci gelerek 10 lira mükafat almıştır ve bu koşuda Kazım Beğ’in “Vurud” isminde atı 2. gelmiştir.
- 6-) 1 mil mesafe üzerinde olan koşuda Mister Diryada Kilidisi’nin “Pol Piray” namındaki atı birinci gelerek 1 lira mükafat almıştır.
- 7-) 1,5 mil mesafe üzerinde vuku bulan koşuda Mister Deru’nun “Bacar” namındaki atı birinci gelerek 10 lira mükafat almış ve Mister Murat’ın “İskender” namındaki atı ikinci gelmiştir.
- 8-) 1 mil mesafe koşuda Tahir Efendinin “Meşhur” atı birinci gelerek bir lira mükafat almıştır.

MUHARRERAT

“BAF’DAN”

Seni ve Fire’den ve belki Fatih’den 1889 tarihli ve 7 numaralı Kıbrıs kanununca Mahzur görülecek derununa müzanan defni mani edilmiş ve bunun için diğer bir mahal Kıbrıs’tan itihaz olunmuştur.

Artık Kıbrıs’tan muhasab terbi’ 16 dönümden ibaret olmakla esbab malumundan dolayı etrafının bir suret münasibede muhafazasını mecburiyet hasıl olduğunu mani 179 senesinden berş bura halinden ve müstehaz anının nanelerine müracaat olunmakta idi ise de leyt ve la’l ile vakit geçirmişlerdir. Bir iki müderrisin faziletli Hafız Ali Efendi’ye vuku bulan müracaat ve temenniyetini üzerine mevmielyah tarafından avamdan birçokları cem’ edilecek gayr ve mütedin Mafız Ramazan Efendi’nin riyaseti tahtında olarak Ahmet Muhsin ve Muharrem Agolardan mürekkep Bie komisyon teşkil olunmuş ve a’ne-i matlubanın tahsilinden evvel 13 lira 4 şilin 3 guruş bir meblağın sarfıyla Kıbrıs’tan atık ihşap ve telden mamul bir divar ile ihata edilmiş ve masrafat vefaya mebin defterine yaltenzim müderris Mevmi elihe taktim olunarak tekrar ahali dershaneyi cem’i ettirilerek herbirileri iktidarlarına göre yoktan iare ederek metabekası dahi ce’is mevmi elihe Hafız Efendi tarafından tasviye olunmuştur.

‘Avamdan olarak a’anede bulunan kesane bu yolda ne kadar teşekkür etmek lazım ise iğnayamızın işbu fa’l adım rağbet ve iştiraklarına o derecede teessüf olunsa sezadır.

“Zevr sıcağı muhabirimizden”

Bu sene zorda kuraklık, va’sayar ve ahali mahalliyeinin bir kısmı velayet veleveye-i metcavire dahilinde dağınık olduğu halde iğnamın geçen seneye nisbeten epeyce fazlası olacağı ta’dad me’murlarının mecrub olan hasafet ve istikametleri anlaşıyor? Buna numune olarak mülhekak levadan henüz reside-i had hatam olan ‘aşare kazası merkezi kayığından geçip de tadad olunan iğdabın sabıkını bulduktan başka 34.500 küsür koyun fazla çıkarıldığını resyalayn görmüş olduğum ta’dad defteriyle sabit olmuş ve bu da doğrusu memurun bulunan Kıbrıs’lı merhum tüccar Şükrü Efendizade Rıfatlı Mustafa Hasmet Efendi’nin fitrat-i zatiyesinden merkur olan mesur gayret ve sadakatten ileri gelmiş olmasıyla bizaat mütesarf leva ve sa’ir erkan ve mütehazın memurun taraflarından mazhar taktir ve iltifat olduğunun vuzur salıcağına tabi cebur ve akiyedad ve bakara elbu kemal ve sence ‘asayışından hemidiye alayları teşkili için 4. orduyu hümayundan iltizam buyurulan meyr leva saadetli Hakkı Paşa Hazretleri Çend gün mukaddim ma’yeti emra zabitan askeriyyeden mürekkep bir heyetle beraber mezkurluatı teşrif ederek işbu emr-i hayır mirasdan icrasına başlandığından gazete-i muhabirimiz vasıtasıyla ilanını arzu ederdim.

Bir Siya’-i Azim

Cenab-ı Rab layzal veliel-nimet bi-muntazam Padişah Efendimiz Hazretlerine kemal-i sıhhat ve afiyet ile eliel-ebad erigen eşin iclal buyursun.

Tarih nevis Selahattin Osman Şair! Şehir Osmanıyan muallim Naci Efendi düşar olduğu hastalık münasebetiyle 2-3 gün kadar esir fraş olarak 21 ramazan-ı şerifin 25. günü akşamüzeri helul ecel mevduyla erhaddar beka vuruh pürfetullah ‘alem ve ‘aliyene irtika edilmiştir.

Merhum mesarelihin na’ş mağrifeti nakşı barade-i seniye-i hazret-i padişahı Sultan Mahmut Han San Hazretlerinin türbe-i şerifesi hatırasına defin olunmuş olduğu dersaadet-i evrak-ı havadında fevkalade teessüf ve cüzle mütalaa olunmuştur.

İstanbul Umumi serkisinin masaraf inşa’ iyesine medar olmak üzere şirket hayriyenin bir kısım beyitlerin behrinden istifade edeceği onun pare ile mecdiyyenin 19 kuruşa ahzi yüzünden vücuda gelecek hasılatı mahsuben serket mezkurenin şehri maliye nazarat-ı celilesine taktim edeceği meblağın 6.000 liraya baliğ olacağı müstahkemdir.

Kahve şeker fiyatınca bir haylin tekli husule geldiği Avrupa’dan varad olan telgraf malumatından olduğu evrak-ı havadiste görülmüştür.

Kalb-i İngiliz altınları

Beyrut'tan gelen haberlere göre birkaç milyon frank değerinde olmak üzere ihyaren velayet-i mezkureyi kalp İngiliz altınları edhal edilmiş olduğundan bu husus mahali ticaretce ba'a meşkulat azime olmaktadır. Zegir olunan meşkulat pek maharetli surette imal ve darp edilmiş olup kalpliklerini temyizlerine fevkalade düçar su'ubet olunmakta ve yalnız taklitleri medar tafrik olmakta bulunduğundan her tacir mağazasında birer terazi kavalamak mecburiyetini ihtiyar etmekte imiş.

KIBRIS TEFRIKASI

Muharrir

Yadigar-ı muhabbet

Nazım

Mabe'd

İse de Mucib Bey vakit mevcudi bir çarık geçtiği halde cemiyet-i mezkurede henüz isbat-ı vücut etmemiş idi.

Bina-i Aliye arada duran eden mübahis baltic bagin incazad edip etmeyeceği meselesine dair idi.

Biraz sonra Mucib Beg muayitinde bulunan uşığı kahve odasına terk edip, nar-ı etem intizar ile pek bi-karar olan eshab-ı iştiyak huzurunda def eden 'arz-ı cemel eyledi. Gerek sahiphane gerek diğer refaka tarafından kemal ihtiram ile telakki olundu.

Evvelce tertibi tasvir olunan böyle bir bizim elfette suret-i mahsusda fevkalade güzel bir kızda tedarik olunarak, bazen idare-i ikdah hedimetinde ve bazı kere de müstagniyane şarkı söylemek mecburiyetinde bulunurdu.

O akşam mecliste husule gelen şatar ettemin idi. Yoksa başka bir sebepten midir, nedir? Ma'bud kızın herkesten ziyade tevcihi bizim Mucib Bey tarafına ma'kuf idi.

Mir mevmiel-yeh 1-2 defa aşirete teklif etmiş idiye de nazgane bir suretle red etti. Bina-i Aliye öteden berisi sabırsızca dedi ki "Hanım Beg! Bu ne kadar perhiz karlık! Siz de şu

hal mülkane. İlelebet sürüp gidecek mi? ‘İşret etmezseniz, güzel sevmezsiniz! ‘Acaba dünyanın hangi zevkinden safayab oluyorsunuz.

Mucib Bey- Doğrusunu isterseniz dünyada asar-ı edebiye mütalaasından başka bir şeyden lezzet aldığım yok itikadımca.

Sa’di Bey- Lakırdısını keserek ‘afv ederseniz ama bu gençliğimde öyle menzuyane vakit geçirmek olamaz elbette bir tarafa alaka etmişsinizdir. Siz ettiğiniz kadar bizden saklayınız sırrı yok, fakat biz bostancıyız gelip yutmayız.

Mucib Bey-Allah bilir bu güne kadar ne ‘işret kullandım, ne de bir kimseye alaka ettim.

Latif Bey- Ey! Bunun neticesi olacak kıyamete kadar böyle kemankaş sırrı gibi anlaşılmaz bir halde mi gideceksiniz.

Neş’et Bey- Hakikaten! Sendeniz Mucib Bey Efendi biraderimizin efkarını, ısrarını hiç ma’bedi var.

His-i magbiraneyi mefser bir mektub-ı edebi madam!

İki sene kadar namazlığınızda bulunup da bugün köşe-i metrukine çekilmiş olan bir adamdan ne istiyorsunuz? Hakir, müzalimdide-i metruk bir nişanlığınıza o olan namazdı esnasında ersalında derig afiyet buyurduğunuz name-i ihsanınızı bugün îsâl edilmekte ne mecburiyet görüyorsunuz? Geçen hafta izdivaç buyurduğunuz bir çok gazete sahifelerinde gördüğüm halde henüz bir hafta geçmeden ben denize şöyle bir iltifatnâme göndermeği hangi kuvvet müsadikat ve vefaya tatbik buyurdunuz?

Hayhat! Madam! Görüyorsunuz ya! Artık size madam hitabında bulunuyorum. Dilersiniz ki bu tabir efrad-ı nisanıye için büyük bir inkılap bir alem değeri vaki’ olan ittihadı mefsurdur. Sizi bana meşru’ bir irtibat ile takrib eden bir alem ki müntesabatı (Matmazel) envatına ha’iz bulunur. Bir haftadan beri sizi alemden ebediyen ayrıldınız. Telefisi mahal olan za’yat manuyenin en birincisi olan şu hal: binimizdeki habil irtibatı tamamen mahv eyledi hoş o hobil muhabbet zaten taraf-ı aliyelerinden çözülmüş şu suretle de bendeniz mahfur-ı metruk kalmamış idim. Hayır kanun-ı tabiatın bir meşruat dairesinde sizi teşrik ve davet eylediği şirket hayatında lazme-i afetiş kanane-i ma’malata devam ederek beni de bu cinayetinize şeriki iltizaz buyurmak istiyorsanız ma’elte’sef diye bilirim ki henüz ne meziyette bir adam olduğumu anlayamamışsınız biz zevci ifa ederek şeref ve salınıza nailiyeti kabil-i iltifat olamayan haksızlıklardan ‘ad ider. Mektubunuzda eski tanıdığım kızdaki bir şey olmadığınızı eş’an ediyorsunuz! Hayır Madam! Pek yanlış! Size tevcelik ünvanı verildiğini dünden beri mahalle nazarında benim anımda da hitab-ı sevabınız madamdır. Hususiyet-i hale-i itibar edilse bile vefa ve namus ve ilfet gibi maneviyatın tedarisi umumidir. Mektubunuzda

gösterdiğiniz asar-ı muhabbet zevci hakikinizi ait bir adam merbutunun kalbimizde uyandırdığı anı ve soru bir his pişmanıdır diyebilirim. Fakat madam! Bunadan bir ay evvel şimdi bu derece merbudunuz olan bir hiddetleriniz, nefretleriniz, tahkirleriniz arasında makber meyyus-ı nevmid kalmamış mı idi. Bunun neden bu kadar mazahar-ı iltifat oluyor? Bu küçük müddet zarfında şayan olacak bir meziyeti kesb etmiş? Bilakis Madam! Meziyeti haliyesini kaybetmiş inzabat adaliyesini cemiyet-i beşeriyeye büyük bir vazifesizlik ile mahv ve nes edilmiştir.

Demek oluyor ki bir haftalık bir alem size serair-i hakayık-ı kalbiye sunat ve cidaniye-yi anlatarak başr-ı basirenize bir derd-i beyan nasvet resmi etmiştir! Bunu da ihtimal veremeyeceğim! Çünkü ederek hakikat etmiş muhatabınızın maiyeti ve meziyetini anlayabilmiş olaidiniz. Beni oraya davet eden mektubunuzda başka bir mevzu fakat fazail ferurane tatlı mekel gösterdiğiniz, sizi iki sene sevdim iki sene de namezat bulunduk hayatta ben her ümidim emelim saadetim inbisatım her işim siz idiniz. En sonra namer edeliği tahkir ile red buyurdunuz. Yüzüme karşı benden nefretini söylediğiniz o meshur itilakın ertesi gün dadegeli şehirden saatle kaçtım. Şu sakın alemleri şu köy manzarası meramet tadil ve tahviyet ediyordu size mağburiyetim lakin istifa ermiyor. Ahalinize bulunuyorum. Mektubunuzla kalbimde izhar-ı nevm uyanan sizi karşı vücudanen ifasına mecburiyet gördüğüm unutturacak derecededir.

Afv edersiniz madam bir kadına mektup yazılan mektupda da esrar-ı muleme-i kalbiyeye neşriye kalkılmak dahi hitadiyat ve cedaniyededindir. Azizim bizim madam! Beni unuttunuz zevcinizi sadakat ve ifatle sevininiz. Eskiçocuklukları terk ediniz. Madam namının sizi ethal eylediği alemde faziletler kıymet sana muameleler ile emrar-ı umut ediniz. Sizi cihan ve validelik gibi büyük bir şefkat gösterecektir. Beni unutacağınızı benim gibi bir halasınızı memnun ve mehut edecek bir suret hazırlanı emrar-ı hayat edeceğinizi vaad ediniz. Mektubunuza şu surette cevap verişim fikrinizi tedbir etmeye arz-ı hizmet içindir. Baki biradirane bir muhabbet ile saadeti halinizi temenni ederdim. Azizim Efendim!

-Pek uzun bir ömür-

“Şakagu” gazetesinden naklen yine “İhtar” diyor ki “Son Salvador” ahalisinden “Boğaz kasabasında sakin “Mikail Solist” namında bir adam bu sene şikagu serkisinde isbat-ı vücut edecektir.

Bu adam sol şemsi itifasıyla 180 yaşındadır kendisi tanıyanlar daha ziyade olduğunu eda ediyorlar. Zira kendi yazı ve itasıyla 1712 tarihli bir kağıdını bulmuştır.

O memleket ahalisinde 110 yaşında bir adamın bu adamın 100 yaşını mütecaviz olduğunu eda ediyor. Mikail solis gayette güzel surette tam ve civdeli bir adamdır. Gözleri parlak, saçları klariştir. Zekavat ve fetanet alametleri yüzünde bellidir. Bu ihtiyarlığında suret-i akıllı görünüyor. Sıhhati ve vatul umren sebeplerini sürmüş olan tabibe şöyle cevap vermiş.

“Ben medet-i ‘umurumda meskerat, tütüne aid hiçbir şey istimal ettim maişette daima itdali iltizam ettim. İfrattan yüz çevirdim. Yemekte içmekte hezair zaruriyeti asla ziyade elbise bile giymemiş. Her günle gece de iki defaden ziyade talim ettim. Yediğimde iştiha variken yemekten el çektim. Daima iyi kuvvetli yemekler yedim, sımsıcak bir yemeğe soğutmayınca el uzatmadım.

Medar maişatım olan çiftçilik işlerinden başka bir işle meşgul olduğum gibi kavim ve aşiretimden başkasıyla da yaşamadım. İşim olduğu zamanları hak-i tali hazretlerine ta’at ve ibadet ile geçirdim. Biri ayın ibtidasında diğeri ortasında olmak üzere her yada iki gün oruç tuttum. Bu iki günde fukaraya yemek yedirdim.

İşte bu şeyler sıhatimin devamına omzumun uzunluğuna sebep oldu.

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfi Zâda

Mustafa Asıf

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kıraathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

19 kanun-i sene Rumi sani 1313 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 31 kanun sani
ifrenci sene 1938 Rica)

Gazetemizin sene-i cedid-e si kanun sene ibtidasında başlamıştır. Dahil cezirede bulunan
abanatlarımızdan hala geçen sene hasretini tevsiye etmeyenler mevcut olduğundan bi seneden
sonra bir aydan fazla verilen müsaadeyle suistimal etmelerini rica ve yeni sene içerisinde
abonelerini teddideden zevat-ı keremi yeni bir kapı açmalarını en samimi kalple istirca eyleriz.

AHVAL-İ ALEM

Alem-i siyaset geçen hafta ne halde idiyse bu hafta zarfında dahi aynı halde bulunmuyor. Devletler beynindeki sadiyet-i amal ve gerginlik kesb-i şiddet etmekte ve uzaktan seyredenler bunlar arasında şiddetli bir müsademanın layıd olduğunu hükmetmiş eylemektedir.

En ziyade telaş ve tezebzüb içinde bulunan ingiltere bir taraftan çin diğeri taraftan afrikayı garbi ve dahi hindistan ve bulucestan meseleleri ingiltereyi gerçekten şaşırtmakta ve dehşetli endişelen düşümeğtedi.

Afrikayı garbe (nigar) kitası havalimde kain fransa ve ingiltere müstemlemelikatını tayin-i hudada müsabetiyle fransa ve ingiltere tarafından nisb olunan merhusların parsda icra etmede oldukları müzakere hakkında avrupa gazetelerin bükra alıp nefretettikleri makumat maşeret hemabeyninde itiraf usulu hakkında olan hamiyeleri ile bazı gazetelerin verdiği malumata göre ingiltere merhusu tarafından vukubulan teşekkürleri fransa başkent etmekte husuki itirafın imkan bir halde gösteriyor. İngiltere matbuatı sevkiyat-ı askeriyece ingilterenin inhaz ettiği tedabiri beyan ederek fransa ile ingiltere muna sebetinde büyük yorgunluk olduğunu ve bu halde neticenin vehametinden korkulmakta olduğunu bildiriyor. İngiltere ve fransa evrak hevadisi arasında bakra da cereyan eden mübahesat dahi bunu iştat ediyor. Binaenaleyh ingiltere afrikayı hgarbinde bulunan kuvveti tezyide karar vermiş olması da o havali amirinin kesb-i ehemmiyet ettiğine delalet eyliyor.

İFADE-İ MAHSUSA

İstifade-i madiye ve menviye cümlesine dahil olabilecek küçük bir muvafakiyet için pek büyük fedakarlıklar ihtiyar olunması tecavüz olunan böyle bir asırda neşir efkar ile tevsih daire-i nüfuzu İslam için ne gibi te'sisat-ı milliye-i mevcut olduğunu tahkik etmek isteyenler acaba ceziremizde hale münasip ve matluba muvaffak asar himmet ve gayretten neye rast geleceklerdir.

Şüphe yoktur ki islafımızın asra muvaffak olarak vakti ile meydana getirdikleri vüsat salabatkaranelerinden birçoğu olan enzar-ı şükran ve iftihar-ı celp edecektir. Fakat asr-ı hazıra layık asar ve mü'sesat itibariyle ehemmiyet-i derkar olan ceziremizce enzar teftişe ilişecek bişey yoktur.

Diğlerinden ihtiras olunacak ahval muhammedendir ki bugün ceziremizde hati bir muntazam ve ihtiyaca kafi bir mektubumuz bulunuyor.

Asrın içsabına ve emsallerimiz numunelerine bakılırsa itfal meselenin terbiye ve işaları için mu'tadat makatip ibtidaiye ve aliyemiz bulunmak iktiza eder idi.

Te'sis edecek böyle mektuplara evlatların teslim etmeyecek bir mü'min tasvir olunmayacağı gibi münasebet, ahvet karane-i milliyeyi tezyid ve tahkum için ithal müselsenini bir arada terbiye etmek kadar da müesser ve sağlam bir tedbir düşünülemez.

İktihat-ı islamin temeli bulunan ve hiddet-i amel ve efkara bundan güzel bir zemin bulunabilir mi?

Cezire dahilinde bulunan müessasat alemiye-i ecnebiye hemen cümleten şunun bunun ianesi ile kaim husus cemiyetlerin asarıdır. Bunların terkiyatı hükümetin inzamamın muavenetleri ile husul buluyor zahap batılına katılıp bu babda yalnız hükümetin himmetine intizar edenler pek büyük hatada bulundukları ve irsade-i kayd ve iş'ardır.

Ahval-i İslamiyede esvar-ı servet çoktur olmazsa bile tesbisat Hayriye-i milliye için yılda üç beş gurus veremeyecek bir Müslüman bulunamaz. Nüfus başına yalnız 3 gurus itibariyle celb olunacak ianenin nelere varacağı şayan-ı tasvir değil midir? Husus cemiyetler teşkil olunarak toplanacak iane ile her kuryede birer mektup ibtidaiye te'sis olabileceğinden başka birçok mütealimi terbiye edecek bir darü'l-fünun bile te'sis olunur.

Yok hükümet yapsın diye neşr-i efkar gibi ve zaif milliyede yıkık bulunur ise tabi şimdiki gibi bir şey yapıp meli sairenin önünde mahcup kılınır.

“Ziraat Bankası Tesisi”

Ceziremiz ahalisinin bu hususa yani bir ziraat bankasının vücuduna ne derece ihtiyaç olduğunu irad binanın ile izaha kalkışmak sebut nihare bir delil aramak kabilinden olacağından Tarık ihtisar-ı ihtiyar ile diyebiliyoruz ki rencirarın terfiye-i hal ve temini istikbaline dal bir vasıta aranılacak olur ise evde bir ziraat bankasının tesisi olacağı bi-ıştibahtır. Ne hacet bugün memalik mahsura-i şahanede meşhud basire-i iftihar yeru a'yar olan ziraat bankaları yüzünden hasıl olan terkiyle rencirarın saadeti ve refahalleri ceziremiz için pek münasip bir nümünel nema-i teşbikat olduğu vasıta-i şerh ve beyandır.

Zincirlerimizin ali elhamın ahal-i milliye ve mesalik zatiyelerine adfı nazar eder ise de bunların kafesi denilemezse bile ekserisi yüzde yüz faizle ad olunmuş divanının taht-ı saklıtında azalmakta oldukları gibi burçlarına maksuben hasat zamanı nakt yerine vermeye mecbur oldukları zincire ve maksulat sairinden dahi zayata düşer oldukları ve her sene bir çok tahfifi değil tezidinin ma'ma muvaffak olmadıkları görülmektedir. Ziraat bankası temin edecek bir cihet lazım ise her sene tahsil olunmakta olan çekirge ve yer kuşu veridatı kafil ve kafi değişimlidir.

Her suretle olur ise olsun bir ziraat bankasının tesisi renciran ahaliye pek büyük bir savanet ve sehulet iddia edeceği gibi ezhar ciheti müşkilat ve ziyadan tahlis edecekleri azade-i geve bir hakikattir. Bina-i aliye işbu hakikati hükümet mahalliyenin nazar-ı mütalaasına arz iel arzu ahalinin infaz ve icrası lisan-ı umumi adına istirham olunur.

AHVAL-İ ALEM

Yunanistan'da bir taraftan divan-ı umumiye mütaranın tezayet etmesine mübni resalnel tekasıtyla faiz tediyesine senvi 35 milyon franktan ziyade akçeye lüzum görülmesi ve diğer diğer taraftan idi tedavülde olan banka kaimelerinin kıymet-i tedni edilip vardat-ı devlet ise kaime olarak tahsil olunduğu cihetle 100 milyon dermanı yerine altın akçe olarak 270, 75 milyon tahsil edebilmesi ve altın olarak tediye kılınan divan-ı umumiye tahsisatı olan 35, 37 milyon tenzil edilince musafarat-ı umumiye-i saire için yalnız 30-35 milyon kalması memleket-i mezkure-i umur ma'liyesini son derece düçar iktışaş edilmiştir. Bunun ıslahı hususunda fırkası arasında ihtilaf zuhur etmekte (terkipunun mesleği haysiyet memlekete daha muvaffak zan olunarak idare-i umur memleket mevsuyu terikapu) fırkasına ihale kılınmıştır.

Mevsu-yı (Tekapu reis idareye geçerlidn beri birkaç ay marur etmiş olduğu halde tahmin ve hesabınca umur maliyenin ıslah hali için istikrazına lüzum gördüğü 100 milyon frengi henüz tedarik edememiştir.

Mevmie'l-yeh ilk müracaatında Avrupa sermayedarının ehemmiyet gösterdiklerini görünce İngiltere ve Fransa tarafından birer müfettiş inzamıyla ahval-i maliye-i Yunanistan'ın hade-i teftişten geçirilmesi ve müfettişlerin vereceği laciyelerin münderacatı piş-nazara alındıktan sonra istediği meblağın akrazına himmet olunmasını ihtimas etmekle İngiltere devleti tarafından mevsuyu ve Fransa tarafından mevsu-yı ilan olunup birkaç ay Yunanistan'ın ahvali maliyesini teftiş ile meşkul olmuşlardır.

Mevmiel yahadan meysuyu birkaç hafta evvel leven dereye mevsuyu geçen hafta Parsa-i avdet etmişleridir. İngiliz müfettişinin neşr olunan layihesi mevsuynun beyanına müsait olduğundan talep olunan meblağın ikraz olunması tahammül ad olunuyor ise de mevsuyunun netice-i teftişatı meyusunun fezle-i layihesini mu'yit olmadığı mervidir. Mevsu-yı sermayedarının emniyeti celb edilmek için resun ve teklifin bir kısmının altın olarak tahsil olunmasına dair tanzim etmiş olduğu kanun-ı meclis-i mebusuna tesdik ettirmiş olmakla istediği meblağı ikraz edebilmek için altın olarak tahsil olunacak resm ve tekalifin emr-i

tahsili kendi adamlarına ihale olunmak şartı sermayedarın tarafından dermiyan olunmuş ve bu teklife henüz bir cevap kati verilmemiştir.

Fransız daiyanlar ise divan-ı umumiye resselman tekasiti ile faizi için mahsus meblağın emr tahsil hususunun kendilerinin teşkil edecekleri bir iradeye tevdiye muvafakat olunur ise elayun 35, 37 milyon derahi verildiği halde faizin miktarını tenzil ile senvi yalnız 22 milyon derahimi ile iktifaya ve o taktirde yine lazım görülür ise lazım olan meblağı ikraza hazı olunduklarını teklif etmişler ise de mevsuyu (Terikopu) işbu teklifidir edilmiştir deniliyor.

Esham ve tahlilat Yunaniyenin yüzde yetmiş beş Fransız dayınları yedinden bulunduğundan bu gibi bir teklif dermiyan olduğu sahi ise mevsuyu (terikopu) bunu der etmesiyle memleketine ifa-yı hizmet etmiş demek olacaktır.

ŞUANAT-I OSMANİYE

Bundan evvel hükümet-i seniyye canabından almanyaya sipariş edilmiş olan mehmât-ı harbiyenin ahiran dersaadete vasil olduğu istihbar kılınmıştır.

Bu defa dahi almanya fabrikalarına ısmarlanmış olan seri aleşli binbeşyüz topun yakında vujud edeceği müstetbarat saremizden bulunmuştur.

Devlet-i aliye-i osmaniye'nin söyle bir zamanda vuku bulunan tedarikat-ı cedidesi avrupalıların inzar-ı dikkatlerini celb etse gerektir.

Şu zamanda kerre-i arz üzerimde bilcümle devletler kendi vusat ve ihtidarlarından ziade devlet-i aliye-i osmaniye dahi kendi menafi-i mülkiye ve devliyesi nokta-i nazarından ____
(4) hiç birinden gei kalmamak fikrinde bulunduğu balada derç edilen havadisten müsteban olmakta bulunmuştur.

(Amin)

Cenab-ı hak devlet ve millet-i islamiye el elahiyez-zaman kemal- şam ve şevke ve sultanetle paidar ve terik-i su ve terkide piştar buyursun.

Girid ceziresinde buluna asakir-i osmaniye'nin müdetleri hatem bulunduğu yerlerine beşkin nefer. Giride asker sev edilmek lazım geldiği cihetle amiraller tarafından mesele-i meskure tezkir edilmektedir.

Giride bulunan hristiyan meclisi cezxirede osmanlı askerinin bulunması hakkında konsoloslara müracaat etmişlerdir. Çünkü işlerine o geliyor.

Devlet-i aliye-i osmaniye ile japonya hükümeti arasında üç sene müddetle teati edilen ticaret-muahede namesini haşmetlu mikada hazretleri canından imza ve tastid edildiği dersaadetteki japonya sefaletine işar edilmiştir.

Devlet-i aliye-i osmaniye ile romanya hükümeti beyninde menkit ticaret müahedesi romanya meclis-i mebusanı tarafından kabul edilmiştir.

Anadolu kıtasından şimendüfer hududunun teşkirine meder olmak üzere badema inşa olunacak hatların tar hat olarak bila terminat inşası hakkında nafia-i nazaret cellesince teskir piş-i nazr mutalaya alınmak için merciine takdim edilmiş ve bukra olbabdaki tetkitat ikmal edilerek planlar dahi tanzim olunduğu isthbar kılınmıştır.

Girid meselesini müzekeratıyla istigal eden düvel-i muazzama sefirasında bu hafta zarfında atada ihtası lazım gelen tedabir mesamelet perve raneye adir bir karar-ı kutsi verebilmeleri ümt olunmaktadır.

HAVADİS-İ DARBE

Geçen veleviki nüshamıza ceziremizde ve cevdiyanın lüzum vücudunu derviş ve deayun ve dermiyan edildiğimiz bir şimendu kızın nihayet celp ve ihzar ve te'sis ve inşasına meclis-i kuvayinin infak arasıyla karar verildiği cümle-i mesmuat messukamızdan bulunduğunu ba-kemal vesar-ı ilşan ile işbu ittifak ara ile karar müntihab izaden mevsu-yı rusunun teklif ve mevsu-yı sakalının tasdikiyle hoşt olunmuş ve karar vakasından ibaret bulunmuştur.

Vazi ve inşa olunacak semendefur hati iskeleden bile pirasbu kumandaye Magosa, Vadili ve Paşa Köy tarıkıyla Lefkoşa'ya kadar ümit edecektir.

Bu ve cehle vuku' bulacak masraf 75 binlira tahmşn olup Timur iskele veridatı ile bu balolardan alınmakta olan iskele parası ki senvi 2.000 liraya baliğ olmaktadır. İşbu masrafa karşılık tutulacaktır.

“Tarla Bekçileri Varidatı”

92-3 sene-i maliyesi zarfında tarla bekçileri için vuku' bulan hasılat-ı izae-i mentihabeden mevsuyu eliyasidis efendinin suali üzerine hükümet tarafından meclis kuvveine verilmiş olan cenun biruce adı ders ve ilan olunur.

	Veridat			Masraflar		
	Lira	Şayan	Guruş	Lira	Şayan	Guruş
Lefkoşa	2872	2	8	1700	14	4
Tuzla	1188	11	0	1.29	12	2
Limasol	1827	2	0	1487	11	0
Magosa	3030	12	8	2809	14	2
Baf	2028	7	0	12.4	2	0
Girne	884	0	2	080	2	0
	1188	0		8921	18	3

Tarla bekçileri için meru alacira bulunan kanunun cezire rencirane kali menfaati olduğu inkar olunamazsa da daha muntazam ve mefid olmak için ba'zı cihetleri tebdil ve tadile muhtaç olduğu hakkında bazı mebahişeler vuku bulmakta olduğuna nazaran artık meclis-i kuvvenin heyet-i keramının sene-i atiye ictimatında kanun mezkurede tebdil ve ta'dili arzu olunan nekati nazar-ı mutalarına arz ile icrasını talep edeceğimize yalnız o vakte kadar bir fikir hasıl etmek üzere şu nokta-yı nazarlarına arz etmek isteriz ki bu bekçiler polis idaresine havale olunarak hasılatı ile bekçiler polis tarafından tayin olursa daha iyi değimlidir. O levkat hem her kuryede birer polis vehimde birer bekçi bulunmuş olur ki bir cinayet şekavet vuku'undaki müccesarı derhal elde edilmiş olur. Ne ise vakti geldiğinde bu babda izahat verilecektir.

Kıbrıs ceziresinin 1891-2 sene-i maliyesi zarfında vuku bulan varadet musurafatın muktedirin mubin canip hükümetinden meclis kavnında ita olunan ceduldur.

Masrafatmahaliye: 112742

Devlet-i Aliye-i Osmaniyyeye ita olan: 2.0041

Fazle-i varadatın cezire münafa sırf olunması hakkında mevsu-yı eliya seyidin tarafından vuku' bulan teklif ve mevsu-yı kerya gidenen teyidi üzerine iktşfat ara ile kabul ve tasdik olmuş. Vali hazretleri dahi keyfiyet-i müstemalakat nazaratına arz ve eş'ar edeceklerini arz ile husus mezkure nence verilmiştir.

Çekirge ve Yer Kuşu

Çekirge masrafına karşılık çekirge ve yer kuşu namıyla senvi 200 liradan yukarı maaş alan hükümet memurları tarafından tahsil olunmakta olan yüzde bir emlak ve kıymet iradından ve ağnam resminden olunmakta olan %1 çekirge ve yer kuşu nasfını tenzil edilmildiği ve tematu yer kuşu üzerine alınan çekirge parası bütün bütün elga edinildiği müntehib izadan mevyus-ı baligulugs tarafından ol babda edilen suale cevaben hükümet cenabından meclis kavminden tebliğ ve takdim olunmuştur.

HAVADİS-İ HABER

İngiltere maliye nazarı seyrin ahiren parlamento tercih edildiği bu decelahiyesinde masarif umumiyenin 91 milyon 464 bin vardatı dahi 89 milyon 890 bin lira miktarına olduğu evrak-ı havadiste görülmüştür.

Londra'dan murud malumata nazaran meşarbiliyi bu derecedeki 1 milyon 574 bin liralık açığı vordat resmi bahar limada bin nisbetinde tertip etmek suretiyle kapatmaya karar vermiştir.

Son posta ile vurut eden Avrupa gazetelerinde mütalaa olduğu üzere liyanda kain en büyük ekine ve sair bunu edavesi imalına mahsus olan nam fabrikadan ateş zuhur edip 200 mütacaviz ulema işgal etmekte bulunan bu fabrika tamamiyle muhterik olduktan sonra civarında bulunan büyük bir kilise ile hastahane dahi hasar dide olmuştur.

Bu harik esnasında insanca telefrat vukua gelmiş ise de ebniye-i ve eşyaca husule gelen zaiyat 2 milyon frank kıymetinde olmak üzere tahmin edilmektedir.

Fabrikanın muhterik olması üzerine mezkur 600 anale açıkta kalmıştır.

Fransa'da Kain şehrinde ahiren bir yıkım zuhur ederek birçok bina muhterik olduğu gibi nüfusça dahi bazı vakalar vuku bulunmuştur. Hasaratın muktedarı 2 milyon frank tahmin olunuyor.

KAMADİBİ

Nühusa edepten dersaadet ziraat bankası evrak-ı kalme helfasından udineli Hasan Remzi Efendi tarafından mabus makale-i edebiyedir. Ben halden tenvir ettikçe nazarın bir meftuniyet.

KIBRIS'IN TEFRİKASI

Yadigar-ı muhabbet

müellifi

Ma'bed

Nazım

Az yaprak atıf-ı nazarı dikkat edelim. Yukarıda mücemilen ima edilen cemiyet şabana üzerinden takriben 2-3 hafta kadar zaman merur etmişti.

Bir Cuma günü Mucib Bey havanın letafetinden istifade için komşuları olan ve Refik sebavatı bulunan “Necbi” Bey ile beraber dışarı çıkıp biraz tenzi etmek arzusuna düştü. O gün ise valide ve hemşiresi de gezmeğe gitmişler idi. Bina-i aliye mumielyah bir tezkire ile hanesine davet edilmek istedi. Ancak yanında matluba muvaffak kağıt bulamadığından hemen hemşiresinin odasına müracaat etti, yazıhanesini açtı ve matlubunu aramaya başladı.

Esna-yı tahriyatta evrak-ı mevcude arasında sıkışıp kalmış gayet güzel bir kız tasfiri nazar-ı dikkatini celp eyledi.

Kemal hasiretle dost tevkire aldı baştan başa hide-i tetkik ve muayaneden geçerci. İlk defa olarak gönlünde hafif bir helecan hissediyordu.

Bu tasvir dil tezvirin alt tarafına “Mediha Hanım’a yadigar-ı muhabbet” ibaresi yazılmış ve imza yerine “Nevbir” vazi olunmuş idi.

Mucib Bey pertu husunun timsal mühimdi dinlemeğe şayan olan böyle bir badere-i nadiriye defaten tesadüs edince dışarı çıkmak şöyle dursun, arkadaşına yazacağı kağıdı bile der hatır eemedi.

Peri gibi gönlüne nüfuz etmiş olan sahabe-i resmi daima nazargah tehkikte tutar ve hal müşkil için dört gözle hemşiresinin vuruduna imtizar eder idi.

Hemşiresi eve gidip de bir lisan münasebetiyle istihza mede edince nazar-ı taktir ve rağbetini celp eden peri peykerin sakın oldukları mahalle muhtarından beyin kanaması olduğunu anladı. Fakat haber nüfuz ederek suret mecmuliyetini bildirmedi.

Hali Mucib Bey bu yolda 5-6 gün kadar mustarvana vakit geçirdikten sonra bir akşam galibe-i muhabbetle harzı can iktihaz eylediği levha-i tasviri yerine mettirane nazar-ı temaşaya alarak bir suresi düşündüğünde sevdiğine takdim etmek üzere atide görülecek manzumeyi yazmaya başladı.

Ma'bedi var.

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfî Zâda

Mustafa Asıf

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

1000-1000-1000

Şerait-i İştirâ

Mahall-i Müracaat

Lefkoşe'den mâada mahaller için bir
seneliği posta ücretiyle beraber

Kıbrıs Ceziresi'nde Lefkoşe şehri'nde
Turunçluda Osmanlı Kıraathane Matbaası
1310 Umûr-ı İdâre ve tahrîriye için matbaa
nâmına mürâcaât olunur.

Yarım İngiliz Lirasıdır.

KIBRIS

Nüfus-ı Lefkoşe için

Gönderilen evrak gazeteye derç olup
olunmamasından matbaa mesul olamaz.

bir seneliği yedi Şilindir.

İlânâtın be her satırından iki kuruş alınır.

Posta ücreti verilmeyen mektuplar
kabul olunmaz

(Şimdilik Pazartesi Günleri neşrolunur.)

22 Mart rumi sene 308 (Siyasiyât, Edebiyât ve Funûndan bahseder) 3 Nisan efrenci sene 1893

Aşıkane ile levh maziye inatıp eyler bence uluca pek mukaddestir. Çünkü çeşm-i hakikat bin
geçmiş zamanların bir riyat latifini levha-yı bediyada teressüm etmiş olur.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Kalbim bir türlü tufan meşak arasında yuvarlanan hayat hazremi bıraktığı hissiyat meselime ile müteessir muztarib oldukça birçok hatırat mesudame cilvegah olan mazi-yi taktirle tahfif tesirat eder. Bazen delinişin hatıraları bahtırın yadigarları şimdi kaderin uçkursuz darbelerine o dildaz selelerine hedef olan gönlümü şafakname handeler katmerli nişveler uyandırır.

Ah “mazi” avdeti ekabil olsa idi halin hayat-ı elime-i bedihatenasını o zalim o dehşetinin istikbali ile beraber feda ederdim. Fakat hayat (mazi) bir mevt idiymiş, ağlarım.

Ayam hayatiyemin tatlı tatlı geçen “sebavet demleri”ni tahtirle zahir hatınd tesir olur ağlarım.

Seherin cemsar safendar üzerinde lemariz rinde bahtı garane asude tekane gezer ettiğim bir sabah saadet-i hatur eder ağlarım.

İki gün evvel refika-ı gam kesarı ile hande hend satanat olan bir gencin sadid bir hanaka tutularak bugün kantara-i dünyadan gezer ettiği iştir ağlarım. Andlibin o mini mini şair tabi’in firkatten fasılandan bahis olan acı acı feryatlarını duyar ağlarım.

Müthiş vermek kabze-i teşhiran de ezile ezile tab-ı vatanı kesilmiş ve cihetindeki renk teravıtı tütün tütün sevmiş olan 16 yaşında sevimli kızcağızın acre haraş o küsürlerini dinleye dinleye gönlünce hayat söz cerideler açılmış gedar kin gözleri birer levha-i hatın teşkil etmiş nihayet çeker parasını o mihirban ahalisini mezar-ı dehşet nişarın-ı amale mazlumesşne tebliğ etmiş siyeyaş matem bir valideki ihtilacat kalbiye aguş medere “erfirak” demeğe ramak kalmış bir tıfl-ı ecel residenin sönük dudaklarında görülen gurutpan daha hazim engiz bir hazine-i veda amizanei düşünür ağlarım.

Vasıta-i sami olan birkaç azımdan mahrum bir sait dermangahın tenbiha-ı medet havaane-i gedayanesi bir sefil tirevbinetin vazi meyusane ruc nevmiganesi his rakatemi uyandırır ağlarım.

Kıt'a

Koşma avazın bir nevha-i matem gelir!

Bizim cem sensiz bana ey yar can pür gam gelir

Ruy-u zerdem sır tahamden görüp sair pürsad!

Sanma yanan gönlüme nişve-yi yandım gelir.

Muhuf Bir Sergüzeşt

İngiltere ile Kanada birinde seyr-i sefer neva sekutiya ecnetasına mensup “enyap” namındaki vapurun mağruyeti hakkında İngiltere ceridelerinde görülen tevsilat biraceatında metesaren beyan olunur.

Mezkur vapur kereste cümlesiyle “nevaz kıttiye”den balkan “havane” ya mütazzim iken bahr-ı muhitin asıtında şedid bir fırtınaya tesadüf ederek altından delinip ziyade sevinmekle mevcut tulumbalar suyu yenmeye muktedir olmadığına mürettebat mevcudesi sefinenin tahsilinden kati ümit ederek kendilerini denize atmaya mecbur olmuşlardır.

Bu esnada vapur dahi suların hücumundan muazzantını gaib ederek alabora olduğundan 4 taife ile ikinci kaptanı yüzerek küpüste üzerine çıkartmışlardır.

7 gün 7 gece deniz suyundan başka hiçbir gıdaları olmayarak hayatlarından kati ümit etmek ve şuurlarına helal karı almak derecelerine vasıl oldukları halde inayet ribağını ile kazazedekanın imdadına Almanya bandıralı (Gazil) namı vapur yetişerek hayli müddet tahlisleri hususunda vapur-ı mehsus müreddebatı fedakarane hareket ile kümeyi alarak lazım gelen müdevatı kollahare mümkün mertebe kendilerine geldikten sonra vukuatı bir tahsil nakl etmişlerdir. Bade vapur mezkur bunları “bir mirhaven” çıkarmıştır.

Kastamonu gazetesinden muktebestir.

Müşteşerikin mesereden hristiyan yuvanın merher nam-ı zat 80 yaşında olduğu halde Napolya’da vefat etmiştir.

Mümielyeh 60’ı necavüz lisan ile okuyup yazmaktan ve tekalüm etmekten ve şarkın başlıca lisanlarını mükemmelen anlayıp söylemekte imiş. Tekamül-i müddet hayatını lisan tahsiline hasr etmiş ve telifetinin kefeside alimi merifin bu kısmını mehsur bulunmuştur.

(İki Mana Katında Bir Adam)

Bu sır levha-yı gördüğünüz zaman tacip edeceksiniz değil mi? fakat tacibe mahal kalmamak üzere bu iki manda katında olan adamı size beyan ederim. Bu adam şehrimize yeni gelmiş olan ve piyarento viyan ciya nemsıye olunan at cambazhanesindeki mevsuyudur. Bu katlı mevsuyu 25 okka taklidinde ki bir demir yuvarlağın 4-5 metre yuakrıya fırlatıp bu suretle hain sükutuna 100 kiloya yakın bir ağırlık peyda eden mezkur yuvarlağın darbe-i şedidedesine düş metanetini arz ettikten sonra yuvarlağı tekrar yere atıyor. Daha hariküladesi olmak üzere şurasını da beyan edelim ki 18. kaye-i atık taklidin de olan merc el şekil bir cismş 4-5 kişiye kalın bir sarıkla arkalarında zorla taşıdıkları halde mevsuyu iki iskemlenin

üstüne çıkarak cisim mezkuru orta parmağıyla 1 metre yükseğe kaldırıyor ve bu 18. evkayı eliyle kaldıracak zate 1000 frank mükafat vereceği vaad ediyor.

Mevsu-yı Kristurluk kuvvet bazısı dişlerinde dahi mevcut bulunmalıdır ki büyük fıçı üzerinde 3 kişiyi kuvvetli dişlerinin tazyik fevkaladesi sayesinde zabıta mufik oluyor.

(İLAN)

Menkuru her sudu devlunun oğlu birintuma Nikolodos Marya namın kızı alnıyla o Pazar günü lefkoşaya tarik bazla ayarma kuryesinde öğleden sonra alafranga saat iki de zefafları icra olunacağından arzu buyuracak zevat kezamın keşifleri mütemenadır.

İFADE-İ MAHSUSA

“Aşiret ve Tütün”

Cemiyet-i beşeriyeyi esasından rahinedar edip ifradının fezal-i ahakiye vukuayı tabiyesinin ihlal ve esvat etmekte olan elhama kat ve itiyadad kabaca mazremiyanında “aşiret” ve tütün kadar istimali ve umumi ve su tesirat-ı muhakuk bir şey yoktur. Dense pek de mübalağa edilmemiş olur. Bu iki itiyad mazur ve kirye insaniyet için büyük lekelerden ad olunabiliyor. Bu lekelerin tatlil ve ezelesine sırf zihin ve edat ve bedel-i gayret etmekte mükellef ve muzih bulunan medeniyet-i hazırâ badi-i telif ve teessüf ahmaldendir ki her gün mezkurattan ve birini ve gerek aşiretin ve tütün muhakemeinin ve bedel kesb iktidar edememiş olan bir takım sade dolan andından birer müşvik istimali ad olunan şişe, kadeh, tabak, çubuk gibi eşyayı zahidenin envainini icat ve imalk ederek Pazar ahes ve itaya vuzuh ediyordu.

Ticaret ve teminat-i ebna-yı cismin ma’nen ve madden ezrar ve esfadında arayarak meskaret ve mekafet ile tefriatının imal ve izhar ve furuatı ile iştigal edenler ve bilhassa if’al dimağlarını meskeratın elkuhulu tütünün nikotinini izhar ve teşviş edip sıhhat ve selamet akliyelerini gaip eyleyenler vakit olan cihetlere hasr etmiş olsa idiler. Bugün inşa niyeti daha eli bir mukude ‘umman ve saadeti daha mutruki bir derecede medeniyeti daha parlak bir tazdda görmüş olduk.

Hele daire-i ceziresi bulunduğu din mubin isalmın ahkam-ı medcizanesi ba-husus alem-i islamiyetin meher Münir cihan arası olan kuranı azim elşanın masus kati kerimesi mezkiratı katiyen haram eylediği ve aleme ve fekai-i İslam tütünün de şerhetinde hüküm ettiği

ve ba-husus her ikisinin mazeret-i sü tefsiri tibben, ahlaken, vukulen muhakkak ve müsbet bulunduğu halde efrad-ı islamiye için bunları taraftar veya mestehleki bulunmak hata-i azimdir. Bu mukaddemattan maksadımız hesap ala salamiye zaten ve aslen memnuvattan olan aşiretin sebebiyle meni alem ve iskam olan meyhane gibi mahallelerde aklımı, sıhatini zayı edenlerin bu gibi maraz ve fesat ocağı olan yerlere girmemelerini ve aşiret istiğmal etmelerinin bir tavsiye-i meşukadır.

Tütüne gelince mazerat-ı mezkirattan ziyade olmazsa bile herhalde pek de az olmayan tütünün ta'mam istiğmalini ma'ni hususunda tedabir lazmenin itnaz olunması hayat ve sahih umumiyesinin vakaya ve muhafazı emrinde evlat babalarıyla evliyasından istida ederiz

HAVADİS-İ DARBE

“O uğura refikamızın geçen nüshasında tuhaf bir fıkra okunmuştur ki biizm de al babda brikaç söz söylememiz lazım gelmiştir.

Refikamız “Baf’lı fakire biri hristiyan kadının Lefkoşa’lı bir Osmnalı’ua muhtelif tarihlerde iki kelimesini tebliğ ettiğinden bahişle şimdi merkuma kadın çocuklarının iadesini talep ettiği halde yalnız en küçüğü 60 ve en büyüğü istirdad edememiş ve keyfiyetle ruhani tarafından işitilmesi üzerine kız babasına değil ise de validesine iadesi husus mevm-i eliye ve isruhanı tarafından polis idaresine yazılmış bunun üzerine polis kumandanı validesi huzurunda kızıdan istifsar-ı keyfiyet eylediğini Osmanlı’nın nezdinde kalmayı tercih eylediğini ikrar ve beyan edilmesi üzerine merkuma kız Osmanlı Efendisine teslim olunmuş ve ulu cehle kızın rızasıyla hilafında hareket olunmayacağını polis idaresi tarafından nevm-i eliye reis ruhaniye tahriren bildirilmiş olduğunu ilan ederek icraat infall ebyan belığa kızlara ait olduğundan bu babda reis ruhaniyenin her bir nazamede müracaat etmesini ihtar ve dermiyan edilmiştir.

Refikamızın bu hususda telaşa düşerek işte malumat teması bulunduğuna teessüf ederiz. Hakikat-ı hal ise bundan ibarettir.

Mebus ina kız muteber Osmanlı familyasının birkaç seneler evvel zir himaye ve terbiyelerine tevdi ve havale olunmuş idi. Bu müddet tarafından kızın validesi Lefkoşa’ya her geldikçe kızın bulunduğu haneye giderek kendisini görür ve orada misafir perverlik iktizası olarak terkif edildikten sonra memnunen köyüne avdet ederdi. Geçenleri geldiğinden bir veche mu’tad yine hane-i mezbure giderek kızın hal ve hatırını sorduktan sonra köyüne avdet etmek üzere çarşıya çıktığında birçok mesarane teşvikata ve belki tahdidata uğradığından

geriye avdetle kızın tabi olduğu efendisinden kızı alıp beraber getirmek istemiş, mvm-i eliyedir hal validesine ve reis ruhani tarafından

siesiyle beyinlerinde nuzuf zuhur etmiş vahitte de büyük bir arab dayı intaç edilmiştir. Merhum vesili başından ve kasığından muhaterasızca bıçaklanmış vali geri her sutuğlu ile yeni her sutuğlu başlarında sandalye yanalanmıştır. Keyfiyet polis tarafından haber alınmasıyla umumi derhal dersaadet olunmuş ve ibtilan tahkikatta merkuma Mustafa ile Mehmet tahatlı görülmüş olduklarından taht-ı tevkife alınmışlar ve mecruheyen dahi bir ay tedavi tabibe tevdi olunmuşlardır.

Evvel ve ahir lüzumu ve vücubunu mahzara eda eylediğimiz bu hususlarda polislere nüfuz ve kuvvet itası meselesinin bu kerede tekrar ile bu gibi haletin vuku polisin şüphe-i dahi kıssanın usatalarını muayene ve sarhoşluğun dahi manana mevzub bulunmasından ileri geldiğini vukuat cerie-i esbat edilmekte olduğundan adımıza şahadet ad ederiz.

Mah hal efrencinin 11. gecesi Baf kasabasına tabi cilcerah nahiyesi mülhakatının susuz kuryesinde kahveci Emir Hüseyin Hasan ernabud kahvehanesini kapattıktan sonra hanesine gitmekte iken yolda, meçhul şahıs tarafından itilan tüfeğin kurşunuyla kasığı üzerinden vurulduğu ve hekim tarafından olunan muayenede ümitsiz bir halde bulunduğu muhabirimiz tarafından bildirilmiştir.

HAVADİS-İ HABERHANİYYE

Almanya evrak havadisiyle ingiltere matbuatı yekdigewrinin efkarına külliden mugayir bir halde idare-i lisan etmekte diler.

Çinliler ise gayetle sakıtana davranarak ingiltere himayesine iltica eylemektedirler.

Şurası nazardar devr tutulmalıdır ki ingilterenin ellyum nazar-ı dikkati çinden ziyade kore ye muatıf bulunmaktadır.

Bu ise teşrinevvel içinde rusyanın akit ettiği mukavele-i name mündericatinın elyevm meyden-i ilaniyete vazi edilmiş olmasından teşit etmektedir.

Bu mukavele-i name mündericatinca rusya işi pek ilerletmiş ve kura dahilinde ihraz takdim ederek müsavi (piran)'nın halkı olan musevi (elakesef)'i ümrük idaresine memur tayin eylemiştir.

Bu cihet ingilterenin nederece hoşnutsuzluğunu mucib olacağına şayan-ı mulahazadır.

Avusturyali general valid kanpuf yunan ordusunun ıslahı için gelecek ay zarfında atınaya gidecektir. Balaya derç olunan şu telgrafname dokuz kanun sani tarihi ile viyanadan (tan) gazetesine güsıde olunmuştur.

Şu telgraf namerden anlaşılyorki yunan ordusu geçen defa tarik-i intizama koymuş olan fransızlara rağmen bu defada avusturyalılar taht-ı intizamı kapmak istiyorlar.

Osmanlı-yunan muhaebesi artık geçen ve başka bir defa daha vuku bulması be'dal ihtimal bulunmuş olduğu halde yunan ordularının intizama vazi edilmesinde ne muhasenat-ı ümit olunur bilinmiyor.

Her nekadar malup olmuşlarsada hala almanyayı gece uykularında mahrum edecek bir kuvve-i azimeye bir intizam-i fevkaladeye malik olan fransızların intizama koyduğu bir ordu osmanlı dilaverleri kışısında dikiş tutamadıkları halde hemen her girdiği muharebeden mağluben avdet etmiş olan avusturyalıların intizama koyacağı bir ordu osmanlılara ne suretle mukavemete kadir olacağını yunanlıların o akıllı iddiasında bulunan yunanlıların düşünmeleri lazım gelirdi.

Buradan Avusturya bi orduyu intizam koymak iktidainı fransızların ziyade hair bulunaidi her saldırdığı cemiyetten bir şamal yiyerek meyüsen avdete mebur olmazdı.

Yunan askerlerden harbe istidat olmadıkça fransızlar değil, avusturyalılar değil, dünyada ne kadar devlet varsa hepside bir yere toplanarak orduklarını tahd-ı intizama almış olsalar mümkün değil faide ümit olamaz bina enali yunanlılar osmanlılarla birdaha harp etmek iktidarına kesb etsinlerde o zaman tensikat-ı askeriyelerini şuna buna havaleye düşürsün.

Avrupanın umumiyeye ve bir diğerini karar-ı kati tunanlıları bir asır sanra harp etmeye muhtedir bir halde göremeyeceklerini alemleri tevin ediyorlar.

İngiltere gazeteleri çin ve aksay şark meselesiyle uğraşıp duruyorlar.

(dağlı kuru naki) gazetesinin rivayetine bakılırsa almanyanın çindeki işinden dolayı ingilize italya ile bir teklifte bulunmuş isede devlet müşael-i vrupa işlerinde almanya ile müttefik bulunduğu bahisle teklifini rettetmiştir.

Hin hududunda sakın kaba il-i islamiye general kloc clotherad muyitindeki orduda galebe calub receda mecbur ettiklerinden hindistanın hudud vukuatını kezb-ı vehamet ettiğini(naye feraye permese) gazetesi yazıyor. Deniliyoki ingiliz ordularında o kadar kilitli telefata olmuşturki çok vakitten beri ingilizlerde böyle mezhiyet görülmemiştir.

Bu halin umum hindilerce suitesir hasır edeceği mulahazasına mebni kabail-i mezkure üzerine tekrar bir kucce-i cisim e sevki mekrur bulunmuştur. İngilterenin bu defa tesminleri çin boğazında hareketle (kitala) doğru icra-yı sühet etmiştir.**BURADAN BURADAN**Velhasıl

her nereden hareket edilirse etsinler herhalde bu sefer ingiltere hazinesini epeyce boşaldacaktır

Çin de vuku bulan hallerden dolayı amerika dahi müdahaleye karar vermiştir. Haydi bakalım şu bekmeze daha ne kadar sinek hücum edecek.

Afika garbie fransa ve ingiltere(niger) kıtası havalisinde kain fransa ve ingiltere müstemlikatının takdi hududu maksadıyla devletin mesuslarını parda ica etmekte oldukları müzekeret hakkında ahiden avrupa maktuatına tasil eden malumat müsait ümitler verecek zeminde değildir.

Müstemlika aid işler hakkında alel kesire dpğru malumat istihzalı muvafık olan (Machester Doguar Dayan) gazetesinin verdiği malumata göre müzekerat-ı mezkurede İngiliz merhusları (Say Paruva) hattının (Vahermaylın) hudud şimalisine kadar temdidini ve (Tiki) nin Fransa'ya terki mekabilinde (Busa)nın İngiltereye bırakılmasını teklif etmiş olduklarından Fransız merhusları bu tekliflerin her ikisine de itiraz etmişler. Binaen husul-ı itilaf imkansızlık hükmünü almıştır.

İngiliz gazeteleri Londra kabinesinin ahiren nigara yakın mahalde sevkıyat-ı askeriyece itihaz edildiği tedabirin müzakeratın hal küşah köşe irtibattan gayr hali bulunduğunu beyan ediyorlar. Bu halde Afrika-yı garibiyeye ait mesailden dolayı Fransa ile İngiltere münasebetinden yeniden gerginlik husule geleceğinden korkuluyor.

İngiltere ve Fransa evrak havadisi arasında birkaç günden beri cereyan eden mübaheset zaten bunu işrab etmekteydi.

(Times) gazetesi ahiren yazdığı bir makalede İngiliz'e memuni (eyr Wilyan Maksuvıl) in rusa-yı mahalliyeden şimdiye kadar gerek Fransa'ya gerek İngiltere'ye güne gün müşkilata düçar etmiş olan (Samuri) ile İngiltere'nin himayesini kabul etmesi şartına mestur bir mukavelename akid etmek üzere bulunduğu haber vermişti.

Meşhur (Deba) gazetesi buna cevaben diyor ki: (Times) gazetesi Samuri'nin İngiltere himayesi altına girmesini ilanından pek ziyade istical gösteriyor. Fransa şimdiye kadar Samuri ile o zeminde yarım düzine mukavelename akid etmiş olmaktan ma'de kuvvet divvar sevahilinin iç tarafları dahil (Reusa-yı mahalliye) ile akid edilmiş olan mukavelenameler ahkamınca Fransa'nın daire-i himayesi idhal olunmuştur.

(times gazetesi Wilyım Maksiveil'in husule getireceği itilafa mevcubunca (Samuri)nin İngilizlerin hak tasrif iddiasında bulundukları araziye biltahliye şimale çekileceğini beyan ediyor. Mezkur gazetenin verdiği bu malumat İngilizlerin Sanuri'yi Fransızların karşısında

bırakıp kendileri onu seyr-i inhaz etmek istedikleri hakkında evvelce Fransız matbuatının dermeyan etmek olduğu zannı teeyyüd eylemektedir.

İngilizlerin Afrika'yı garpte bulunan kuvvet-i tezyide karar vermiş olması da o havali-yi emiriyenin kesb-i ehemmiyet ettiğine delalet eylemektedir.

Şimdiye kadar İngilizlerin muhafaza-i inzibat için 500 kişi bulundurmuş oldukları halde yalnız orada 5000 kişilik bir müfreze ikamesine karar vermişlerdir. Avrupa islihasıyla muslih 5000 asker o havali için mühim bir kuvvettir.

(Hindistan)

İngilizler ile İfriditler miyanında öteden beri çeri olan çarpışma hala devam etmekte iken zaman bunu az görerek İngilizlerle ber taraf vuku bulan isyandan bahsediyorlar.

Mevsim-i şita hasbıyla afridi iğtişaatını şimdilik nihayet vererek ileride tekrar islahına saci etmek azminde bulunan İngilizleri Bulucistan vukuatı tekrar sersem etmiştir. Bire meram anlatmakta bir takım müşkilata düçar olan hükümet bakalım ileriye ne surette söz geçirmeğe muvafık olacak.

Bulucistanlılar isyanı mecduden ibtida eyledikleri cihetle mevsimi dinlemeyerek yeni bir kuvvetle hücumda devama başlamışlar ve bunlar yoruluncaya kadar kış münasebetiyle kendilerinden el çekilmiş olan Afridiler dinlenecekleri tabii olduğundan iki kuvvet birden İngilizleri ithaz edecekleri tedabirde dahi maztar bırakacakları zaruridir.

Binaen Aleyh yine hücumla başlamış olan bu kavmin yine dinlenmiş efradına karşı hükümetin ne yolda davranacağına ve ikinci defa olmak üzere kuvvetlerini tecrübeye kıya edecek olan dikilmiş Afridiler için de nasıl bir tedbir ithaz edeceğini intizar edilmek lazımdır.

Belanın büyüğü şurası ki İngilizler bu iki kavmin iğtişaatını def edeyim derken aksa-yı şarktaki menafıları Rusya ile Almanya arasında mahvolup gidecektir. İngilizlerin asıl düşündüğü mesele budur.

(Makale-i Mahsusa)

Taassub bir bela-yı müberrimdir ki buna insanı mecbur eden tesyibdir.

Evet! Tesyibtir çünkü taasub cehaletten tesyibden ileri gelir.

Tahsil-i umum ve fûnuna men' olan başlıca tesyib bu yüzden husule gelen cehalette mevcub taassubdur.

Taassub içinde yaşayan bir millet fark ve temyizine muktedir değildir. Zira perde-i cehaletle gözleri kapanmışların bir amiden zerre kadar farklı olamaz.

Cehalet siyesi olan taassub bilyesi değımlidir ki bugün bütün dünyanın inzar-ı tesisi kendi üzerine çevrilmiş olan aksa-yı şark içinde bütün mülkünü gaib etmek korkusuyla

hazana uğramış yaprak gibi tiril tiril titreyen Çin hükümeti şaşkın şaşkın etrafına bakındığı halde bir hamîye mazhar olamıyor!

İlim ve fennin saika-i husnesi değişlidir ki 40 milyon nüfusa sahip Japonlara 100 milyon nüfusa sahip Çinlileri behazaran bir surette hak-i mağlubiyet ve perişaniyeye serdikten sonra bugün 300 milyon nüfusa malik olan bütün Avrupa'ya meydan okurcasına bir devirde bulunmak cesaretine haiz bulunuyor.

Avrupalıların terkiye başladıkları vakitten şimdiye kadar olan müddeti Japonya'nın zaman müterkibanesine tesbit edecek olursa bu gayretli milletin 20 senelik zamanı adeta soldaki sefir makamında kalacağı tezahür eder.

İşte taassub bilyesidir ki Çin hükümeti pis intibahında şaşaa baş olan Avrupa'nın terkiyat-ı mütemadiyesinden asla gayret almayarak uzandığı cevab-ı gafletten dehşetli feryatlara suzişli sahalarla gözlerini açmış ve kendisini bir dest-i mütalibin darb-ı şiddeti altında zebun bir halde bulmuş halbuki Japonya dünyada tanin-i inzar olan en hafif bir sada-yı hazini üzerine atılmış bir top sesi makamında telakki ederek bugün sadasından korktuğu o topun güllelerini yarın hedef olması ihtimalini düşünerek bu sedma-i müthişliğe müdafaanın esbab-ı lazımasında tehlikeye sırf mukadderat ettiği gibi faaliyetlerini de 400 milyonluk bir hükümeti az zaman içinde arkası üzerine düşürerek seyf-i galibiyeti altında lerzenan etmekte göstermiştir.

Bugün Avrupa kıtasının kısm-ı azamını dest-i teğlibine geçirmiş olan Rusya, İngiltere gibi 2 devlet kaviyesi şekline 400 milyon nüfuslu Çin hükümetinin yüzüne bile bakmayarak yekdiğerine müsabakat edercesine yine yekdiğerinden daha süratli olmak üzere dest-i vefakı Japonya'ya uzatıyorlar.

Çin hala eski taassub ve tesyibinde devam ettiği halde ve taraftan bir müddet res zuhur edeceğine elbahane bir surette nigaran oluyor. Japonya bu terkiye ne kadar kestirme bir yoldan vasıl olduğu şayan-ı tetkik değildir. Japonya sinek gibi vıslamak değil şayan-ı tetkik değildir. Japonya Avrupa'nın terkiyatından pek büyük bir intibah hasıl ederek sinek gibi vıslamak değil, saika hasana düştüğü yerleri dehşetli ateşler içinde bırakıp da dünyayı gürültülerinden sarsacak bir halde bulunmak lazım geldiğini ve bunun da husulu ancak maarif ve hürriyet ile mümkün olacağını cenab-ı hakkın beni beşere bir lutuf-ı alalali olmak üzere ihsan buyurulduğu akıl derk ve tefris ederek hemen tesfisat ve icraata kıyam ile 20 sene zarfında bir saika-i dehşetnüma olamadı, sana çok zaman geçmeksizin hakikaten Avrupa'nın başına def'i nakabil bela alacağı şüphesiz görünmektedir. Japonya bugün menafına dokunacak bir devletin kavlini kırabilecek, mülküne göz diken bu hükümetin gözünü çıkaracak, elhasıl idaresine kusur bulupta müdahaleye yeltenecek olanlar vaktiyle İngiltere'nin Rusya'ya karşı

ettiğini bir müdahaleden dolayı (Çar edemez) cevabıyla İngiltere'ye kış üzerine oturttuğu gibi Japonya'da o yolda hakimane sözler istimaline çıkışacak bir kuvvet kesb edilmiştir ki işte bu kuvvet de her devletin çeşm-i intibahının açmağa kafi olabilir.

Binaenaleyh Japonya'nın yirmi senede hasıl ettiği terkiyat-ı hazırasından şarkda,garbda,cenabda,şimalde bulunan devletler ibret alarak gözlerini açmak ve dalmış oldukları hub-ı gafletten bidar oldukları zaman göğüsleri üzerinde görmeleri labit olan dest-ıteblige hail olmak için iktiza eden gayretin sarfından çekinmemelidir Zira o dest-i taglib ibr kere göğsü üzerine vazi edildiğinden sonra ne yapılsa nafiyledir.

Elhasıl Çin gibi kör yaşayacak vakit değil Japon gibi yıldırım gözlü olacak zamandır.

(Muhaberat-ı İlaniye)

celbe beldeye tıbyî refatlı Hacı Heşim Efendiye sene-i sabık bedeli olarak bir kıta mektuba lafen irsal olunan 48 kuruşluk pul vasil oldu. Sene-i cedide için dahi vaadlerinin infazı mercudur. İlm ve haber gönderilmiştir.

(Tarsus'da mukayyem Hacı Veysizade Refatlı Hacı Halil Efendi'ye)

bir senelik abone bedeli olan ve tehriengize

Sâhib-i İmtiyâz

Kûfî Zâda

Mustafa Asıf